

Gorenjski Glas

PETEK, 22. DECEMBRA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 102, CENA 2,80 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Praznična želja: varen dom za vse

Pred nami sta dva velika praznika: v ponedeljek bo božič, v torek pa dan samostojnosti in enotnosti, dan, ko smo se odločili za svojo državo. Naša je, odgovorni smo zanjo in pogosto ji izkazujemo premalo spoštovanja.

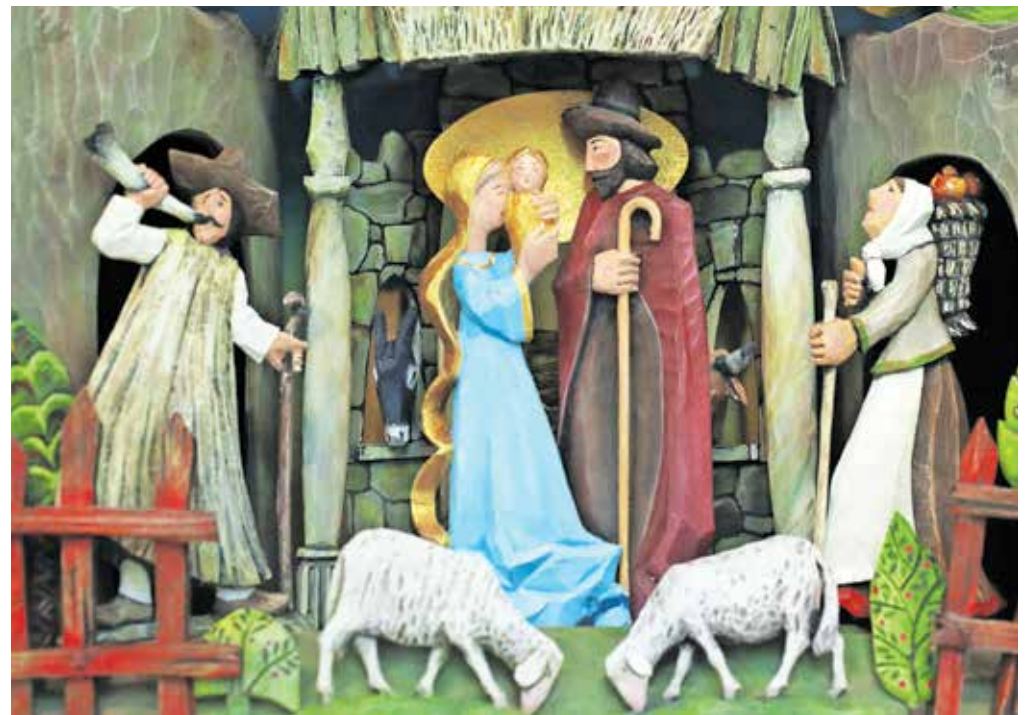
JOŽE KOŠNJEK

Kranj – Več kot trideset let imam čast pisati uvodne članke pred dvema pomembnima praznikoma, ki sta se vsak po svoje vrasla v zavest v Sloveniji živečih ljudi. Vsak od nas ju intimno doživlja po svoje. Zato vsakič tehtam, kaj naj napišem, saj ima še posebej božič v mislih Slovencev tisoč obrazov, tisoč zgodb, tisoč upanj in skritih, tudi neuresničenih želja. Vse, verne in tudi neverne, pa prevzema univerzalno sporočilo svete noči in božičnih praznikov, da je Jezusovo rojstvo naznanilo

nečesa novega, veselega, boljšega in srečnejšega.

Za nami je posebno leto. Če izvzamemo vojne, tako krutega, tako usodnega še ni bilo. Mnogo naših sodržavljanov je preživelo kalvarijo. Ostali so brez vsega, brez domov, brez imetja, celo brez upanja v boljše čase. Če kaj lahko storimo kot posamezniki in kot država, ki se je rojevala na decembrskem referendumu leta 1991 in njemu v čast je namenjen torkov praznik, potem poskušajmo poskrbeti, da bodo ti ljudje dobili varen dom in upanje, da bodo začeli živeti človeka vredno življenje.

In tega smo sposobni. Ne pozabimo in bodimo ponosni, koliko rok je po juliju in avgustu po slovenskih krajih pomagalo odstranjevati posledice poplav, koliko besed spodbude je bilo izrečenih in koliko pomoči v denarju in materialu smo zbrali skupaj s prijatelji iz tujine. Ne pozabimo teh dejanj. Dokazali smo, da smo sposobni v najtežjih razmerah narediti neverjetne reči. To je tudi najlepša slika naše države in njenih ljudi. Trudimo se, da je v letih, ko ne bo takih preizkušenj, ne bomo po nepotrebnem skazili!

Vse, verne in neverne, prevzema univerzalno sporočilo svete noči in božiča, da je Jezusovo rojstvo naznanilo nečesa novega, veselega, boljšega in srečnejšega. / Foto: Gorazd Kavčič

Najglasnejši aplavz Anžetu Lanišku

Kolesarski as Tadej Pogačar, športna plezalka Janja Garnbret in nogometna reprezentanca so najboljši slovenski športniki iztekajočega se leta, nagrado za fair play pa je prejel smučarski skakalec Anže Lanišek.

VILMA STANOVNIK

Ljubljana – Društvo športnih novinarjev Slovenije je ta teden v Cankarjevem domu pripravilo prireditev z razglasitvijo najboljših športnic, športnikov in ekipe leta.

Izbor je bil težak in morda za koga tudi malce krivičen, saj imamo v Sloveniji res veliko odličnih tekmovalk in tekmovalcev, ki so se izkazali tako doma kot na največjih tekmovanjih. Dobili so zaslužena priznanja Olimpijskega komiteja Slovenije, ki jim jih je podelil predsednik Franjo Bobinac.

▶ 8. stran

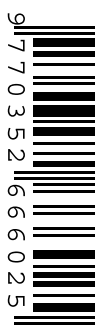

Predsednik olimpijskega komiteja Franjo Bobinac je nagrado za uspehe izročil tudi Anžetu Lanišku, ki pa je najglasnejši aplavz dobil za plemenito gesto v Planici. / Foto: Tina Dokl

*Cenjeni naročniki, dragi bralci,
naj vam praznični podaljšani konec tedna
prinese radost, mir in toplino.
Želimo vam vesel Božič in ponosno
praznovanje praznika naše domovine,
Dneva samostojnosti in enotnosti.*

Gorenjski Glas

Prilogi: **PREDDVOR**
jeseniške novice

AKTUALNO

Čas za vlogo še do konca leta

Do 31. decembra je še mogoče oddati vlogo za solidarnostno pomoč za prizadete v poplavih in izredno denarno pomoč za kritje stroškov najetega stanovanja ter uveljavljati druge ukrepe.

3

GORENJSKA

Posodobitev bohinske proge

Na bohinski železniški progi, ki je bila že skoraj tik pred ukinitvijo, se število potnikov vztrajno povečuje. Država zato za obnovo proge in nekaterih postaj obljublja kar tristo milijonov evrov.

4

GORENJSKA

Korak bližje novemu domu

Občina Gorje je s podjetjem Misel podpisala pogodbo za izdelavo projektne dokumentacije za nov Gorjanski dom oziroma Razvojno središče kulture in športa v Gorjah.

5

GG+

Kot otrok sem bila »gavnar«

Prva častna občanka Gorenje vasi Poljan se je pred dnevi v Engelbergu okitila s srebrno in bronasto medaljo, ob pogovoru z Emo Klinac pa iz drobnega bitja veje neka posebna vilinska energija.

16

VREME

Danes bo pretežno oblačno, občasno je možen rahel dež. Jutri in v nedeljo bo razmeroma sončno.

1/10 °C

jutri: razmeroma sončno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Tradicionalni potop božičnega drevesca, koncerti in Božiček v Preddvoru

V Preddvoru so pripravljene na vrhunec decembrskega dogajanja. Ob jezeru Črnava bo 25. decembra že 24. tradicionalni potop božičnega drevesca v jezero Črnava, na dan državnega praznika bosta na gradu Dvor ob 10. uri otroke zabavala Romana Krajncan in Božiček, ob 19. uri pa bo v preddvorski farni cerkvi na sporedu božični koncert Mešanega cerkvenega pevskega zbora Sv. Peter Preddvor. Veselo decembrsko dogajanje se bo zaključilo 29. decembra na gradu Dvor z velikim prednovoletnim koncertom Alenke Gotar in Anžeta Šuštarja. Koncert je zagotovo poslastica za vse ljubitelje slovenskih in svetovnih muzikalov, zimzelenih slovenskih pesmi in seveda najlepših božičnih uspešnic vseh časov. Po koncertu bo za nadaljevanje glasbene zabave z najboljšimi pop-rok hiti vseh časov poskrbela še skupina Power band. Več informacij je na voljo na spletni strani www.visitpreddvor.si.

Alenka Gotar spada med najboljše slovenske operne solistke. Na velikem prednovoletnem koncertu bo navdušila v duetu s soprogom, izjemnim vokalistom in glasbenikom Anžetom Šuštarjem.

Izžrebanemu naročniku Gorenjskega glasa, ki bo pravilno odgovoril na nagradno vprašanje, bomo podarili darilni paket iz grofove vinske kleti gradu Dvor v Preddvoru. Nagradno vprašanje: Na kateri praznik v preddvorsko jezero Črnava tradicionalno potopijo božično drevesce? Odgovore pošljite do petka, 5. januarja 2024, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticcek@g-glas.si.

Še enkrat, prosim!

Knjižna ponudba je bogatejša za novo knjigo, ki jo je napisala Jasmina Pogačnik, učiteljica klavirja v Glasbeni šoli Kranj. Avtorica je pedagoginja, ki je knjigo napisala po petdesetih letih poučevanja, med tem pa je nad glasbo navdušila številne generacije. Leta 2018 je prejela tudi nagrado Frana Gerbiča za življenjsko delo. Novinar Igor Kavčič je zapisal, da v knjigi Jasmino spoznamo osebno in hkrati kot učiteljico klavirja, z zgodbami o kipeči ustvarjalnosti in neomajni vztrajnosti, srč-

no in polno človeške topline. Enemu naročniku Gorenjskega glasa bomo knjigo podarili – v žrebanju sodelujete tako, da odgovorite na vprašanje: Koliko tipk ima klavir? Odgovore, ki jim ne pozabite pripisati svojih podatkov, na koticcek@g-glas.si pošljite do četrтка, 28. decembra. Več o knjigi v današnjem časopisu lahko preberete na strani 15. Kdor pa v žrebanju ne bo imel sreče, knjigo lahko kupi na Gorenjskem glasu.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **OLGA DEBELJAK** iz Selc.

Nagrajeni tudi trije Gorenjci

Med prejemniki plaket državnega sveta za prostovoljsko delo so tudi trije Gorenjci: Vojko Bernard, Andrej Kuhar in Peter Robnik.

ANA ŠUBIC

Ljubljana – V državnem svetu so predčerašnjim podelili plakete najzaslužnejšim posameznikom in organizacijam s področja civilne družbe, ki jih podeljujejo vsako leto v počastitev mednarodnega dneva prostovoljstva (5. december). Predsednik državnega sveta Marko Lotrič je poudaril, da ima prostovoljstvo v Sloveniji dolgo tradicijo, predstavlja pa tudi pomemben socialni korektiv družbe in ima posebno družbeno noto, saj prispeva k povezovanju ljudi v lokalnih skupnostih. Kot je pojasnil, lahko iz Skupnega poročila o prostovoljstvu za lani razberemo, da je nekaj več kot 226 tisoč slovenskih prostovoljcev v okviru prostovoljskih organizacij in javnih zavodov opravilo več kot devet milijonov ur prostovoljskega dela. Lotrič pričakuje, da bodo številke za letos v luči vseh naravnih katastrof še veliko večje. Poudaril je tudi, da pisana paleta prostovoljskih organizacij in področij prostovoljnega dela odraža tudi širok spekter področij, ki v Sloveniji še niso zadostno sistemsko urejena.

Plakete državnega sveta za prostovoljsko delo so podelili 15 prejemnikom, med njimi pa so bili tudi trije Gorenjci: Vojko Bernard, Andrej Kuhar in Peter Robnik.

Borec za čisto okolje

Jeseničan Vojko Bernard, ki je prostovoljec že 30 let, je plaketo prejel za izjemen prispevek k izboljšanju kakovosti življenja družbe kot celote na področju varstva okolja in ohranjanje narave. Je dolgoletni borec za zdravo in čisto okolje. Kot zaposlen v nekdanji jeseniški

Predsednik mandatno-imunitetne komisije državnega sveta Jože Smole, Peter Robnik in Marko Lotrič / Foto: Jan Šuštar

Vojko Bernard / Foto: Jan Šuštar

Andrej Kuhar / Foto: Jan Šuštar

železarni se je dobro seznanil s posledicami izpustov emisij težke industrije v okolje. V začetku devetdesetih je ustanovil prvo naravovarstveno združenje, ki je leta 2000 preraslo v mednarodno okoljevarstveno društvo Alpe Adria Green. Društvo, ki je Bernarda tudi predlagalo za plaketo, je v Sloveniji znano kot ena najbolj aktivnih organizacij za

zaščito posameznikov pred prekomernimi posegi v okolje ter neučinkovitostjo državnih služb pri reševanju te problematike.

Prostovoljec že šestdeset let

Andrej Kuhar se s prostovoljnimi delom ukvarja že 60 let. Že od otroških let je član Prostovoljnega gasilskega društva Duplje,

ki ga je kot predsednik vodil kar 32 let, zdaj pa je častni predsednik. Ves prosti čas je namenil gasilstvu in pomoči soljudem. Aktiven je tudi v krajevni organizaciji Rdečega križa, kjer pomaga pri izvedbi akcij, sicer pa je bil odličen krvodajalec – kri je daroval več kot 45-krat. Prav tako je dolgoletni član občinskega štaba Civilne zaščite, dolga leta je bil član organov Gasilske zveze Naklo. Plaketo so mu podelili na predlog državnega svetnika Ivana Megliča, in sicer za izjemen prispevek h krepitvi medsebojne solidarnosti ljudi v okviru opravljanja prostovoljskega dela na področju humanitarne in socialne dejavnosti.

O invalidnosti ozavešča tudi mlade

Kranjčan Peter Robnik je plaketo prejel za izjemen prispevek k izboljšanju kakovosti življenja posameznikov in družbenih skupin v okviru prostovoljskega dela na področju zdravja in socialne dejavnosti. Predlagali so ga državni svetniki Danijel Kastelic, Leopold Pogačar in Ivan Meglič ter Društvo paraplegikov Gorenjske. Robnik je kot predsednik dosegel zelo učinkovito delovanje omenjenega društva, ki je nedavno prejelo tudi nagrado Mestne občine Kranj (MOK). Širšo družbo, vključno z mladimi, ozavešča o invalidnosti, že 24 let je član upravnega odbora in član različnih komisij Zveze paraplegikov Slovenije, kjer je tudi predsednik skupščine. Na MOK je član sveta invalidov in komisije za enakost spolov. Robnik je kot igralec košarke na invalidskih vozičkih dobro desetletje zastopal barve Slovenije.

Upokojenci prejeli zimski dodatek

Zimski letni dodatek je prejelo 648 tisoč prejemnikov pokojnin in nadomestil iz invalidskega zavarovanja. Januarja bodo pokojnine višje za dobrih osem odstotkov.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Upokojenci so v sredo prejeli zimski letni dodatek, ki je znašal 40 odstotkov letnega dodatka, izplačanega v juniju. Po podatkih ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je zimski letni dodatek prejelo 648.321 prejemnikov pokojnin in nadomestil iz invalidskega zavarovanja.

Upokojencem, ki so junija prejeli 145 evrov dodatka, je pripadel zimski dodatek v višini 58 evrov, tisti, ki so prejeli 205 evrov, so dobili 82 evrov zimskega dodatka, tisti, ki so junija prejeli 255 evrov, pa so tokrat dobili 102 evra. Upokojenci, ki so bili junija upravičeni do 315 evrov, so ta teden prejeli 126 evrov, kdor pa je bil upravičen do 455 evrov letnega

dodatka, pa je zdaj dobil 182 evrov, so navedli na Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Upravičencem, ki jim bo pravica do osnovnega prejemka in letnega dodatka za leto 2023 priznana kasneje, bo zimski letni dodatek izplačan ob izplačilu pokojnin za april 2024. Od zimskega letnega dodatka se prispevek za obvezno zdravstveno

zavarovanje ne obračuna, se pa je od njega obračunala akontacija dohodnine tako kot pri letnem dodatku.

Že januarja pa se upokojencem na račun delne uskladitve obetajo znatno višje pokojnine, in sicer za 8,2 odstotka. Februarja sledita še redna uskladitev in poročila za januar. Kolikšna bo redna uskladitev, še ni znano.

Čas za vlogo še do konca leta

Do 31. decembra je še mogoče oddati vlogo za solidarnostno pomoč za prizadete v poplavah in izredno denarno pomoč za kritje stroškov najetega stanovanja ter uveljavljati druge ukrepe.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Pomoči oz. ukrepe lahko prebivalci, ki so jih prizadeli poplave, uveljavljajo do konca leta na centrih za socialno delo, opozarjajo na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Vse žrtve avgustovskih poplav in plazov, ne glede na dohodek ali premoženje, so lahko upravičene do izredne denarne socialne pomoči v obliki solidarnostne pomoči. Izplačana bo kot enkratni znesek v višini največ sedmih minimalnih dohodkov samske osebe ali družine, vendar ne več kot znaša višina škode. Samska oseba bo na primer prejela največ 4918,62 evra, štiričlanska družina (dva odrasla in dva otroka) največ 11.466 evrov, par brez otrok pa največ 7622,30 evra.

Posamezniki ali družine, ki so zaradi poplav ali zemeljskih plazov izgubili streho nad glavo in so za reševanje stanovanjske težave najeli stanovanje, lahko poleg solidarnostne pomoči prejmejo še pomoč za kritje stroškov, povezanih z najetim stanovanjem, največ v višini dveh minimalnih dohodkov. Samska oseba bo na primer prejela največ 1405,33 evra, štiričlanska družina (dva

Čas za uveljavitev solidarnostne pomoči in drugih ukrepov za prizadete ob poplavah je le še do konca leta. Fotografija je simbolična. / Foto: Primož Pičulin

Vse žrtve avgustovskih poplav in plazov, ne glede na dohodek ali premoženje, so lahko upravičene do izredne denarne socialne pomoči v obliki solidarnostne pomoči. Izplačana bo kot enkratni znesek v višini največ sedmih minimalnih dohodkov samske osebe ali družine, vendar ne več kot znaša višina škode.

odrasla in dva otroka) največ 3275,99 evra, par brez otrok pa največ 2177,79 evra.

Prav tako lahko tisti, ki so zaradi poplav in plazov na svoji stanovanjski nepremičnini, v kateri so stanovali, utrpeli škodo, ki ogroža zdravje in povzroča neprimerno okolje za bivanje ter so za reševanje stanovanjske težave najeli stanovanje, izkoristijo pravico do subvencije tržne najemnine. Pri tem se jim pri ugotavljanju materialnega položaja premoženja, ki je bilo poškodovano, ne bo upoštevalo.

Med ukrepi, ki so še na voljo do konca leta, so tudi spremembe vrednosti nepremičnine za letne pravice iz javnih sredstev. Vsi upravičenci do letnih pravic iz javnih sredstev, ki so utrpeli škodo na svoji nepremičnini in ta škoda vpliva na njeno vrednost, lahko te spremembe na CSD sporočijo do konca leta. Če bo sprememba vplivala na višino že odobrenih letnih pravic, bo CSD ponovno odločil o pravicu.

Do sredine tedna so centri za socialno delo na podlagi interventnega zakona za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov prejeli 8.215 vlog. Od teh je bilo 7.920 že odločenih in tako izplačanih dobrih 49 milijonov evrov pomoči.

K

KOMENTAR
IGOR KAVČIČ

Zato, ke mi ne dopade

Stemi besedami se Micka v uvodu predstave Županova Micka upira prigo varjanju očeta in župana Jaka, naj vendarle vzame Anžeta za moža. V tork je polna dvorana Prešernovega gledališča pozdravila tristoto ponovitev veseloigre, ki 22 let po premieri še vedno navdušuje občinstvo. Zgodbo o naivnem dekletu, ki namesto domačemu, sicer robatemu, a iskrenemu fantu, raje verjame leporečju in obljubam preračunljivega barona, tega pa pri njegovih spletkah zasači njegova prava zaročenka in mu za to dvojno igro na koncu tudi izstavi račun, poznamo. Lahko bi rekli, da je univerzalna, saj jo je moč preslikati na različna področja odnosov v družbi, tako na ožjem nivoju – družinskem in lokalnem – kot globalnem. Taki so človeški značaji, ne glede na to, ali nam jih je nekdo vsadil v možgane ali smo jih v evoluciji pridelali sami.

Naivnost in zaupanje na eni ter preračunljivost, pretvarjanje in držanje fig v žepu na drugi strani. In še marsikaj vmes lahko tako rekoč vsakodnevno spremljamo tako v slovenski politiki kot v mednarodnem prostoru, naj bo v Bruslju ali širše, med svetovnimi velesilami. Vidimo, kako deluje trgovanje med vojno in mirom. V svetu je ta čas več kot petdeset vojaških konfliktov, najbrutalnejša sta od nas oddaljena le kak dan vožnje z avtomobilom na vzhod ali jug.

Ko gre za posledice podnebnih sprememb, ne merimo razdalj, so tukaj in zdaj. Narava nas opozarja po vsej zemeljski obli. Pri nas lani z velikim požarom, letos v katastrofalni povodnji. Planet se ne počuti več dobro, ob čemer se odločevalci, ki so sprejeli končni dogovor podnebne konference združenih narodov COP 28 v Dubaiju, za razliko od 16-letne predstavnice mladinskih nevladnih organizacij, ki je zbranim jasno povedala, da besedilo smrdi po nafti in plinu, zgolj namuznejo.

Tako vojne kot podnebne spremembe ter razlike v kakovosti življenja in spoštovanju človekovih pravic ljudi ženejo v migracije. Vse to zemljane vedno bolj deli na ene in druge. Še nedolgo nazaj je bil svet povezan kot že dolgo ne. Povezala ga je epidemija covid, ki je prizadela celoten planet, ljudi vseh ras in barv kože, bogate in revne, verne in neverne. Če smo se leto ali dve zavedali, da je zemlja okrogla in za zdaj še edini planet, na katerem živimo, smo kaj hitro pozabili na to. Svet, kakršnemu smo bili priča v zadnjem letu, nam ne dopade. In ko pomislim na pesem Kaj nam fali? meni ljube skupine Zmelkoov, ki v refrenu pravi: »Imamo tla pod nogami in streho nad glavo in par zidov, ki jo tam gor drži. Kaj nam fali? Smo trdnega zdravja in solidnega izgleda ...«, si rečem: naj to prihodnje leto in vsa leta naprej velja za vse ljudi.

Alarmiranje po mobilnih omrežjih

Vlada je izdala uredbo o vzpostavitvi sistema obveščanja in alarmiranja po javnih mobilnih omrežjih.

MAŠA LIKOSAR

Ljubljana – Uredba je bila sprejeta na podlagi zakona o elektronskih komunikacijah, ki izvajalcem javno dostopnih mobilnih komunikacijskih storitev nalaga obveznost, da vzpostavijo in zagotovijo sistem javnega obveščanja in alarmiranja po mobilnih telefonih v primeru naravnih ali drugih nesreč. Po

navedbah ministrstva za digitalno preobrazbo se je takšno obveščanje, s katerim želijo zagotoviti učinkovito zaščito premoženja in reševanje življenj, izkazalo za nujno po avgustovskih poplavah in zemeljskih plazovih.

Uredba med drugim določa obveznosti operaterjev glede vzpostavitve in delovanja tega sistema, način financiranja in tehnične ter varnostne

zahteve. Sistem bo deloval tako, da bodo prebivalci, ki se v času naravne ali druge nesreče nahajajo na ogroženem območju, na mobilne telefone prejeli opozorilno obvestilo.

Kot dodajajo na ministrstvu, je izvajanje teh storitev v javnem interesu, zato so sredstva zagotovljena v državnem proračunu. Za vzpostavitev sistema so predvideni

stroški v višini tri in pol milijona evrov, za vzdrževanje sistema za obdobje petih let pa v višini 340 tisoč evrov letno.

Ministrstvo bo po uveljavitvi uredbe objavilo javni razpis, na katerega se bodo lahko prijavi operaterji mobilnih komunikacijskih omrežij. V Sloveniji bo vzpostavljen sistem celičnega oddajanja, ki že deluje v več državah članicah EU.

V teh dneh drugi paket predplačil

MAŠA LIKOSAR

Ljubljana – Predplačilo lastnikom za obnovo stanovanjskih objektov, poškodovanih v avgustovskih poplavah, bo v drugem paketu izplačano

2815 upravičencem v skupni višini dobrega 18,1 milijona evrov. Seznam upravičencev, s katerim se je pred kratkim seznanila tudi vlada, pripravi ministrstvo za naravne vire in prostor na podlagi

podatkov iz spletne aplikacije Ajda. Zaradi transparentne porabe proračunskih sredstev bo javno objavljen, sredstva pa bo v teh dneh nakazala Finančna uprava RS. Predplačila bodo sicer izvedena v štirih

tranzah, v skupnem znesku okoli trideset milijonov evrov. V prvi tranši, ki je bila izplačana 6. decembra, je predplačila prejelo 1932 upravičencev v skupni višini dobrega 4,5 milijona evrov.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Božična pravljica jeseniške gimnazije

NIKA TOPORIŠ

Jesenice – Trg Toneta Čufarja na Jesenicah je bil v ponedeljek, 18. decembra, glavni oder Dekliškega pevskega zbora Gimnazije Jesenice, ki je pod vodstvom mentorice in profesorice Urške Odar pripravil božično-novoletni koncert, poimenovan Božična pravljica. Kot je pojasnila Urška Odar, je bil glavni cilj koncerta predvsem ta, da se pev-

precej več. Zelo smo veseli te številke, upamo pa, da se nam bodo v prihodnosti pridružili tudi kakšni moški vokali,« je pojasnila. Po trgu so tako odmevale nekatere najbolj znane praznične pesmi, kot so Silvestrski poljub, Božični čas in Božična pravljica, gimnazijskemu pevskeemu zboru pa so družbo na odru delali tudi Špela Šemrl, Alja Wolter Sula, Manca Povšin in pevski zbor Canticum No-

Dekliški pevski zbor Gimnazije Jesenice je poskrbel za prijetno vzdušje, ki so ga pričarali z najlepšimi prazničnimi pesmimi. / Foto: Nik Bertonec

ski zbor predstavi in da poslušalcem voščijo lepe praznike. »Trenutno je v zboru dvajset pevk, kar je v primerjavi s prejšnjimi leti

vum, Kot je še dejala mentorica, je bilo vzdušje izredno, zagotovo pa bodo podoben zaključni koncert pripravili tudi prihodnje leto.

Legenda o potopljenem zvonu in Krog prijateljstva

Bled – Ko se božično popoldne prevesi v večer, na Blejskem jezeru zaživi Legenda o potopljenem zvonu, ki pripoveduje zgodbo o nastanku zvončka želja. Tudi letos jo bodo pod okriljem Javnega zavoda Turizem Bled predstavili na božični dan, 25. decembra, ob 17. uri v Grajskem kopališču. Na predzadnji dan starega leta pa bodo na Bledu znova obudili Krog prijateljstva, ko se bodo domačini in obiskovalci med 17. in 20. uro lahko podali na šestkilometrski sprehod okoli Blejskega jezera s tremi postojankami. Na Mlinem bodo ob 18.30 lahko spremljali nastop harmonikarja in pevskega zbora Canticum Novum. Postanek v Veliki Zaki bo postregel z glasbeno poslastico Dua Lijeh in standup predstavo s Klemenom Bučanom ob 18.15. Za družine z otroki bo v Mali Zaki ob 17.30 predstava čarodeja Magic Aleksandra, sledil bo glasbeni nastop skupine Osminka in plesni nastop društva Moj Klub Bled. Svojo pravljico pot bodo lahko zaključili na Jezerski promenadi, kjer bo ob 20. uri nastopila Manca Špik.

Posodobitev bohinjske proge

Bohinjska železniška proga, ki je bila pred časom skoraj tik pred ukinitvijo, v zadnjem obdobju doživlja pravi razcvet. Število potnikov se iz leta v leto povečuje, država zato za obnovo proge in nekaterih postaj v prihodnjih treh letih obljublja kar tristo milijonov evrov.

MARJANA AHAČIČ

Jesenice – Kot so članom Konzorcija za bohinjsko progo, ki se je na redni skupščini prejšnji teden sestal na Jesenicah, pojasnili predstavniki države, bo v prihodnjih treh letih na progi, ki skozi Bohinj povezuje Jesenice in Novo Gorico, izpeljanih za približno tristo milijonov evrov investicij.

Kot je po skupščini povedal koordinator konzorcija Miro Kristan, se obeta posodobitev trase med Jesenicami in Bohinjsko Bistrico ter železniških postaj na celotni progi, ki naj bi dobile tudi nove funkcionalnosti. V prvem planu je posodobitev postaj na Jesenicah, v Bohinjski Bistrici in Novi Gorici, ki naj bi se po načrtih začela že prihodnje leto. Za tristo milijonov evrov investicij naj bi sicer izpeljali v treh letih, modernizacijo bohinjske proge pa naj bi nato nadaljevali tudi v prihodnjih letih, tako da bi bila na koncu posodobljena celotna trasa od Jesenic do Nove Gorice.

Krepitev javnega prometa

»Posebno za del proge od Jesenic do Bohinjske Bistrice smo slišali neverjetne novice, kakršnih zagotovo ni bilo že zadnjih nekaj desetletij,« je dejal direktor Turizma Bohinj in koordinator Skupnosti Julijske Alpe Klemen Langus.

Posodobitev proge po njegovem mnenju prinaša nov potencial za krepitev uporabe javnega potniškega prometa. »Še posebno z vidika turizma se zelo trudimo, da bi čim več ljudi uporabljalo javni potniški promet, ki pa mora biti usklajen in integriran z avtobusnimi prevozi,« je dejal Langus.

Uporaba železnice se je predvsem med turisti v zadnjih letih močno povečala, zato se lokalne skupnosti ob celotni trasi od Jesenic do Nove Gorice zelo veselijo načrtovane preнове. / Foto: Gorazd Kavčič

Kot je poudaril, so napovedane investicije pomemben korak naprej, ne bodo pa dovolj. Poleg posodobitve celotne proge in vlakov bo potrebno tudi nadaljnje močno angažiranje lokalne skupnosti in turističnega gospodarstva ter drugih akterjev, da bodo prepričali večji delež gostov in obiskovalcev, da bodo v destinacijo prispeli z javnim prevozom in ga uporabljali tudi za premikanje po sami destinaciji.

Vstopni center v Bohinju

Občina Bohinj sicer načrtuje, da bo železniška postaja v Bohinjski Bistrici sčasoma postala vstopni center v destinacijo z urejeno železniško in avtobusno postajo ter garažno hišo. Kot je poudaril bohinjski župan Jože Sodja, takšen vstopni center nujno potrebujejo. Zanj so že pripravili idejno zasnovo,

potekajo pa dogovori z lastniki zemljišč.

Že pred tem, predvidoma prihodnje leto, bo prenovljena sama železniška postaja v Bohinjski Bistri-

prevozov naprej do jezera. Vse več potnikov je tudi v zimskem času.

Opozoril je tudi na pomen železnice za lokalne prebivalce in poudaril, da je za

Posodobitev proge prinaša nov potencial za krepitev uporabe javnega potniškega prometa. »Še posebno z vidika turizma se zelo trudimo, da bi čim več ljudi uporabljalo javni potniški promet, ki pa mora biti usklajen in integriran z avtobusnimi prevozi,« je dejal Klemen Langus.

ci. V Bohinju se ob tem načrtujejo tudi obnove postaje v Nomenju, kjer si občina želi urediti dodatno parkirišče. Župan Sodja je ob tem spomnil, da se je v zadnjih dveh letih na bohinjski železnici drastično povečalo število potnikov. Še zlasti v poletnih mesecih so vlaki polni in v lokalni skupnosti imajo kar precej dela, da zagotovijo dovolj avtobusnih

to, da mladi ostanejo v kraju, poleg stanovanj bistvena tudi povezava do služb. Precej ljudi se namreč iz Bohinja vozi na izobraževanje in delo v Radovljico, Kranj ali Ljubljano, zato so že večkrat izrazili željo, da bi bil jutranji in popoldanski vlak sodoben, tako da bi lahko ljudje z njim na delovno mesto ter domov prišli hitreje in z manj stresa.

Vozilo za pomoč v železniškem predoru

Jeseniški poklicni gasilci so dobili specialno reševalno gasilsko vozilo za reševanje v železniškem predoru Karavanke.

URŠKA PERNEL

Jesenice – Gasilsko-reševalna služba (GARS) Jesenice je dobila dve novi vozili: specialno reševalno dvopotno gasilsko vozilo in spremljevalno logistično vozilo za prevoz opreme. Obe sta namenjeni posredovanju v železniških predorih.

Dvopotno reševalno vozilo je namenjeno predvsem intervencijam v železniških predorih, saj poleg vožnje na cesti omogoča tudi vožnjo po tirih. Vgrajeno ima opremo, kot so termokamera, senzorji za merjenje prisotnosti nevarnih in eksplozivnih plinov, temperature, zalogovnik

stisnjene zrak, prenosne komunikacijske zveze ... Uporablja se lahko tudi na ostalih trasah železniške proge, predvsem na nedostopnih terenih.

Jeseniški gasilci se po besedah Roberta Kejžarja že usposabljaajo za uporabo, kar bo prispevalo k hitremu in učinkovitemu

odzivu v primeru nesreče v železniškem predoru Karavanke.

Vozili je kupila Direkcija za infrastrukturo v okviru varnostno-tehnične nadgradnje železniškega predora Karavanke, stali sta 2,2 milijona evrov, od tega je Kohezijski sklad prispeval 85 odstotkov.

Dvopotno specialno gasilsko vozilo znamke MAN je izdelano v Nemčiji in nadgrajeno v Sloveniji. Dolgo je 12 metrov, tehta pa 26 ton. Zasnovano je za šestčlansko posadko. / Foto: arhiv Občine Jesenice

Gorjanski svetniki tokrat soglasno podprli proračun

MAŠA LIKOSAR

Zgornje Gorje – Po tem, ko so gorjanski svetniki minuli teden predlog proračuna za leto 2024 s šestimi glasovi proti in štirimi za zavrnili, so ga na mize znova dobili na sredini izredni seji. Na zadnji redni seji so županu naložili dopolnitev predloga proračuna s podrobnejšim načrtom financiranja NRP, katerega vrednost presega 500 tisoč evrov lastnih sredstev. Prav tako je moral župan dopolniti projekta Razvojno središče kulture in športa občine v TNP in Vrtec Gorje z možnostmi financiranja iz sredstev EU in drugih virov.

Občina je predlog proračuna v skladu z zahtevami svetnikov ustrezno dopolnila. Pred glasovanjem o proračunu so svetniki glasovali še o amandmaju, ki ga je vložil svetnik Tomaž Bergant. Amandma je predvideval zmanjšanje sredstev za parkirišče pri pokopališču, in sicer v letu 2024 za 26 tisoč evrov in v letu 2025 za 210 tisoč evrov, pri čemer bi se povečala sredstva za Vrtec Gorje za enako vsoto po posameznih letih. S petimi glasovi za in petimi proti amandma ni bil sprejet. Sledilo je glasovanje o predlogu proračuna za leto 2024, ki je tokrat prejel soglasno podporo svetnikov.

Moj kraj, moj projekt

MAŠA LIKOSAR

Bled – Občina Bled je v proračunu za leto 2024 zagotovila petdeset tisoč evrov za izvedbo participativnega proračuna Moj kraj, moj projekt. Po novem so sredstva razdeljena, in sicer je 25 tisoč evrov namenjenih projektnim predlogom občanov do vključno 29. leta starosti, 25 tisoč evrov pa je namenjenih idejam občanov, ki so starejši od 29 let. Občane ob tem vabijo, da jim

z obrazcem ali spletno anketo, dostopno na spletni strani občine, sporočijo, katere projekte bi radi uresničili v letu 2024. Občinska uprava bo predloge obravnavala in se do njih opredelila. Po preveritvi izvedljivosti posameznih predlogov bodo izvedli glasovanje, o čemer bodo občane pravočasno obvestili.

Predloge sprejemajo do 20. januarja 2024 po pošti, v sprejemni pisarni Občine Bled oziroma v spletni anketi.

Uspešna pritožba glede sofinanciranja

NIKA TOPORIŠ

Jesenice – Ob že drugem neuspešnem kandidiranju na razpisu za sofinanciranje za dokončanje obnove več kot petsto let stare Ruardove graščine so se na Občini Jesenice pritožili glede odločitve ministrstva za kulturo,

saj jim je za sofinanciranje zmanjkala le ena točka. Zdaj je občina prejela odločitev sodišča, da je v upravnem sporu zmagala. To bi zdaj lahko vendarle pomenilo, da bo občina dobila dodatna državna sredstva in da se bo projekt, ki so ga začeli že letu 2018, naposled le zaključil.

Pomagajo družini Rogelj

Šenčur – Šenčurski svetniki so priskočili na pomoč družini Rogelj iz Trboj, ki je ob nedavni eksploziji v stanovanjskem objektu izgubila praktično vse. Župan Ciril Kozjek je imenoval komisijo za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah, ki si je ogledala prizorišče. Občinskemu svetu so predlagali, da Rogljevim za delno ublažitev škode po nesreči iz sredstev proračunske rezervacije namenijo sedem tisoč evrov. Svetniki so sklep o finančni pomoči soglasno podprli.

Posvoji zeleno drevo

Bled – Jezersko promenado na Bledu v času Zimske pravljice krasijo kavkaške jelke, ki bodo po končanem dogodku potrebovale nov prostor za svojo rast. Javni zavod Turizem Bled ob tem vse tiste, ki bi želeli posvojiti jelko, vabijo, da se oglašite pri hišici za izposajo drsalk v Trgovskem centru Bled. Tam boste dobili list, na katerega vpišete svoje ime, priimek in kraj bivanja. Podelitev jelk bo potekala 14. januarja ob 15. uri na Jezerski promenadi.

Korak bližje novemu domu

Občina Gorje je s podjetjem Misel podpisala pogodbo za izdelavo projektne dokumentacije za nov Gorjanski dom oziroma Razvojno središče kulture in športa v Gorjah.

MAŠA LIKOSAR

Zgornje Gorje – Kot pravijo na Občini Gorje, si domačini nov Gorjanski dom želijo že več kot dvajset let. Objekt je namreč izredno dotrajan in uničen. »Investicija zato predstavlja pomembno vlaganje v javno kulturo in športno infrastrukturo, ki je ključna za nadaljnji razvoj življenja v občini,« so pojasnili na občini, kjer stremijo k temu, da bodo prostorska zasnova stavbe in programi v njej omogočili, da bo nov Gorjanski dom središče življenja vse leto in točka skupnosti občanov, vseh društev in obiskovalcev.

Okvirna ocenjena vrednost naložbe znaša 7,6 milijona evrov. »Točno vrednost bomo dobili po natančni pripravi projektne dokumentacije,« so dodali. Pogodbo zanjo so pretekli teden podpisali s izbranim podjetjem Misel, ki bo med drugim izdelalo dokumentacijo za pridobitev projektnih in drugih pogojev, odstranitev objekta, pridobitev mnenj in gradbene dovoljenja ter projektno dokumentacijo za izvedbo gradnje in notranje opreme. Vrednost pogodbe, ki obsega tudi projektantski nadzor v času gradnje, znaša dobrih 168 tisoč evrov (z DDV).

Občina Gorje se bo za financiranje projekta potegovala tudi za Evropska sredstva. »Menimo,

Na mestu Gorjanskega doma bo zrastle Razvojno središče kulture in športa v Gorjah.

/ Foto: Tina Dokl

da bomo v ta namen dobili šestdeset odstotkov razpoložljivih sredstev. Preostanek, torej štirideset odstot-

natančno oceno za postopek izvedbe javnega razpisa za izbiro izvajalcev,« menijo na občini.

Okvirna ocenjena vrednost projekta Razvojno središče kulture in športa v Gorjah znaša 7,6 milijona evrov.

kov, pa bomo krili iz lastnih sredstev in sredstev iz Zakona o Triglavskem narodnem parku,« so pojasnili na občini. Ob tem načrtujejo, da bodo v enem letu pridobili vsa ustrezna soglasja in dokumentacijo za gradnjo, vključno z gradbenim dovoljenjem. »Na osnovi tega bomo še v letu 2024 dobili

Ob podpisu pogodbe s podjetjem Misel je gorjanski župan Peter Torkar poudaril, da je ureditev Gorjanskega doma ena od najvišje uvrščenih prioritiet v prihodnjih letih. »Zavedamo se namreč, tudi na podlagi ankete v sklopu Strategije trajnostnega razvoja Občine Gorje 2030, da je to projekt, ki

si ga občani najbolj želijo,« je dodal.

Sodelovanja z Občino Gorje pa se po besedah Izтока N. Čančule veseli tudi izbrano projektantsko podjetje. »Veseli nas, da smo se s strokovnimi sodelavci Občine Gorje dogovorili, da je predložena idejna zasnova osnutek, na podlagi katerega bomo zasnovali moderen, funkcionalen in z okoljem zlit objekt v Zgornjih Gorjah. Projektiranje v izjemnem naravnem okolju bo spodbuda za arhitekturno zasnovo objekta, ki bo v največji možni meri uporabna in na pogled prijetna,« je povedal Čančula.

MEGALES

ODKUP – POSEK – SPRAVILO IN PREVOZ LESA
ODKUP BIOMASE

051 358 368 | WWW.MEGALES.SI

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO.

VAS GOZD
NAŠA SKRBI

Zgradili kolesarsko stezo

Občina Železniki je zgradila še zadnje odseke kolesarske povezave od Plenšaka do Selc.

ANA ŠUBIC

Železniki – Projekt vzpostavitve dobrih sedmih kilometrov dolge kolesarske povezave od Plenšaka nad Železniki do Selc je pri koncu. Kot je pojasnil župan Marko Gasser, so pred kratkim asfaltirali še zadnje odseke, in sicer v naselju Studeno, od mostu za Ovčjo vas do začetka pokopališča v Železnikih in krajši odsek v Plenšaku, kjer so morali sanirati tudi krajši odsek, poškodovan v poplavih. Na celotni trasi so tako zgradili dobrih pet kilometrov ko-

Kolesarsko stezo jim je uspelo zgraditi tudi na Studenem, kjer bi po prvotnem načrtu morala potekati po regionalni cesti. / Foto: Simon Benedičič

lesarskih stez, na preostalih odsekih, kjer stez ni bilo mogoče zgraditi, pa bodo spomladi na obstoječih cestah zarisali površine za kolesarje. Prav tako bodo spomladi kolesarsko povezavo opremili z manjkajočo prometno signalizacijo. Projekt je vreden 1,6 milijona evrov, pri čemer je

občini uspelo pridobiti skoraj 1,3 milijona evrov evropskih sredstev.

Župan je še posebej zadovoljen, da jim je kolesarsko stezo uspelo zgraditi tudi na enem bolj izpostavljenih odsekov na Studenem, kjer je po prvotnem načrtu prečkala regionalno cesto in bi v nadaljevanju zarisana potekala po njej, a je občini uspelo doseči preusmeritev trase, pridobiti potrebna zemljišča in površine za kolesarje v dolžini 750 metrov zgraditi ob cesti.

In kako kaže z nadaljnjim urejanjem kolesarskih poti

v občini Železniki? Po podatkih župana država v sklopu državnega kolesarskega omrežja že projektira tudi kolesarsko stezo na odsekih Ševelj do Dolenje vasi in naprej do Selc ter od Plenšaka v smeri proti Zalemu Logu. Gasser upa, da bo čim prej prišlo tudi do izvedbe.

Izzivi sodobnih migracij

Na okrogli mizi v Kranju so poudarili, da je treba migrante, ki prihajajo k nam iz povsem drugačnih okolij, takoj seznaniti tudi z našimi pravili in z njihovimi dolžnostmi, ne samo s pravicami.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V prostorih Mestne knjižnice Kranj se je pred dnevi ustavila potujoča razstava Zgodbe pozitivnih sprememb, ki jo je pripravila SLOGA, platforma nevladnih organizacij za razvoj, globalno učenje in humanitarno pomoč. Z njo želijo javnost, predvsem mlade, seznaniti s slovenskim mednarodnim razvojnim sodelovanjem in humanitarno pomočjo. Ob tej priložnosti je potekala tudi okrogla miza o migracijah, ki so ji prisluhnili dijaki Srednje ekonomske, storitvene in gradbene šole (SESGŠ) Kranj.

Faila Pašić iz društva UP Jesenice je opozorila, da danes v Slovenijo prihajajo predvsem migranti iz centralne Afrike, Azije in Bližnjega vzhoda. Po njenih besedah je bistveno razumeti, iz kakšnih kultur prihajajo migranti in kaj so njihove vrednote, ter tudi, kako dojemajo našo kulturo in naše vrednote. »Ljudje, ki prihajajo k nam, Evropo dojemajo kot popolnoma svoboden prostor. Velike premike v glavih je treba narediti, tako pri nas kot pri njih,« je dejala in poudarila, da bi morala država te migrante že takoj ob prihodu v Slovenijo seznaniti z našimi zakoni, pravili in kulturnimi običaji pa tudi z njihovimi odgovornostmi in dolžnostmi do nove države, ne le z njihovimi pravicami.

Na okrogli mizi so razpravljali Faila Pašić, Nada Šmid in Albin Keuc. / Foto: Tina Dokl

Nada Šmid, ravnateljica SESGŠ Kranj, je med drugim opozorila, da se v Sloveniji v zadnjih dveh letih že srečujemo s težavo, ko je v razredu lahko več priseljenskih otrok kot sloven-

Nada Šmid, ravnateljica SESGŠ Kranj, je med drugim opozorila, da se v Sloveniji v zadnjih dveh letih že srečujemo s težavo, ko je v razredu lahko več priseljenskih otrok kot slovenskih.

skih. Poudarila je, da so se zlasti v Kranju in v nekaterih drugih mestih že začele pojavljati večje zaprte povezane skupnosti priseljencev, ki živijo po svojih pravilih in se ne želijo prilagajati družbi, v katero so prišli, kar povzroča dodaten pritisk na

šolski sistem. »Znova smo pri vprašanju, kako preseči nestrpnost, ki se zaradi tega poraja, kako pomagati in otroke priseljencev opolnomočiti, da bodo dosegli tisto, kar si, upamo, tudi želi-

stečejo, večja težava pa predstavljajo otroci ekonomskih migrantov, ki so v Sloveniji samo prehodno, saj je njihov cilj odhod naprej v Evropo. »Pri teh priseljencih pa težko govorimo o vključevanju in proaktivnosti.«

Albin Keuc z Direktorata za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč na Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve pa je pojasnil, da Slovenija s podpiranjem nevladnih organizacij pri izvajanju mednarodnih projektov želi predvsem pomagati revnim državam, da bi se njihovi prebivalci lahko doma izobraževali in bolje živeli, posledično pa jim zaradi ekonomskih težav ne bi bilo treba emigrirati.

V spomin Valentinu Kokalju, 2. del

DANIJELA BAKOVNIK

Otroštvo in mladost ter odločitev za mlinarski poklic

Valentin Kokalj se je rodil 30. januarja 1901 na Suhi pri Predosljah. Bil je osmi izmed dvanajstih otrok. Družina se je preživljala s skromno kmetijo. A zaradi različnih bolezni, predvsem jetike, je nekaj otrok umrlo že v prvih letih življenja. Zgodaj sta umrla tudi oba starša – najprej mati, nato še oče. Tako so (zaradi izgube obeh staršev) osiroteli Kokaljevi otroci morali že v rani mladosti oditi po svetu. Najmlajše med njimi so sprejeli sorodniki, najstarejši trije pa so odšli celo v Ameriko. Tine, ki je bil ob očetovi smrti star komaj 10 let, je nekaj časa še ostal v domači vasi. Verjetno je (kot dve leti starejši

brat Nace) obiskoval osnovno šolo v Predosljah, nato pa se je odločil, da postane mlinar. A mlinarske obrti se ni izučil v bližnji okolici, temveč v Ribnem pri Bledu (kjer je potem nekaj let tudi delal).

Na Visoko je prišel okrog leta 1929. K sebi ga je povabila tedanja lastnica

Kokaljev oziroma Zormanov mlin na Visokem pred drugo svetovno vojno

Zormanovega mлина Marija Šenk, ki je bila vdova in brez otrok. Ker pa je bila s Kokaljevimi v sorodu, si je Tineta izbrala za svojega naslednika na Zormanovem. Približno pet let (do mlinaričine smrti leta 1934) sta gospodarila skupaj. Nato pa je Tine sam postal gospodar Zormanovega

posestva. Pridno se je oprijel dela v mlinu (tega je bilo vedno dovolj, saj je po tedanji razdelitvi med okoliškimi mlinarji Zormanov mlin moral skrbeti oz. mleti za vasi Šenčur, Prebačevo in Voklo), veliko opravil pa je bilo tudi na žagi in njivah, ki so prav tako spadale k mlinu.

Ustanovitev Prosvetnega društva na Visokem ter petje in igre

Kljub obilici dela pa je Tineta že na začetku pritegnilo delo na kulturnem področju v vasi. Njegovi sovaščani so še desetletja po vojni pripovedovali, da je bil rojen prosvetni delavec, izjemen govornik, odličen pevec in igralec pa tudi odličen organizator, ki je znal pridobiti in navdušiti ljudi. In tako ni bilo presenetljivo, da je v 30-letih prejšnjega stoletja

ZORMANOV MLIN NA VISOKEM

postal vodilna osebnost kulturnega življenja na Visokem.

V času med obema vojnama je bilo v Sloveniji na splošno zelo razgibano in bogato kulturno življenje. Skoraj vsak večji kraj je imel svoje prosvetno društvo, v katero so se običajno vključili mladi pa tudi starejši pevci in ljubitelji preprostih ljudskih iger in pesmi. Visočani so sprva sodelovali pri prosvetnih društvih v Šenčurju in na Olševku, želeli pa so si samostojnega društva, a niso imeli ne prostora za sestajanje ne dvorane in odra, kjer bi lahko nastopali. Pa so se kljub temu najprej začeli zbirati pevci, in sicer pri Šnekovih, ki so imeli doma celo star klavir. Začeli so se učiti raznih ljudskih pesmi – posvetnih in nabožnih. Tako je nastal pevski zbor, ki

Valentin Kokalj

ga je vodil Anton Jagodic, po domače Šnekov Tone. Zbor je nastopal na različnih koncertih v bližnji in daljni okolici in tudi v domači cerkvi pri maši. Iz zborovske dejavnosti pa se je razvila tudi dramska. Večina članov pevskega zbora se je namreč z veseljem lotila tudi igranja.

(Se nadaljuje)

Prostovoljstvo je zadovoljstvo

V Medgeneracijskem centru Naklo je v sredo potekalo srečanje nakelskih prostovoljk, ki svoj prosti čas namenjajo skupnosti in solidarnosti.

NIKA TOPORIŠ

Naklo – Kot je pojasnila Magda Slapar, vodja članic Društva upokojencev Naklo, ki delujejo v skupini Starejši za starejše, in obenem koordinatorica projekta Starejši za starejše za Gorenjsko, se vsako leto ob zaključku koledarskega leta zberejo in delijo svoje izkušnje.

»Prostovoljke svoje delo čez celotno leto opravljajo brez kakršnihkoli zahtev, brezplačno, in pomembno se nam zdi, da jim nekaj povrnemo, jih pogostimo in jim damo vedeti, da so dob-

»Skoraj vsak dan obiskujem tudi ljudi v Domu starejših občanov v Naklem in vedno, ko jih zapuščam, imam tak dober občutek.«

re in pomembne. Vedno pravi, da so zlate punce. Projekt Starejši za starejše je zelo uspešen, letno vsi prostovoljci na Gorenjskem obiščemo okoli 11 tisoč ljudi, jim pomagamo in stojimo ob strani. V našem društvu je 19 prostovoljk in zelo smo povezani,« je pojasnila in dodala, da pa je po vaseh vseeno lažje opravljati to delo, saj se ljudje med seboj poznajo. Srečanja

Nakelske prostovoljke skupaj s predsednikom Društva upokojencev Naklo Jožetom Kajinom / Foto: Tina Dokl

za prostovoljke predstavljajo predvsem potrditev njihovega dobrega dela, izmenjavo izkušenj in priložnost za druženje.

Dogodek je z zvoki citer olepšala tudi prostovoljka Marta Zdjelar iz Zadrage. »Prostovoljstvo je tudi zadovoljstvo. Sama to poslanstvo opravljam od leta 2017, ko sem se upokojila, imela več časa in ga želela koristno porabiti. Včasih je težko, kdaj me ljudje tudi zjezijo, saj si ne priznajo, da potrebujejo

pomoč. Zdi se mi, da se zavedanje o pomenu prostovoljstva večja, vseeno pa bi morali bolj spodbuditi tudi mlade,« je dejala.

Jekla Štefanec iz Nakla je prostovoljka že približno 15 let. »Prostovoljka sem postala, saj sem sprva skrbela za očeta, nato za mamo in potem še za moža. To ti neka pride v kri. Skoraj vsak dan obiskujem tudi ljudi v Domu starejših občanov v Naklem in vedno, ko jih zapuščam, imam tak dober občutek.

Včasih je dovolj le pogled, nasmeh, stisk roke,« je pojasnila in dodala še, da ji prostovoljstvo daje mirnost, lepe zgodbe pa jo še dodatno izpopolnjujejo. »Bilo je veliko zgodb, tudi zlorab, so pa tudi tiste lepe. Obiskujem gospo z demenco in vsakič, ko poje, me vpraša: 'Natakarica, koliko vam dolgujem?' Večkrat se potem pošalim, da je že včeraj plačala še za danes,« je povedala v smehu in poudarila, da pa na žalost res pogrešajo mlajšo generacijo.

Drugi Božičkov tek

KLARA MRAK

Podlubnik – V Vrtcu Škofja Loka so v torek organizirali drugi dobrodelni Božičkov tek. Udeležilo se ga je kar 78 tekačev, med njimi tudi župan Tine Radinja in direktor Zavoda za šport Nejc Rebec. Ravnateljica vrtca Janja Bogataj je bila vesela, da se je že na drugem dogodku zbralo toliko tekačev. »Letos 78, lani 27, prihodnje leto upamo, da bo število še višje, saj se dogovarjamo, da bomo šli v še širšo promocijo, pred

so začeli pred enoto Najdihojca, tekli mimo Mercatorja v Podlubniku proti Vincarjam, Nunskemu vrtu, na Mestni trg in nato nazaj skozi Novi svet, mimo dvorane Poden nazaj na parkirišče pri Najdihojci. »Božička kolesarja sta skrbela tudi za glasbo na poti in delila bombone mimoidočim,« je povedala Bogatajeva.

Zbrana sredstva gredo v sklad Vrtca Škofja Loka za podporo otrokom iz socialno ogroženih družin, otrokom s posebnimi potrebami

Razpoloženje na startu je bilo zelo dobro. / Foto: Primož Pičulin

večernim tekom pa pripravili še tek za otroke. Ko bodo prišli starši, otroci, družine, bo to lahko eden večjih decembrskih dogodkov v Škofji Loki.«

Trasa teka je bila dolga štiri kilometre. V spremstvu dveh kolesarjev Božičkov

in za gibalne pripomočke za vse otroke v vrtcu. »Letos smo zbrali več sredstev kot lani, česar smo zelo veseli, a eden glavnih namenov dogodka je tudi naše druženje, da prispevamo k skupnosti z našo energijo in odnosom,« je sklenila Bogatajeva.

Menjava na vrhu občinske uprave

Železniki – Železnikarski župan Marko Gasser je pred kratkim razrešil dolgoletno direktorico občinske uprave Jolando Pintar in na ta položaj kot v. d. direktorja imenoval Rudija Lebana, pravnik iz Ljubljane, ki je pred tem vodil oddelek za splošne zadeve na Občini Logatec in s pooblastilom nadomeščal odsotnega direktorja tamkajšnje občinske uprave. Kot je pojasnil župan Gasser, je direktorico občinske uprave razrešil, ker vzpostavlja novo, mlado ekipo. V zadnjem obdobju so jo okrepili svetovalec župana Andrej Vrhunc, referentka za družbene dejavnosti Damjana Peternelj, svetovalka za komunalno dejavnost Tanja Fujs in sodelavka v računovodstvu Katja Pegam, svetovalka za proračun, finance in gospodarstvo pa je postala Tanja Habjan, prej računovodkinja na Občini Železniki.

Slovesnost ob dnevu samostojnosti

Sv. Jakob – Na Sv. Jakobu nad Medvodami bo v torek, 26. decembra, ob 18.45 tradicionalna slovesnost ob dnevu samostojnosti in enotnosti, ki jo v sodelovanju z Občino in TV Medvode ter Javnim zavodom Sotočje pripravlja organizacijski odbor Sv. Jakob 1990. Slavnostni govornik bo dr. Valentin Inzcek, diplomat in predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev. Pred slovesnostjo, ki vključuje tudi kulturni program, bo v cerkvi sv. Jakoba maša za domovino, ki jo bo ob somaševanju domačih duhovnikov daroval novomeški škof msgr. dr. Andrej Saje.

Koncert za dober namen

Skupina The Eccentrics, katere člani so tudi mladi glasbeniki s posebnimi potrebami, je na tokratnem dobrodelnem koncertu sredstva zbirala za žrtve poplav.

ALEŠ SENOŽETNIK

Šmarca – Člani skupine The Eccentrics praznujejo devet let delovanja, vsa leta, z izjemo dveh koronskih, pa organizirajo tudi decembrske dobrodelne koncerte. Na ta način so tudi s povezovanjem z dobrodelnimi ustanovami pomagali že številnim pomoči potrebnim. Ker so letošnje leto najbolj zaznamovale poplave in precej škodo povzročile tudi nekatere članom skupine, so se odločili, da zbrana sredstva darujejo v ta namen.

»Poplave so prizadele tudi Šmarco in tako tudi nam povzročile škodo. Poplavilo nam je stanovanje in tako uničilo tudi invalidsko dvigalo ter kombi. Takrat nam je precej pomagala tudi Zveza prijateljev mladine Ljubljana Moste - Polje in tako smo se

Na prireditvi so zbrali 1205 evrov za žrtve letošnjih poplav.

/ Foto: arhiv dogodka

dogovorili, da bomo znesek, ki ga bomo zbrali na tokratnem koncertu, namenili njim,« nam je povedal organizator dogodka Simon Zorman.

Prireditve, ki je potekala v domu krajanov v Šmarci, sta povezovala Ana Ravlič in Anže Zorman, poleg The Eccentrics pa so nastopili

tudi člani Komornega pevskega zbora Šutna in pevka Samanta Zakoč.

Tokratni častni pokrovitelj dogodka, župan Matej Slapar, se zaradi boleznih dogodka ni mogel udeležiti, organizatorjem pa je kljub temu namenil zahvalo za delo, ki ga opravljajo. »Smo skupnost, ki zna stopiti skupaj, in to se je letos večkrat pokazalo ob izjemnih ujmah, ki so nas prizadele. Zato ker smo znali stopiti skupaj, je bilo marsikomu lažje. Skupnost je močna toliko, kot je močan njen najšibkejši člen. Zaradi vas so najšibkejši člani v naši občini močnejši, za kar vam izrekam veliko zahvalo,« je zapisal v pismu.

S prostovoljnimi prispevki so zbrali 1205 evrov in jih predali predstavnikom Zveze prijateljev mladine Ljubljana Moste - Polje.

V podjetju Bikeparadies v bližini Beljaka (Villach – Treffen) iščemo KOLESARSKEGA MEHANIKA z izkušnjami.

Nastop službe je februarja 2024. Mesečna plača je najmanj 1700 evrov neto. Zaželeno je osnovno znanje nemščine.

Prijave so možne takoj na telefonsko številko (0043) 699 14 17 29 11 (g. Härle).

Najboljša na svetu najboljša tudi doma

Najboljši kolesar na svetu Tadej Pogačar in najboljša športna plezalka sveta Janja Garnbret sta tudi najboljša športnika v Sloveniji. Z uvrstitvijo na evropsko prvenstvo si je naslov najboljše ekipe priborila naša nogometna reprezentanca. Nagrado za fair play je prejel smučarski skakalec Anže Lanišek.

VILMA STANOVNIK

Ljubljana – V Cankarjevem domu je v torek potekala tradicionalna prireditev Športnik leta. Še pred proglavitvijo rezultatov izbora najboljših športnic, športnikov in ekipe leta, ki jih izbirajo člani Društva športnih novinarjev Slovenije, je zbrane nagovoril predsednik OKS ZŠZ Franjo Bobinac in športnikom zaželel uspešno olimpijsko leto 2024.

Podelil je tudi najvišja priznanja Olimpijskega komiteja Slovenije za izjemne uspehe. Zaslužili so si jih metalec diska Kristjan Čeh in njegov trener Gerd Kanter, jadralca na deski s padalom Toni Vodišek in njegov trener Rajko Vodišek, kajakašica Eva Terčelj in njen trener Jernej Abramič, mešana ekipa smučarskih skakalcev in skakalk Ema Klinac, Nika Križnar, Anže Lanišek, Timi Zajc ter trenerja Zoran Zupančič in Robert Hrgota, kanuist Benjamin

Savšek in njegov trener Jože Vidmar, kanuist Luka Božič in njegov trener Borut Javornik, športna plezalka Janja Garnbret in njen trener Roman Krajnik, smučarji skakalci Anže Lanišek, Žiga Jelar, Lovro Kos, Timi Zajc in trener Robert Hrgota, skakalno-trenerska naveza Timija Zajca in Roberta Hrgote, judoistka Andreja Leški in njen trener Luka Kuralt, Tadej Pogačar in njegov selektor Uroš Murn ter Primož Roglič.

Izjemno kolesarsko leto

V moški konkurenci je naziv najboljšega športnika pripadel kolesarju Tadeju Pogačarju. Petindvajsetletnik s Klanca pri Komeni je v glasovanju slavil z 267 točkami oziroma s 101 točko prednosti pred kolesarskim tekmeccem Primožem Rogličem. Letošnje kolesarsko leto je bilo za Tadeja Pogačarja znova sijajno. Zbral je 17 zmag, najodmevnejša med njimi je spomenik po

Flandriji, ki velja za največjo enodnevno preizkušnjo ob dirki Pariz–Roubaix. Slavil je tudi na dirki po Lombardiji, na prestižni dirki Pariz–Nica, osvojil bron na cestni dirki na svetovnem prvenstvu v Glasgowu in dobil številne druge enodnevnne klasike. Na Dirki po Franciji je zasedel drugo mesto. Pogačar je še tretjo sezono zapovrstjo sklenil na prvem mestu lestvice Mednarodne kolesarske zveze.

Nagrado sta v Tadejevem imenu prevzela mama in oče, Marjeta in Mirko Pogačar. Tadej, ki je nagrado prejel že drugič, se je na prireditvi oglasil prek videopovezave ter še enkrat razkril cilje v novem letu. Meril bo na dvojček zmag na dirkah po Italiji in Franciji, visoke cilje pa ima tudi s slovensko reprezentanco na svetovnem prvenstvu v cestnem kolesarstvu.

Tretje mesto v točkovanju najboljših športnikov je osvojil košarkarski zvezdnik

Najvišja priznanja olimpijskega komiteja so si zaslužili tudi trener Zoran Zupančič, Nika Križnar in Anže Lanišek, ki je ob prejemu nagrade za fair play dobil največji aplavz. / Foto: Tina Dokl

Luka Dončić, njegovo nagrado pa je prevzel oče Saša Dončić.

V ženski konkurenci je prepričljivo zmagala Janja Garnbret s 336 točkami. Ob prejemu nagrade je povedala, da je v pretekli sezoni najbolj ponosna, da se je po prvi resni poškodbi v karieri vrnila na tekmovalne stene. Druga v ženski konkurenci je bila atletinja Tina Šutej, tretja pa judoistka Andreja Leški.

Med ekipami sta bili prvi dve le tri glasove oddaljeni druga od druge. Nogometna reprezentanca je bila s 44 glasovi pred moško odbojarsko reprezentanco.

Za najobetavnejšo mlado športno osebnost so razglasili nogometša Benjamina Šeška, za najboljšo med športniki invalidi pa so bile izbrane slovenske reprezentantke v odbojki sede. Nagrado za fair play je prejel smučarski skakalec Anže Lanišek. Ko je poljski smučarski

V imenu kolesarskega šampiona Tadeja Pogačarja sta iz rok Mira Cerarja priznanje prevzela starša Marjeta in Mirko Pogačar. / Foto: Tina Dokl

skakalec Dawid Kubacki zaradi ženinih zdravstvenih težav pred zadnjimi tekmami v Lahtiju in Planici zapustil skakalno karavano, je v skupnem seštevku svetovnega pokala zasedal drugo mesto. S tem je posredno omogočil Anžetu Lanišku, da se vmeša v boj za stopničke. Z drugim mestom na prvi tekmi

v Planici je najprej prehitel Kubackega in nato z enakim dosežkom na zadnji potrdil tretje mesto v skupnem seštevku. Kako velik športnik in človek je, je dokazal na podelitvi, ko je na oder prišel s silhueto Dawida Kubackega in s solzami v očeh pokazal, kdo bi pravzaprav moral stati na stopničkih.

V imenu nogometne reprezentance sta priznanje prevzela Jaka Bijol in selektor Matjaž Kek, Janja Garnbret pa se je veselila naslova najboljša športnice. / Foto: Tina Dokl

GRAJSKI PŘEDDOR

December 2023

- 22. 12. • Predbožični koncert Tina Nunar & Matej Naglič, grad Dvor Preddvor
- 25. 12. • Tradicionalni potop božičnega drevesca v jezero Črnava, Preddvor
- 26. 12. • Romana Krajncan z obiskom Božička, grad Dvor Preddvor
- 26. 12. • Božični koncert MeCePZ.Sv. Peter Preddvor, Cerkev sv. Petra, Preddvor
- 29. 12. • Alenka Gotar, Anže Šuštar & Power Band, grad Dvor Preddvor

Občina Preddvor PREDDVOR grofingrofica www.visitpreddvor.si | #visitpreddvor

Podelitev priznanj kranjskim športnikom

Kranj – Na Glavnem trgu v Kranju bo danes ob 18. uri potekala prireditev s podelitvijo športnih priznanj za letošnje leto. Kranjski športniki, športnice ter športni delavci so si zaslužili 18 velikih plaket in 24 malih plaket. Športne znake bo dobilo kar šestdeset športnic in športnikov ter dve ekipi.

Pokal Kranja v kegljanju

Kranj – Ta mesec poteka že 33. Pokal Kranja v kegljanju. Zadnji obračuni bodo potekali jutri, v soboto, začeli pa se bodo ob 15. uri. Nastop najboljših štirih žensk in moških bo ob 18. uri.

Novo vodstvo nogometašev Triglava

Kranj – Na torkovi skupščini NK Triglav Kranj so imenovali tudi novo vodstvo kluba. Namesto Franja Radikovića je predsednik postal Aleksander Vrtač, podpredsednik kluba pa ostaja Sandi Dornik. »Zaradi osebnih, predvsem zdravstvenih razlogov sem se odločil, da ne kandidiram več za predsednika. Sem pa še vedno pripravljen sodelovati v upravnem odboru kluba, saj sem toliko spoznal kranjski nogomet, da bom pomagal po svojih močeh. Mislim, da je Aleksander Vrtač zelo primeren predsednik, saj pozna razmere v klubu, bil je tudi med večjimi sponzorji,« je po skupščini povedal Franjo Radiković. Poleg njega so v upravnem odboru kluba še Tomaž Mežek, Jurij Jaš, Vedran Čebraja in Darko Prislan.

Na prvi pokalni tekmi zmagala Ločanov

Škofja Loka – Košarkarji te dni merijo moči tudi v Pokalu Spar. V ponedeljek je ekipa LTH Castingsa v dvorani na Podnu na prvi tekmi 5. kroga gostila Ilirijo in zmagala z 82 : 73. Povratna tekma bo jutri ob 13. uri v Hali Tivoli. Na sporedu je tudi 13. kolo Lige Nova KBM. Danes ob 20. uri bo ECE Triglav gostil Hopse. V torek, 26. decembra, ob 18. uri bo LTH Castings gostil Kansai Helios Domžale, ekipa GGD Šenčur pa bo gostovala v Podčetrtku.

Nižja gospodarska rast

Banka Slovenije je v sveži napovedi znižala pričakovano gospodarsko rast za letošnje leto z dveh na 1,3 odstotka. V prihodnjem letu pričakuje 2,2-odstotno, v letu 2025 pa 2,3-odstotno rast. Napoveduje tudi umirjanje inflacije.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana—»Makroekonomsko okolje v Sloveniji sta letos zaznamovala predvsem visoka inflacija ter izzvenenjanje učinkov popandemičnega okrevanja gospodarstva. Tako po razmeroma visoki rasti v preteklih dveh letih pričakujemo, da se bo gospodarska rast umirila na 1,3 odstotka,« je v sredini napovedi gospodarskih gibanj povedala namestnica guvernerja Banke Slovenije Tina Žumer. S tem je Banka Slovenije napoved gospodarske rasti za letošnje leto znižala za 0,7 odstotne točke. V juniju je namreč napovedovala dvoodstotno gospodarsko rast.

Z nadaljnjim nižanjem inflacije, rastjo realnih prihodkov prebivalstva ter postopnim okrevanjem izvoznega povpraševanja pa pričakujejo, da se bo gospodarska rast v prihodnje ponovno okrepila. Za naslednje leto tako napovedujejo 2,2-odstotno gospodarsko rast, v letu 2025 pa 2,3-odstotno. V letu 2026 naj bi se gospodarska rast ustalila pri 2,5 odstotka, kar je za odstotno točko višje od povprečja evroobmočja. Gospodarska rast v evroobmočju naj bi se z 0,6 odstotka v letošnjem letu okrepila na en odstotek v prihodnjem in

Banka Slovenije letos pričakuje 1,3-odstotno gospodarsko rast, nato pa naj bi se v prihodnjih letih okrepila.

Fotografija je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

1,6 odstotka v letu 2025. Leto kasneje naj bi znašala 1,5 odstotka. Kot je v analizi pojasnila direktorica Analitsko-rizikovalnega centra Banke Slovenije Arjana Brezigar Masten, višje napovedi rasti za Slovenijo izhajajo iz višje rasti razpoložljivega dohodka, ki je tudi posledica robustnega trga dela, visokih privarčevanih sredstev in boljše neto finančne pozicije.

Ohlajanje gospodarske aktivnosti v letošnjem letu je izviralo iz nižje tekoče zasebne potrošnje in nižje mednarodne menjave, a v letih 2024–2026 po besedah

Brezigar Mastenove pričakujejo ponovno krepitev trošenja gospodinjestev in izvoza, kar bo prispevalo k višji gospodarski rasti, pričakovano pa bo višje tudi trošenje države.

Pričakujejo tudi umirjanje inflacije

Ob zmernejši gospodarski aktivnosti se umirja tudi inflacija. V Banki Slovenije pričakujejo, da se bo z letošnjih 7,2 odstotka znižala na tri odstotke v prihajajočem letu. V letu 2025 naj bi nato znašala 3,1 odstotka, leto kasneje pa 2,1 odstotka.

»Hitrejšje spuščanje inflacije bodo omejevali predvsem stroški dela, kar bo ohranjalo povečano zlasti storitveno inflacijo ter pozitivni razmik inflacije v Sloveniji nad povprečjem evroobmočja,« je povedala viceguvernerka.

Umirjanje na trgu dela

S počasnejšo rastjo in vztrajajočo tesnostjo na trgu dela se bo upočasnjevala tudi rast zaposlenosti. Kot je povedala Brezigar Mastenova, se bo z lanskimi treh odstotkov letos znižala na 1,2 odstotka, nato pa se bo v naslednjih letih ustalila pri 0,5 odstotka. »Upočasnitev bo najizrazitejša v predelovalnih dejavnostih, kjer se že pozna upadanje izvoznih naročil in poslabšane razmere poslovanja,« je še dodala. Kljub oteženim razmeram v predelovalnih dejavnostih pa ne pričakujejo rasti brezposelnosti.

Nominalna rast plač bo ostala visoka in bo letos znašala 11,5 odstotka, nato se bo postopoma umirjala. »Pozitivna pa bo tudi realna rast plač. Kar bo letos prispevalo k izgubi kupne moči zaposlenih ob visoki inflaciji lani, v nadaljevanju pa tudi h krepitvi stroškov dela, saj bo realna rast plač prehitela rast produktivnosti,« je še dejala Brezigar Mastenova.

DOBRO JE VEDETI

Z zamenjavo banke se da tudi kaj prihraniti

CVETO ZAPLOTNIK

Pretirana zvestoba enemu ponudniku storitev ni vedno smiselna, to velja tako za ponudnike storitev mobilne telefonije, interneta, televizije ter bančnih storitev kot za dobavitelje električne energije in plina, zato je smiselno enkrat na leto primerjati njihove cene in ponudbe.

V Zvezi potrošnikov Slovenije dokazujejo, da so med bankami glede višine nadomestil, ki jih zaračunavajo imetnikom osebnih računov, precejšnje razlike. Kot ugotavljajo, je bilo v letošnjih prvih enajstih mesecih

usmerjajo potrošnike k plačevanju po elektronski poti. Tisti, ki iz kakršnihkoli razlogov ne morejo, ne znajo ali nočejo uporabljati spletne ali mobilne banke, plačujejo storitev občutno dražje. Po podatkih zveze potrošnikov povprečno nadomestilo za elektronsko plačilo položnice znaša 0,38 evra, za plačilo na okencu povprečno 2,3 evra, nekatere banke pa zaračunavajo tudi več kot štiri evre visoko nadomestilo.

Banke so nekdanj zaračunavale strankam nadomestila za posamezne storitve, zdaj jim večinoma ponuja-

V Zvezi potrošnikov Slovenije dokazujejo, da so med bankami glede višine nadomestil, ki jih zaračunavajo imetnikom osebnih računov, precejšnje razlike.

skupno štiriindvajset podražitev nadomestil za bančne storitve, vezane na osebni račun. Največ podražitev nadomestila je bilo za vodenje računa (osem), za plačilo položnice (UPN) na bančnem okencu (pet) ter za dvig z debetno kartico na bankomatu druge banke (tri). Nekatere podražitve so bile občutne, več kot 30-odstotne, v enem primeru je podražitev krepko preseгла 100 odstotkov.

Banke tudi z zviševanjem nadomestil za plačilo položnic na bančnem okencu

jo pakete nadomestil. V zvezi potrošnikov jim svetujejo, da naj se odločijo za paket, ki vsebuje le storitve, ki jih dejansko uporabljajo. Banka jim mora enkrat na leto tudi poslati izpisek vseh zaračunanih nadomestil, izpisek naj temeljito pregledajo, primerjajo stroške z drugimi bankami in se morebiti odločijo za zamenjavo banke. Stroške poslovanja z osebnim računom lahko primerjajo tudi s pomočjo spletnega primerjalnika zveze potrošnikov.

Visoka rast BDP na Gorenjskem

Rast BDP je bila na Gorenjskem med najvišjimi med vsemi statističnimi regijami. Pred njo je bila le obalno-kraška statistična regija.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Bruto domači proizvod je bil v lanskem letu ocenjen na 57,04 milijarde evrov oz. nominalno 9,1 odstotka več kot leto prej, realno pa je zrasel za 2,5 odstotka. Kot je pred dnevi poročal državni statistični urad, so regionalno najvišjo rast BDP zabeležili v obalno-kraški statistični regiji, kjer je znašala 16,8 odstotka, sledila pa je gorenjska statistična regija, kjer je rast dosegla 15 odstotkov.

Posamezne statistične regije so k skupni bruto dodani vrednosti (BDV) tudi lani prispevale precej različne deleže. Osrednjeslovenska

regija je ustvarila 38,4 odstotka skupne BDV, ustvarjene v Sloveniji. Sledili sta podravska (12,7 odstotka) in savinjska (10,9), nato pa gorenjska statistična regija z 8,8 odstotka ustvarjene bruto dodane vrednosti.

Bruto domači proizvod na prebivalca je lani dosegel 27.040 evrov, razlike med regijami pa so precejšnje. Med najbolj in najmanj uspešno je znašala 91,7 odstotne točke, kar je sicer nekoliko manj kot v letu 2021. Na Gorenjskem je BDP znašal 23.695 evrov, s čimer je zaostala za osrednjeslovensko, obalno-kraško, goriško, jugovzhodno in savinjsko regijo.

Komunala Kranj

Z roko v roki.
Čisto in lepo mesto zasije.
Srečno 2024

www.komunala-kranj.si

Zloraba pri dobavi hitrih testov

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Preiskovalci Nacionalnega preiskovalnega urada so sredi decembra na Evropsko javno tožilstvo podali kazensko ovadbo zaradi utemeljenega suma storitve dveh kaznivih dejanj v povezavi z dobavo hitrih an-

podal kazensko ovadbo za kaznivo dejanje zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic ter kaznivo dejanje oškodovanja javnih sredstev. Kazenska ovadba se nanaša na izvedbo javnega naročila in izvajanje pogodbe za dobavo testov. Z omenjenima kaznivima de-

Z domnevnimi nezakonitostmi pri javnem naročanju in dobavi hitrih testov naj bi bil državni proračun oškodovan za 1,1 milijona evrov. / Foto: Tina Dokl

tigenskih testov za potrjevanje okužb z novim koronavirusom, so v sredo sporočili z Generalne policijske uprave. Ovadili so šest oseb. Kot so pojasnili na Generalni policijski upravi, je Nacionalni preiskovalni urad

janjema je nastala protipravna premoženjska škoda za državni proračun v višini 1,1 milijona evrov.

Po navedbah časnika Večer naj bi se ovadba nanašala na uvoz hitrih testov prek podjetja Majbert Pharm.

Policiisti potrebujejo pomoč

Jesenice – Jeseniški policisti obravnavajo prometno nesrečo, ki se je zgodila v torek, 19. decembra, okoli 13.45 na semaforiziranem križišču nasproti Gimnazije Jesenice. Kot so sporočili, je peška prečkala vozišče na prehodu za pešce, iz smeri Trga Toneta Čufarja proti železniški progi. Ko je prišla na drugo stran na pločnik, se je z njene leve strani po pločniku, iz smeri Upravne enote Jesenice, pripeljal kolesar. Po medsebojnem trku sta oba padla po tleh. Peški je na kraju nudil pomoč neznanim mimoidočim. Oba udeleženca sta kraj prometne nesreče zapustila in si nista izmenjala podatkov. Dan kasneje se je izkazalo, da je peška lahko poškodovana, zato gre za nesrečo, ki jo policija mora obravnavati. Zaradi razjasnitve okoliščin nesreče policisti pozivajo udeleženega kolesarja, mimoidočega, ki je pomagal peški, in druge priče, ki bi karkoli vedele o prometni nesreči, da se oglasijo ali pokličejo na Policijsko postajo Jesenice (04/582 13 00) ali na interventno številko 113 oz. anonimni telefon policije 080 1200.

Uporabljal ponarejeno vozniško dovoljenje

Kranj – Policiisti Policijske postaje za izravnale ukrepe Kranj so v torek okoli poldneva na gorenjski avtocesti kontrolirali 28-letnega voznika avtomobila, državljanca Sirije s prebivališčem v Nemčiji. Policistom se je pri kontroli izkazal tudi z vozniškim dovoljenjem Hrvaške, za katero so v nadaljnjem postopku ugotovili, da je ponarejeno. Policisti so mu odvzeli prostost za čas zbiranja obvestil, nato so ga s kazensko ovadbo privedli k preiskovalnemu sodniku pristojnega sodišča.

Zasegli pirotehniko

Tržič – Tržiški policisti so pred dnevi na javnem kraju mlajšemu mladoletniku zasegli šest kosov različnih pirotehničnih izdelkov. O tem so z obdolžilnim predlogom obvestili pristojno sodišče. Posest in uporaba petard v Sloveniji ni dovoljena, opozarjajo.

Preiskavo pohvalili, kritični do nadzora izvajanja ukrepa

V izrednem nadzoru nad delom Policijske uprave Kranj pri odkrivanju in preiskovanju suma kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost mladoletnih oseb v primeru jeseniškega ravnatelja so ugotovili nepravilnosti pri izvajanju nadzora radovljiških policistov nad spoštovanjem ukrepa prepovedi približevanja. Notranji minister je izdal usmeritve in navodila za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Direktorat za policijsko in druge varnostne naloge ministrstva za notranje zadeve je izdal končno poročilo o izrednem nadzoru, ki ga je notranji minister Boštjan Poklukar odredil nad delom policije pri odkrivanju in preiskavi kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost, ki naj bi jih storil ravnatelj osnovne šole in trener smučarskih tekov kot skrbnik mladoletnih oseb na območju Policijske uprave Kranj. Kot so v torek sporočili z ministrstva, so bile pri delu Policijske postaje Radovljica ugotovljene določene strokovne nepravilnosti, zlasti pri izvajanju nadzora nad spoštovanjem ukrepa prepovedi približevanja. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti je policija že sprožila ustrezne ukrepe za njihovo odpravo.

Primer jeseniškega ravnatelja

Gre za primer nekdanjega ravnatelja osnovne šole na Jesenicah in nekdanjega smučarskega tekača ter trenerja v tem športu, ki se je letos poleti znašel v kazenski preiskavi zaradi spolnega napada na mladoletno hčer svoje partnerice. Gorenjski kriminalisti so preiskavo uspešno končali, tako da je na koncu tožilstvo vložilo pravnomočno obtožnico, katere podrobnosti pa javnosti niso znane. Po poročanju Dnevnika je nekdanji ravnatelj prejšnji teden na kranjskem okrožnem sodišču priznal očitke tožilstva, kazni pa mu še niso izrekli. Obetalo naj bi se mu tri leta in deset mesecev zapora, neuradno pa naj bi se obtoženec zavzemal za znižanje predlagane kazni. Sodišče naj bi narok za izrek kazenske sankcije razpisalo v začetku prihodnjega leta.

Direktorat: Policijska preiskava je bila intenzivna

Namen izrednega nadzora, ki ga je 19. avgusta odredil minister Boštjan Poklukar, je bil preveriti in oceniti, ali policisti izvajajo policijske naloge in uporabljajo policijska pooblastila v predkazenskem postopku zakonito in strokovno, so sporočili z ministrstva za notranje zadeve. Kot so pojasnili, je bil

Policijska mora biti pri preiskovanju teh deliktov še posebej skrbna, ko so žrtve mladoletne osebe ali pripadniki drugih ranljivih skupin, poudarjajo na ministrstvu za notranje zadeve.

/ Foto: Gorazd Kavčič

poudarek nadzora na strokovni, hitri in skrbni obravnavi kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost iz 19. poglavja Kazenskega zakonika, obveščanju in sodelovanju policije s pristojnimi institucijami ter dosledni izvedbi vseh zakonitih ukrepov za zaščito žrtev kaznivih dejanj.

Končno poročilo o izrednem nadzoru je Direktorat za policijsko in druge var-

Minister izdal usmeritve in obvezna navodila

Minister za notranje zadeve Boštjan Poklukar je na podlagi končnega poročila izdal usmeritve in obvezna navodila za odpravo v nadzoru ugotovljenih pomanjkljivosti nad delom policije. Generalni direktor policije mora tako vse policiste takoj seznaniti, da so dolžni storiti vse potrebno za zaščito žrtev kaznivega dejanja. Žrtev, v

Na Policijski upravi Kranj ugotovitve izrednega nadzora kot »preiskovanci« konkretne ne morejo komentirati. Direktorica Melita Močnik je dejala le, da na vsak nadzor gleda pozitivno, tako s strani vodenja kot s strani vsebine. »Če se v nadzoru ugotovi, da bi se nekaj lahko delalo bolje, so sistemske usmeritve dobrodošle.« Ob tem je še poudarila: »Preiskave zoper spolno nedotakljivost mladoletnih oseb sodijo med bolj zahtevne za policijsko, predvsem zaradi mladoletnih žrtev, ki so še posebej ranljive.«

nostne naloge ministru poslal v začetku decembra. Ministrstvo na podlagi ugotovitev nadzora navaja, da je Policijska uprava Kranj takoj začela intenzivno policijsko preiskavo z vsemi razpoložljivimi viri. Pri delu Policijske postaje Radovljica pa so bile ugotovljene določene strokovne nepravilnosti, zlasti pri izvajanju nadzora nad spoštovanjem ukrepa prepovedi približevanja. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti je policija že sprožila ustrezne ukrepe za njihovo odpravo.

primeru mladoletne osebe pa zakonitega zastopnika, so policisti dolžni seznaniti z načinom izvajanja nadzora nad spoštovanjem ukrepa in jo med drugim podučiti, da o daljši odsotnosti z naslova bivanja obvesti območno policijsko postajo. Ta mora obvestiti pristojno policijsko postajo, na območju katere se žrtev zadržuje, ki za ta čas prevzame nadzor nad spoštovanjem ukrepa.

Poleg tega mora policija do konca januarja 2024 izdati enotna pojasnila za policiste glede izvajanja nadzora nad

spoštovanjem ukrepa prepovedi približevanja določenemu kraju ali osebi in ravnanja v primeru njegove kršitve. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti, ki se nanašajo na (ne) nadzorovanje spoštovanja ukrepa prepovedi približevanja, pa bodo do konca januarja izvedli tudi postopke ugotavljanja objektivne in subjektivne odgovornosti policistov na vseh organizacijskih ravneh. Poročilo o realizaciji usmeritev mora policija pripraviti do 15. februarja 2024.

Od policije se pričakuje hitrost in učinkovitost

»Kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost predstavljajo hudo kršitev temeljnih človekovih pravic, med drugim pravice do življenja, varnosti in dostojanstva, zaščite pred telesnimi ter duševnimi poškodbami in pravice do enakosti v družini. Policijska mora biti pri preiskovanju teh deliktov še posebej skrbna, ko so žrtve mladoletne osebe ali pripadniki drugih ranljivih skupin. Enako velja, ko so storilci teh dejanj osebe, ki jim je mladoletna oseba zaupana v učenje, vzgojo, zdravljenje, varstvo ali oskrbo. Od policije se pričakuje hitra in učinkovita preiskava, ki v največji meri upošteva osebno integriteto žrtve, pri tem se je treba v največji meri izogibati sekundarni viktimizaciji,« so poudarili na notranjem ministrstvu.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Med norveškimi gorami in fjordi

Ste se kdaj odpravili na dopust in vas je dežela, kamor ste potovali, tako očarala, da ste razmišljali, da bi kar živeli tam? Tako nekako se začne zgodba Tržičanke Anite Lah, ki jo je dopustovanje na Norveškem tako prevzelo, da je ob prvi priložnosti spakirala kovčke in zdaj tam živi že sedem let.

NIKA TOPORIŠ

»Če bi mi kdo pred sedmimi leti rekel, da bom nekoč živela na Norveškem, bi si mislila, da se mu je zmešalo. Pa vendar sem zdaj tukaj in verjetno se ne bom nikoli vrnila,« pojasnjuje Anita. Sprva se je odpravila na potovanje s prijateljicami, tamkajšnja kultura, narava in ljudje pa so jo enostav-

zamenali pa dobi prenočišče, hrano in žepnino. Bilo je kar nekaj strahu. Preseliš se k nekemu, ki ga nikoli nisi videl, o njem pa veš le tisto, kar si prebral na internetu. Sama sem imela z družino res veliko srečo, že takoj so me imeli praktično za svojo, bila sem del družine, njihova,« je dejala Anita. Doma so jo ob odhodu zelo podpirali, vendar sama

navadno traja zgolj leto dni, pa je sama ta čas podaljšala na tri leta. Družina, h kateri se je preselila na zahodno obalo Norveške v mesto Ålesund, ima štiri otroke, vendar je bila Anita primarno zadolžena za triletnega fanta.

Kakšen je bil njen dan

Kot je dejala, so zjutraj vedno pojedli skupaj zajtrk, nato je odpeljala otroke v vrtec, ga šla iskat, pripravila kosilo in nato bila prosta. »Potrebovali so pomoč, saj sta oba starša zelo zaposlena. On je delal na ladji in ga ni bilo po štiri tedne, ona je zaposlena kot farmacevtka in ima naporen delovnik, vrtci pa se na Norveškem zaprejo prej kot pri nas. Vseeno pa sem imela precej prostega časa.« Kot varuška je Anita živela pri družini, vendar je imela praktično svoje stanovanje, uporabljala je njihov avto ter prejela žepnino. »Zelo hitro smo se navadili en na drugega. Res sem imela veliko srečo,« je dejala in dodala še, da se vzgoja na Norveškem kar precej razlikuje od naše. Otroci so veliko bolj prepuščeni sami sebi v smislu, da se jim dovoli veliko stvari in da tako sami odkrivajo, kaj je prav in kaj narobe. Kasneje se je Anita ponovno preselila in danes živi v Voldi ter dela v tamkajšnji trgovini.

Obrnila nov življenjski list

S selitvijo na Norveško se je njeno življenje popolnoma spremenilo. Kot je

Norvežani pravijo, da se rodijo s smučmi na nogah; tudi Anita ima večkrat obute smučarske kot navadne čevlje. / Foto: osebni arhiv Anite Lah

precej bolj zaprti in zadržani, zato je težko vzpostaviti prijateljske vezi. »Imaš znance, prijatelje pa je težko dobiti. Na mojo srečo sem sama veliko ljudi spoznala preko športnih aktivnosti, predvsem kolesarjenja, tako da lahko rečem, da imam sedaj že precej široko socialno mrežo.«

Že tako pestro življenje dopolnjuje še z različnimi potovanji po državi. Kot je dejala, približno sto noči na leto preživi v svojem kombiju, s katerim odkriva lepote Norveške, kampira in išče nove izzive. »Vsakič se mi zgodi kaj zanimivega. Ko je bila na primer na obisku moja najboljša prijateljica Tjaša, sva s kombijem obtičali v nekakšni mivki. Sama sreča je bila, da sem preko poznanstev dobila nekoga, ki naju je prišel rešiti. Drugače bi bile verjetno še danes tam,« je dejala v šali.

Najhuje je, ko se vrača

Čeprav je leta 2016 spakirala svoje življenje v kovčke in se podala v neznano, pa je vsakič, ko se vrača domov, v velikem stresu. Zakaj? »Domači mi vsakič nekaj pripravijo. Ko letalo pristaja, postanem prav živčna, saj nikoli ne vem, kaj se bo zgodilo, kdo me bo pričakal. Zgodilo se je že, da so me ugrabili na letališču, potem so me čakali s harmoniko, enkrat je bil tam dinozaver ... Vse sorte. In ker res nisem rada v središču pozornosti, mi je še toliko huje.«

no navdušili. Odločila se je za možnost »au pair«, saj je bil to najenostavnejši način, da se nauči jezika. »Au pair je v bistvu izraz za osebo, ki se preseli k neki družini, tam skrbi za otroke, v

v smehu pravi, da si verjetno niso mislili, da bo tam ostala. »Jim je pa postajalo vse bolj jasno, ko sem vsakič, ko sem prišla v Slovenijo, s sabo odnesla več stvari.« Čeprav »au pair služba«

Njeno življenje je polno športnih podvigov in dogodivščin.

/ Foto: osebni arhiv Anite Lah

Kultura

V KUD Fofité Medvode so uprizorili enodejanko Zaprta vrata. Stran 14

Pogovor

Izšla je knjiga z naslovom Še enkrat, prosim! avtorice Jasmine Pogačnik. Stran 15

Zanimivosti

Ema Klinec, smučarska skakalka in prva častna občanka občine Gorenja vas - Poljane Stran 16

Od petka do petka

Slovenski zdravniki in zobozdravniki bodo 9. januarja izvedli enodnevno opozorilno stavko. / Foto: Primož Pičulin

Letni posvet slovenske diplomacije na Brdu pri Kranju je potekal v luči skorajšnjega članstva Slovenije v Varnostnem svetu Združenih narodov. / Foto: Gorazd Kavčič

Vojaško transportno letalo Spartan bo služilo tudi državljanom ob naravnih nesrečah, je poudaril minister za obrambo Marjan Šarec. / Foto: MORS

Zdravniki bodo stavkali, grozijo tudi sodniki

SIMON ŠUBIC

Najprej opozorilna stavka, nato splošna

Sindikat zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije Fides je napovedal, da bo 9. januarja potekala enodnevna opozorilna stavka zdravnikov in zobozdravnikov, 15. januarja pa se bo začela splošna stavka, ki bo potekala do preklica s strani sindikata ali pa do sklenitve sporazuma o rešitvi stavkovnih zahtev. Prva zahteva je sklenitev dveh aneksov h kolektivni pogodbi za zdravnike in zobozdravnike: o uvedbi novega delovnega mesta starejši zdravnik oziroma zobozdravnik specialist in o črtanju določbe kolektivne pogodbe, po kateri nove standarde in normative dela zdravnikov obravnava in potrjuje zdravstveni svet ministrstva za zdravje. Aneksa bi se začela uporabljati že 1. januarja. Zahtevi sta še ureditev plač in plačnega sistema zdravnikov na način, ki bo ločen in neodvisen od splošnega sistema plač v javnem sektorju (uporabljati naj se začne 1. julija 2024), in 100-odstotno plačilo stavkajočim v času stavke. Kot je dejal predsednik sindikata Damjan Polh, je za stavko odgovorna vlada, ker ni izpolnila zavez iz sklenjenih sporazumov. »Stavka je

mila oblika tega, kar bo sledilo, če se v zdravstvu ne bo nič zgodilo,« je še opozoril. V sindikatu med drugim opozarjajo tudi na prisilne ukrepe, ki jih po njihovi oceni uvaja prejšnji teden sprejet zdravstveni interventni zakon (nanj je državni svet ta teden izglasoval veto), ter na pomanjkanje zdravnikov in drugih zdravstvenih delavcev.

Tudi sodniki za začetek stavkovnih aktivnosti

Začetek stavkovnih aktivnosti, če vlada do 4. avgusta ne izpolni ustavne odločbe glede sodniških plač, je izglasovalo tudi Slovensko sodniško društvo. Predsednica društva Vesna Bergant Rakočević v primeru neizpolnitve ustavne odločbe napoveduje tudi protestne shode, v društvu pa se še odločajo, ali bodo zoper državo vložili kolektivno ali individualne tožbe. Ministrstvo za pravosodje je sicer sodnikom ponudilo, da jim z interventnim zakonom zagotovijo dodatnih tisoč evrov bruto plače na mesec, za kar pa v koaliciji nima podpore. Vesna Bergant Rakočević potezo ministrstva ocenjuje le kot taktiko »sprožanja podpore splošne javnosti proti sodstvu, ki se je v preteklosti že izkazala za učinkovit način nereševanja problemov«. Pravosodna ministrica

Dominika Švarc Pipan se ob tem zaveda, da je pravni položaj zelo jasen, saj je ustavno sodišče odločilo, da gre pri sodniških plačah za neustavno situacijo. Zato po njenih besedah ni možnosti, da bi sodišče v primeru kolektivne tožbe odločilo v prid državi. Ta bi ob izgubljeni tožbi morala poravnati obveznosti skupaj z obrestmi še za pet let nazaj, je dejala.

Na Brdu posvet diplomacije

Na Brdu pri Kranju je ob nedelje do torka potekal 27. letni posvet slovenske diplomacije, ki je bil tudi zadnja priprava Slovenije na nestalno članstvo v Varnostnem svetu Združenih narodov (VS ZN), kar so zunanja ministrica Tanja Fajon, predsednica republike in državnega zbora Nataša Pirc Musar in Urška Klakočar Zupančič ter predsednik vlade Robert Golob v svojih nagovorih označili za uspeh slovenske diplomacije. Po besedah ministrice Tanje Fajon članstvo v VS ZN v letih 2024 in 2025 Sloveniji daje legitimnost, a hkrati tudi veliko odgovornost. Predsednico republike Natašo Pirc Musar skrbi, da se v svetu krha soglasje o pomenu in nujnosti sistema ZN, ob tem pa je poudarila, da se Slovenija ne more in ne sme strinjati s tem, da je ta sistem neučinkovit,

zastarel, celo nepotreben. Po oceni premierja Roberta Goloba pa je slovenski diplomaciji letos uspelo temeljito okrepiti ugled Slovenije v svetu, pri tem je poudaril ravno izvolitev v VS ZN. Dejal je tudi, da je vloga slovenskih diplomatskih predstavnikov, ki delujejo na kriznih žariščih – v Tel Avivu, Kijevu in Ramali –, ta trenutek še posebej pomembna.

V Sloveniji prvi Spartan

V sredo je na letališču v Cerkljah ob Krki potekal slovesni prevzem novega taktično-tovornega letala C-27J Spartan. »Letala ne bo uporabljala le Slovenska vojska, temveč bo v službi državljanov ob naravnih nesrečah, kakršnim smo bili priča letos poleti,« je poudaril minister za obrambo Marjan Šarec. Ministrstvo je sicer septembra naročilo še eno tako letalo, ki bo v Slovenijo predvidoma prispelo konec leta 2024, s tem pa bo po ministrovih besedah Slovenska vojska imela transportne zmogljivosti, ki jih potrebuje. Stroški nakupa dveh transportnih letal Spartan, vključno z vsemi moduli in logistično podporo, zavarovanjem, stroški certifikacije, stroški upravljanja in administrativnimi stroški, znašajo slabih 129 milijonov evrov brez DDV.

Slovinci v zamejstvu (934)

Praznik v Kanalski dolini

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Nedelja, 17. decembra, je bila za Slovence v Kanalski dolini v Italiji praznični dan. Sredi popoldneva je Slovensko kulturno središče Planika v dvorani v Ukvah predstavilo tri nove knjige, v katerih so opisane zgodbe ljudi iz doline in njihove navade in običaji. Urednik založbe Mladika iz Trsta Ivo Jevnikar je predstavil knjigo trbiškega rojaka zdravnika Rafka Dolharja z naslovom Kanalska Saga. V njej piše o svojem očetu Alojzu Dolharju, med Kanalci zelo spoštovanem zdravniku, zavednem Slovencu in tudi sodelavcu Tigra, ki se je s Trbiža preselil v Trst. Knjiga je pričevanje o poti Alojzija Dolharja kot sanitetnega podporočnika italijanske vojske na rusko fronto leta 1941. V njej so objavljene dragocene

fotografije s te fronte. Zadnji del knjige pa je opis policijskega zasledovanja Alojza Dolharja kot »nevarnega za italijansko državo«. Zasledovali so ga do leta 1954, ko so začeli vohljati za njegovim sinom in avtorjem knjige Rafkom Dolharjem, ki praznuje 90 let življenja. V nedeljo je v Trbižu dejal, da je njegov oče zaslužen,

da je znal govoriti in pisati slovensko še pred začetkom obiskovanja italijanske osnovne šole.

Podpredsednik Slovenskega kulturnega središča Planika Rudi Bartaloth je predstavil knjigo receptov iz leta 1955, ki so jih zapisale šolske sestre iz Žabnic. Te so po dolini organizirale kuharske tečaje in na njih žene

Ustvarjalci in sodelujoči v filmu Zlate roke / Foto: Jože Košnjek

Ivo Jevnikar, urednik tržaške Mladike, Rafko Dolhar, pisec knjige o svojem očetu Alojziju, in Anja Bunderla, ki je v knjigi Bakreni lonec strnila zgodbe in običaje iz Zgornjesavske, Ziljske in Kanalske doline. / Foto: Jože Košnjek

in dekleta učile tudi slovensko, saj je nekatere udeležence niso bile preveč vešč.

Anja Bunderla iz Gorij, slikarka in ohranjevalka kulturne dediščine, je govorila o svoji novi knjigi o lončenem loncu. Zgodba nastaja na Marijini romarski poti od Gorij skozi Radovno do Višarj in jo povezuje z ljudskimi običaji v Zgornjesavski, Ziljski in Kanalski dolini. Vsem je skupen bakreni lonec, v katerem so naši predniki znali skuhati izvrstne jedi.

Prireditve je bila sklenjena s prikazom filma z naslovom Zlate roke, v katerem o svojem življenju govorijo kanalski slovenski govoreči rokodelci in ljudje, povezani z znamenito Ukvoško planino nad Ukvami, kamor so se nekdaj v času paše preselile celotne družine.

Po prireditvi v dvorani Planike pa je bil v bližnji cerkvi svetih Filipa in Jakoba v Ukvah božični koncert, ki ga je organiziralo Združenje don Mario Črnet.

Po svetu

Kaj je po svetu »naj«

Zadnjič smo videli, kaj je najbolj iskano na Wikipediji. To pot pa pogledajmo še nekatere zemljepisne presežke. Kaj je po svetu največje, najdaljše, najvišje, najštevilčnejše, najtoplejše ...

MIHA NAGLIČ

Obale, otoki in meje

Vsi vemo, da je Mount Everest najvišja gora, Nil najdaljša reka, Sahara največja puščava, Titikaka najvišje ležeče jezero, največji ocean pa Tihi ocean. Vemo tudi (morda ne vsi), da je Veliki kanjon (Grand Canyon) v ZDA najboljše suhi kanjon na svetu, da je Amazonka najbolj vodnata reka, kraji ob obali Mrtvega morja, ki leži med Izraelom in Jordanijo, pa so z nadmorsko višino okoli minus 420 metrov najnižje ležeče kopno na Zemlji. In da je najvišji slap na planetu Angelov slap (Salto Angel) v Venezueli, z neprekinjenim padcem 807 metrov in skupnim padcem 978 metrov ... / Kaj pa obale? »Država z najdaljšo obalo je Kanada. Kanadska obala je dolga kar 202.080 kilometrov, kar je več kot petkrat več od obsega Zemlje. To državo v Severni Ameriki obdajajo trije oceani, Atlantski na vzhodu, Tihi na zahodu in Arktični ocean na severu. Država z drugo najdaljšo obalo na svetu je Norveška, sledi ji Indonezija. Kanada in ZDA si poleg tega delita najdaljšo skupno kopensko mejo, dolga je 8893 kilometrov.« / In otoki? »Država z največ

otoki je Švedska. Morda bi kdo pomislil, da je rekorderka v tej kategoriji Indonezija, verjetno je komu na pamet padel tudi odgovor Filipini. A to ne drži. Po podatkih spletne strani World Atlas tri države z največ otoki na svetu ležijo na severu Evrope. To so Švedska, Norveška in Finska. Švedska ima tako kar neverjetnih 267.570 otočkov, otokov in čeri, velika večina med njimi je neposeljenih. (Otok definirajo kot kopno, ki je ves čas nad površino vode in lahko leži tako v celinskih vodah kot v odprtem morju.) Tudi švedska prestolnica Stockholm leži v arhipelagu, na 14 otokih, ki jih povezuje več kot 50 mostov. Največji otok na svetu je sicer Grenlandija – Avstralija sodi med celine, zato je v tej kategoriji večinoma ne upoštevajo.« / Pa meje? »Državi, ki mejita na največ držav, sta Kitajska in Rusija. Kitajska meji na 14 držav: Afganistan, Butan, Indijo, Kazahstan, Kirgizijo, Laos, Mongolijo, Mjanmar, Nepal, Severno Korejo, Pakistan, Rusijo, Tadžikistan in Vietnam. Poleg teh 14 sosed ima Kitajska tudi tri kilometre dolgo mejo z Macaom, ki velja za posebno upravno enoto Kitajske, in 30 kilometrov dolgo mejo s Hongkongom, nekdanjo britansko kolonijo, ki prav tako

velja za posebno upravno območje znotraj Kitajske. Kitajska ima tako najdaljšo kopensko mejo na svetu, skupaj meri kar 22.117 kilometrov. Rusija si s Kitajsko deli rekord države, ki meji na največ držav, saj prav tako meji na 14 držav: Azerbajdžan, Belorusijo, Kitajsko, Estonijo, Finsko, Gruzijo, Kazahstan, Latvijo, Litvo, Mongolijo, Severno Korejo, Norveško, Poljsko in Ukrajino.«

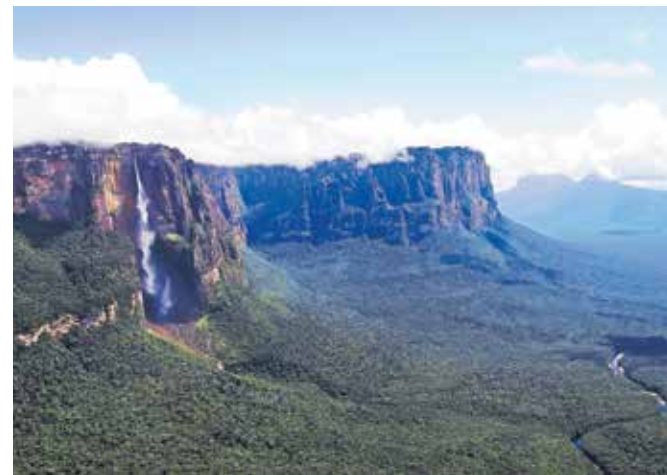
Z gozdovi in brez morja

Katere države premorejo največ gozdov? »Država z najvišjim odstotkom pokritosti z gozdom je Surinam. Južnoameriška država Surinam se po podatkih portala World of Statistics uvršča v sam vrh držav, katerih največji delež ozemlja prekriva gozd. Ta delež je po nekaterih podatkih 93-odstoten, po drugih pa celo 97-odstoten. Povedano drugačno, površina Surinama meri 16,4 milijona hektarjev, od teh 15,2 milijona prekriva gozd. Med najbolj gozdnate države na svetu sodijo še Gvajana, Mikronezija in Gabon, medtem ko sta prav na dnu tega seznama Savdska Arabija in Egipt, kjer je delež poraščenosti z gozdom ničodstoten. Med evropskimi državami sta visoko Finska in Švedska, nedaleč za njima je z 61,5-odstotno prekritostjo

ozemlja z gozdom Slovenija.« / Države brez dostopa do morja. »Največja država brez dostopa do oceana ali odprtega morja je Kazahstan. Kazahstan je s površino 2.724.900 kvadratnih kilometrov deveta največja država na svetu, v njej živi 18,8 milijona ljudi, kar je ena najnižjih stopenj poseljenosti na svetu, saj na kvadratni kilometer živi manj kot šest ljudi. Najbolj poseljena država brez dostopa do morja je Etiopija, vseh takšnih držav na svetu pa je skupno 44. Pa še en zanimiv podatek – Uzbekistan je ena izmed le dveh držav na svetu, ki nima dostopa do morja, poleg tega pa tudi meji na same take države, ki nimajo dostopa do morja (Afganistan, Kazahstan, Kirgizijo, Tadžikistan in Turkmenistan). Druga takšna država je Liechtenstein, ki meji na Švico in Avstrijo.« (Vir vseh navedb: MMC RTV SLO)

In brez miru

Ob gornjem popisovanju »naj« zemljepisnih fenomenov pa moramo tik pred božičem 2023 ugotoviti, da ta svet ne zmore nečesa, kar je najbolj človeško – Miru. Že davno je bilo zapisano: »Mir ljudem na Zemlji!« Tako se glasi znani božični pozdrav in z njim kljub vsemu nemiru po širnem svetu sklenimo ta zapis.

Angelov slap (Salto Angel) v Venezueli, ki pada skoraj tisoč metrov globoko, je najvišji slap na planetu. / Foto: Wikipedija

Nasina fotografija (posneta 31. marca 2018) vojnega prizorišča na Bližnjem vzhodu, na njej je tudi »depresivno« Mrtvo morje (minus 420 m). / Foto: Wikipedija

Ob božiču leta 1914 so se na zahodni fronti takole srečali nemški in angleški vojaki. Izraelski in palestinski se ob božiču 2023 gotovo ne bodo. / Foto: Wikipedija

Nove knjige (716)

Sto let po smrti Tavčar še živi

MIHA NAGLIČ

»Februarja 2023, ko smo se spomnili stoletnice Tavčarjeve smrti in ko je bilo celo leto tudi na državni ravni razglašeno za Tavčarjevo, sem pomislil, da bi tudi sam napisal in objavil kak spis v njegov spomin. Spomnil sem se dolgega podlistka, ki sem ga na straneh Gorenjskega glasa pisal v letih 2001 in 2002, ti listki pa ležijo pozabljeni na porumelih straneh tega časopisa. Leta 2001 smo 'obhajali' 150-letnico Tavčarjevega rojstva in prav ta je bila povod za moj podlistek, ki je izšel v 59 nadaljevanjih. Iz njih sem zajemal že leta 2011, ko sem spisal in uredil trojno številko Snovanj, posvečeno Tavčarju ob takratni 160. obletnici rojstva.

Takrat sem torej del vsebine teh podlistkov priredil za novo objavo. To pot pa sem jih še enkrat prebral in dobil občutek, da so povečini še vedno vredni branja in zato tudi ponatisa v knjižni obliki. In to je to. V tej knjigi so zbrana skoraj vsa nadaljevanja tistega feljtona. V njih sem skušal povzeti večino poglavij iz Tavčarjevega življenja in dela. Razen enega, ki pa je glavno: bolj malo sem pisal o njegovem literarnem opusu. Tako sem se odločil ob domnevi, da ta opus večina bralcev kolikor toliko že pozna, vsaj tista najbolj znana dela, kakršni sta zbirki pripovedi Med gorami (1876–1888) in V Zali (1894) in romana Cvetje v jeseni (1917) in Visoška kronika (1919). In seveda zato, ker so o njegovem opusu

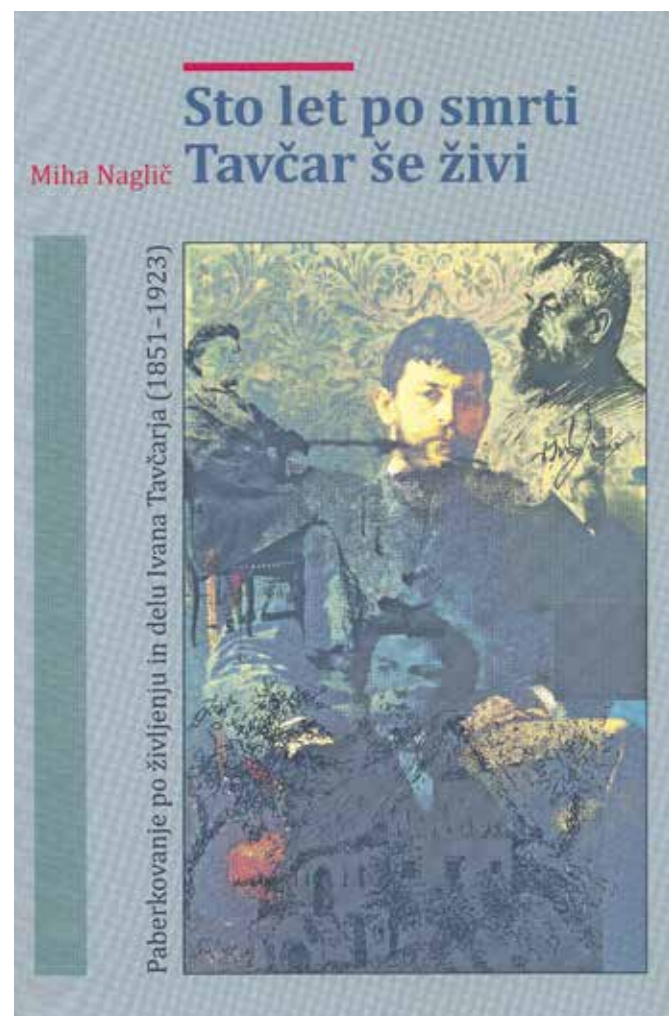
veliko pisali literarni zgodovinarji in drugi strokovnjaki, ki so za to bolj poklicani kot jaz. Jaz lahko o Tavčarju pišem novinarsko in publicistično. Da bi se temu manku – pomanjkljivi obravnavi Tavčarjevega leposlovnega dela – vsaj nekoliko izognil, sem se odločil, da v tej knjigi podlistkom dodam

Miha Naglič, *Sto let po smrti Tavčar še živi*, Pegaz International, Ljubljana, 2023, 152 strani

dva daljša intervjuja, ki sva ju naredila z dr. Miranom Hladnikom, literarnim zgodovinarjem in tedaj še aktivnim profesorjem za slovensko književnost na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Pogovarjala sva se ob dveh stoletnicah: leta 2017 ob stoletnici prve objave

Cvetja v jeseni, leta 2019 pa ob enaki obletnici Visoške kronike, obakrat v Snovanjih GG. Čisto na koncu pa sem dodal še letošnji članek z naslovom Sto let po smrti je Tavčar še vedno z nami. Skratka: v tej knjigi sem zbral vrsto podlistkov, dva intervjuja in sklepni članek, vsi ti prispevki pa so bili ob-

javljani na straneh GG v letih 2001–2002, 2017, 2019 in 2023. Za to objavo so nekoliko prirejani. Predvsem pa upam, da so še vedno berljivi in da morda še koga spodbudijo k ponovnemu ali celo prvemu branju Tavčarjevih del.« (Uvodno pojašnilo, str. 7)

O odpiranju zaprtih vrat

V začetku meseca so v Kulturnem domu v Medvodah premierno uprizorili enodejanko Zaprta vrata filozofa, pisatelja in dramatika Jeana-Paula Sartra. V režiji Marka Čeha je tudi tokrat navdušila odlična igralska ekipa domačega KUD Fofité.

IGOR KAVČIČ

V medvoškem KUD Fofité so v letošnjo sezono vstopili z enodejanko Zaprta vrata Jeana-Paula Sartra. Po besedah umetniškega vodje društva, igralca in režiserja Dejana Spasića, so iskali besedilo z majhno zasedbo, ki bo igralkam in igralcem predstavljalo igralski izziv, hkrati pa bo komuniciralo tudi z aktualnim časom.

Besedilo Zaprta vrata vsekaror ustreza željam ambiciozne in dokazovanja željne Fofitéjeve gledališke sekcije. O njihovi igralski moči govorijo priznanja zadnjih let na slovenski ljubiteljski gledališki sceni, tudi nedavno posebno priznanje, ki sta ga na letošnjem Linhartovem srečanju za igralski tandem v igri Ljudski demokratični cirkus Sakešvili prejeli Maša Kavčič in Monika Jekler. Predstavo je v lanski sezoni režiral Marko Čeh, ki je režijsko zasnoval tudi Sartrova Zaprta vrata, v katerih poleg omenjenih na oder stopita še

V predstavi Zaprta vrata navdušuje izkušeni igralski kvartet: Maša Kavčič, Monika Jekler, Matej Ulčar in Zvone Nagode. / Foto: Boris Primožič

odlični Matej Ulčar in izkušeni Zvone Nagode. Da gre za besedilo, ki ponuja številne tako režijske kot igralske izzive, pove tudi dejstvo, da po njem redno segajo profesionalna gledališča, v Prešernovem gledališču so Zaprta

vrata uprizorili pred dvajsetimi leti, po novem letu bodo enodejanko uprizorili v še dveh slovenskih repertoarnih gledališčih.

Sartrova eksistencialistična enodejanka, krstno uprizorjena leta 1944, je predhodnica

absurdne dramatike, ki se po drugi svetovni vojni razvije v različnih delih Evrope, odpira vprašanja človeškega sobivanja, posameznikove družbene odgovornosti in krivde za svet, v katerem živimo, ki so še kako aktualna tudi danes.

Igra pripoveduje zgodbo treh umrlih ljudi, ki so na zemlji drugim povzročili veliko bolečin, zdaj, po svoji smrti, pa se znajdejo v isti sobi, za zaprtimi vrati, obsojeni na večno sobivanje. Kar so na zemlji počeli drugim, bodo zdaj v onstranstvu eden drugemu počeli večno. V večnosti se namreč ne umre.

Pekel smo ljudje

Osrednja tema drame je tako dokazovanje človeških sposobnosti mučenja, kar gledamo tudi v medvoški predstavi od prvega trenutka, ko sobar (Zvone Nagode) v prostor, kjer je samo stol, pripravljen za mučitelja, spusti Garcina (Matej Ulčar), kasneje pa se mu pridruži še Ines (Maša Kavčič) in Estelle (Monika Jekler). Vsak izmed njih je v življenju storil veliko zločinov, znajdejo pa se v delu pekla, ki so si ga sami izbrali, in če niso na zemlji, morajo zdaj tu odgovarjati za dejanja, ki so jih storili.

Igralski trio je izjemen. Igralki in igralec so vseskozi

na odru v medsebojni interakciji, ki poleg zgoščenega besedila – to je pogosto na meji absurda –, od nastopajočih zahteva izdelano glasovno artikulacijo, ko gre za izražanje različnih čustvenih stanj, prav tako pa izjemne gibalne sposobnosti, saj smo skozi celotno igro večkrat priča tudi fizičnemu mučenju. Stalnica je seveda psihično mrcvarjenje eden drugega, ne nazadnje tudi samih sebe, še posebno ko z odra (sobe) gledajo opustošenje, ki so ga pustili spodaj na zemlji. Ali v »tostranskosti« vedno bolj kaže, da gre za zrcalno podobo tega, kar se dogaja v tej sobi, peklu, če hočete, bo vsak izmed gledalcev ocenil sam.

Scenografija predstave je delo Dejana Spasića, kostumografija Barbare Drmota, dramaturški svetovalec je Denis Poniž, maska je delo Daše Tišler, oblikovanje luči pa Žige Okorna. Ponovitvi sledita prihodnji teden, 29. in 30. decembra, ob 19.30 v Kulturnem domu Medvode.

Zgodba o sožitju med sosedoma

Na dvorišču ni ograje je knjiga Ferija Lainščka, ki je pred nedavnim izšla pri radovljiški založbi Didakta. Najmlajšim, zagotovo pa tudi tistim, ki jim knjigo berejo, sporoča, da se sosedje bolje razumemo, če se ravnamo po tistem, kar piše v naslovu. Le potruditi se je treba. Najprej so bile sicer pesmi in glasbeno-gledališka predstava, knjigi pa je sledila še zgoščenka.

IGOR KAVČIČ

Srce prvič zaigra že, ko odprem platnico knjige Na dvorišču ni ograje. Čez dve strani se na ilustraciji odpre slovenska predalpska pokrajina z ozko vijugasto cesto, po kateri se pelje članek piščočemu ljubimcu avtomobil »spaček«. Z roba travnika ga opazuje lisička, čisto v ospredju pa vidimo moža z lestvijo, ki gre obnavljat veliki plakat, na katerem piše Dobrodošli v še šestih jezikih – tisti znani iz legendarne oglaševalske akcije Slovenija, moja dežela. Ilustracija – z njimi je knjigo opremila vrhunška ilustratorica Polona Lovšin – nam pripoveduje tri stvari: kako lepi so naši kraji v sožitju z naravo, »spaček« je prisposoba za popotniško svobodo, plakat namig, da je morda čas, da omenjeno geslo o dobrodošlici nekoliko obnovimo.

Najprej je bila predstava

Ampak gremo po vrsti. Najprej so bile pesmi, ki jih

je uglasbil Lojze Krajncan, zapela pa jih je Romana Krajncan. Naš priljubljeni pisatelj in pesnik je zapisal tudi zgodbo, ki je svoj dom našla v Slovenskem stalnem gledališču v Trstu, kjer je v režiji Ivane Djilas nastala glasbeno-gledališčna predstava Na dvorišču. V njej igrata in pojeta Romana Krajncan in Danijel Malalan, in sicer na glasbo, ki so jo posneli odlični multiinstrumentalisti Lojze Krajncan, Primož Grašič, Boštjan Gombač, Robert Jukič in Kristijan Krajncan.

Ker je vsako dobro stvar pametno tudi zapisati in jo ohraniti za prihodnje rodove, je zgodba doživela še knjižno izdajo z ilustracijami Polone Lovšin, ki je izšla pri založbi Didakta. Slika nica pa je tudi interaktivna, saj je k njej dodana zgoščenka, na kateri pesmice, ki povezujejo zgodbo o dvorišču brez ograje, prepevata Romana Krajncan in Danijel Malalan.

Ograja je, ograje ni

Kakšno zgodbo nam torej družčina z gledališkega odra, glasbenega studia in knjige izpod peresa in barv likovnih podob pripoveduje? Romana se je na vas preselila iz mesta, ker je želela biti bližje naravi in podeželskemu miru. Njen prvi sosed je kmet Ferdo. Oba kmetujeta in na njunem dvorišču je polno živali. Seveda vsak na drugačen način, saj sta si močno različna tudi po značaju. Najbrž tudi zato dvorišči kmalu razmeji ograja, ki jo postavi Ferdo. Oba imata rada živali, a vsak na svoj način. Romana jim pušča, da se prosto gibljejo po dvorišču in okolici, Ferdo pa ima več reda in ima na sicer lepo urejeni kmetiji zaprte v gospodarskih poslopijih. Njegove živali se zato raje zatekajo k Romani na svobodo. Soseđa sta si ves čas v laseh, dokler petelin ne pozabi kikirikati, Ferdo pa si zviže nogo in zato potrebuje pomoč na kmetiji ...

Najprej so bile pesmi, potem predstava, zdaj je tu še knjiga in zgoščenka z uglasbenimi pesmicami. / Foto: Igor Kavčič

Moč sobivanja

Pisatelj, pesnik, dramatik in scenarist Fera Lainšček, ki je izdal že več kot sto knjig, med njimi 23 romanov, je v zgodbo lepo zajel eno izmed težav današnjega časa

– nesprejemanje vsakršne drugačnosti, ki ni v skladu z ustaljenim vzorcem nekega okolja. Hkrati pa je poudaril, da še tako drugačna pogleda na svet zmoreta sobivati in sta lahko dobra sosedja. Seveda se

pri tem eden od drugega lahko marsičesa naučita. Ali kot Romana prepeva v zaključni pesmici: »Na dvorišču ni ograje, zmeraj so odprte staje. Sosed rad je pri sosedu, zmeraj kaj ga čaka v skledi.«

Pogovor

Ves čas se uči, ker je radovedna

Jasmina
Pogačnik

Pri Gorenjskem glasu je izšla knjiga z naslovom *Še enkrat, prosim!* avtorice Jasmine Pogačnik. Knjiga je osebna Jasminina in hkrati kot učiteljice klavirja, polna zgodb kipeče ustvarjalnosti in neomajne vztrajnosti, predvsem pa v besedi in misli avtorice duhovita in navihana.

IGOR KAVČIČ

Ko listate po knjigi...

Ko listam po knjigi, čutim predvsem toplo zadoščenje, da dostojno zaznamujem petdesetletnico pedagoške dejavnosti.

Namesto vprašanja, kaj vas je navdihnilo za pisanje knjige, razmišljam o vaši zavezi, o kateri pišete, namreč da v knjigi popišete svojo poklicno življenjsko pot, ker ste tudi po petdesetih letih delovne dobe še vedno lahko učiteljica klavirja. Kako je s to rečjo?

Nobene zaobljube ni bilo. Biti petdeset let v poklicu, in to v isti ustanovi, samo po sebi še ne pomeni kakšne vrednosti. Lahko bi desetletja delala škodo ... Mislim, da je nisem. Saj veste, kako je s starostjo – lahko gniješ, lahko pa zoriš. Jaz sem se ves čas učila, ker sem pač radovedna. S tem sem svoje znanje plemenitila in danes z vsemi nakopičenimi izkušnjami izberem to ali ono metodo ali pa si izmislim novo in jo prilagodim učencu. Pri svojem delu sem lahko skorajda neomejeno ustvarjalna.

Zakaj sem priljubljena? Najbrž zato, ker z vsakim otrokom postopam spoštljivo. Nekateri so kar presenečeni, a se kmalu zavejo, da zato od njih pričakujem odgovorno ravnanje. Smo sodelavci, vendar sem jaz »šef«. Le z zadovoljnimi sodelavci lahko napredujemo, ustvarjamo in se imamo dobro.

Za nastanek knjige naj bi bilo odločilno šolsko leto 2017/2018, ko se vam je bližala upokojitev – dobili ste nagrado Frana Gerbiča za življenjsko delo. Tako rekoč vsak dan v učilnici ste zapisali v svoj delovni dnevnik, ki ga prebiramo tudi v knjigi.

Pred petimi leti sem prežaljena pričakovala, da bo tisto šolsko leto moje zadnje v razredu. Pedagoški dnevnik sem pisala bolj za svoj spomin, ne za objavo. Pa se je zasukalo drugače; še danes redno učim. Pomladi me je presinilo, da letos praznujem pedagoškega abrahama – no, to mi je pa dalo misliti! Sama uresničitev ideje za knjigo je bila potem samo še stvar organizacije in pridnosti.

Začnete s svojo osebno zgodbo, vi in klavir, ki kasneje preraste v trio vi, klavir in učenec ... Kako ste knjigo razdelili po področjih?

Jasmina Pogačnik v svoji učilnici v Glasbeni šoli Kranj / Foto: Tina Dokl

Že petdeset let sem v tem poslu, tako da sem samo postrgala, kar se je skladiščilo v spominu. Še največjo zadrego mi je predstavljalo sračje gnezdo raznorodnih tem, ki sem jih želela obdelati. Ker sem bolj inženirska kot umetniška duša, je redosled logičen: najprej kako se je vse začelo, nato moje misli o glasbi, pa moj pedagoški kredito. Od splošnega sem prehajala k bolj konkretnim strokovnim temam, zato sem dodala nekaj osnov glasbenega opismenjevanja. Pomembna večšina učitelja je, kako motivirati otroke, da ti sledijo – tudi o tem pišem. Opisujem drobne pianistične težave in podajam rešitve skozi prispodobne in anekdote iz razreda. Prav v tem se moja knjiga razlikuje od sistematičnih učbenikov metodike – vse, kar sem napisala, izhaja iz prakse. Morda bodo opisani triki komu koristili, kolegi učitelji pa bodo zagotovo soglašali, da je realnost v razredu pošteno drugačna kot idealni vzorčni učni nastopi v času študija.

V knjigi zasledimo veliko imen, predvsem otrok, vaših učencev, s katerimi delite užitke ob glasbi, pa tudi take in drugačne nadloge pri učenju. Pravzaprav gre za resnične ljudi, od katerih so mnogi danes v različnih poklicih in službah, mar ne?

V starem zvezku imam zapisanih več kot 220 imen učencev, ki sem jih učila od leta 1973 dalje; ojoj, dve nekdanji učenki sta že upokojeni, dve pa pokojni ... V knjigi omenjam 221 imen, od tega 87 svojih učencev. Ker pišem z naklonjenostjo, upam, da se ne bom nikomur zamerila.

Zavedam se, da lahko ustvarjalno počenjam to, kar me veseli, le zato, ker mi starši zaupajo svoje otroke. Pravzaprav smo v tem procesu sodelavci in posledično avtorji te knjige vsi – starši, otroci in jaz, ki sem kot kronistka zapisala skupne dogodivščine. Med zapise so se vrivali spomini na zabavne dogodke izpred desetletij; nekateri omenjeni otročki so danes že onkraj abrahama ...

Kakšni so prvi komentarji bralcev?

Komentarji bralcev – že kar kičasto pohvalni. To me kar preseneča, saj za svoje delo ne potrebujem ne hvaležnosti ne hvale. Delo mi je v veselje in zabavo, zato sem hvaležna jaz, da to lahko počnem.

Osnutek knjige sem dajala testnim bralcem v branje s prošnjo – prosim, bodite kritični! Opozorite me, kje nisem jasna, kje preveč nakladam, kje se motim ..., pa sem dobila le za ščepec uporabne kritike. Še moj mož Vid, ki je od nekdanj moj najstrožji kritik, je prebrano pospremil s komentarjem: »Tole moraš izdati v knjigi!« Sem mislila, da se norčuje.

Koga prepoznavate za bralce, tako glasbenike kot glasbene pedagoge? Zdi pa se mi, da poleg učencev tudi njihove in mnoge druge starše?

Komu je knjiga namenjena? Radovednim ljudem. Na prvi pogled je priručnik za učitelje klavirja, ker naštevam postopke, s katerimi rešujem pianistične težave. Marsikaj zapisanega lahko pride prav tudi učiteljem drugih instrumentov. Ker opisujem naravo našega pouka, kjer je za uspeh potreben domači trening, bi bilo zaželeno, da bi

knjigo prebrali tudi starši naših učencev in tako dobili vpogled v postopek učenja.

Ljubitelji glasbe bi knjiga morda spodbudila, da bi se aktivno lotili učenja instrumenta. Tistim, ki niso nič od naštetega, bo branje morda zabavno zato, ker je pisano življenjsko in lahkotno.

Med drugim želite sporočiti tudi, da za učenje klavirja ni nikoli prepozno?

Toplo priporočam odraslim, naj ne oklevajo, če imajo željo, da bi znali igrati na klavir. Male, okretne ročice resda hitreje usvajajo gibanje po tipkah, a starejši učenci so pogosto bolj motivirani. Radovednost nas namreč ohranja mlade. Tudi če kako-ov izvedbe naučenih skladb ne preseže povprečja, je pomemben vložen trud. Še tako opotekavo lastno muziciranje je dragocenejše od pasivnega poslušanja vrhunskih posnetkov. Zato menim, da za učenje instrumenta nikoli ni prepozno.

... in, kar poveste v naslovu, da se marsikdaj velja potruditi še enkrat, če v prvo ne gre?

Izbira naslova je stvar navdih, ne mojega razmisleka. Kar utrnila se mi je ideja, ki jo lahko razumemo na dva načina – da usvojimo neko večščino, so potrebne številne ponovitve. Učenci so zadovoljni, ko jim prvič uspe zaigrati prav. A ena lastovka ne prinese pomladi, jim rečem. Še enkrat, prosim ... – no ja, dejansko še večkrat ...

Simbolno se naslov da razumeti tudi kot moje zado- voljstvo s potekom moje poklicne poti, v kateri ne bi spremenila ničesar. A menda je jasno, da življenja ne ponavljamo!

Ko listate knjigo, kdaj pomislite: še enkrat, prosim – torej da bi kaj spremenili?

Kaj bi spremenila? Samo hrbitišče knjige, da bi bil na njem natisnjen naslov knjige, ne pa podnaslov.

Knjigo zaključujete s poglavjem s pomenljivim naslovom Kaj je potem, ko učenec zapustijo šolo?, v katerem z zapisi sodelujejo tudi nekdanji učenke in učenci. Ugotavljam prav, da v njem sporočate, da se zgodba z glasbo in igranjem instrumenta za tistega, ki jo kdajkoli izkusil, nikoli ne konča?

Kako je vplivalo učenje klavirja na nadaljnje življenje nekdanjih učencev, ki glasbe niso izbrali za svojo poklicno pot? Razposlala sem jim anketna vprašanja. Odziv je bil bogat, a za knjigo dokaj neuporaben, ker se je od samih pohval kar cedito. Pa je bilo vendarle slastno prebrati, da jim je ostala šola v lepem spominu.

Ko običajni učenci zapustijo glasbeno šolo, aktivno muzicirajo redkeje, vendar imajo ušesa bolj našpičena in odprta za glasbo. Dobijo pa tudi delovne navade in postanejo pri študiju česar koli drugega sistematični in vztrajni.

Najpomembnejše se prenaša nezavedno, brez besed. Otroci pronicljivo začutijo, kakšen je naš odnos do glasbe, dela, poklica. Točno vedo, kdaj smo s srcem pri tem, kar pripovedujemo, in kdaj nekaj počenjamo rutinsko, ker je to pač naša služba. Tudi na osnovi teh opažanj oblikujejo svoj odnos do življenja, dela, učenja in glasbe. Učitelj, ki svoj poklic opravlja ustvarjalno in ob tem uživa, daje s svojim odnosom do dela otrokom zgled, da bodo tudi oni poiskali sebi lastno področje delovanja, s katerim si bodo služili kruh in se ob tem še zabavali.

... ideje pa se še kar porajajo in zorijo! Zapišete v zadnji stavek. Ta še drži?

Moja glava je kot »lonček kuhaj«. Navdih pride kot darilo, milost. Moja naloga je le, da ideje polovim v mrežo in jih uresničim. Letošnji december je zame res veseli december, saj podarjam knjige tistim, ki so sodelovali pri njenem nastanku. Vsako srečanje z njimi je prijeten dogodek in imenitno sklepno dejanje praznovanja mojega pedagoškega abrahama.

»Simbolno se naslov da razumeti tudi kot moje zado- voljstvo s potekom moje poklicne poti, v kateri ne bi spremenila ničesar. A menda je jasno, da življenja ne ponavljamo!«

Zanimivosti

Kot otrok sem bila »gavnar«

Emma Klinec

Pred kratkim je postala prva častna občanka v občini Gorenja vas - Poljane, prejšnji konec tedna se je v Engelbergu okitila s srebrno in bronasto medaljo, ob pogovoru z njo pa iz drobnega bitja veje neka posebna vilinska energija. Emma Klinec je dekle, o katerem bodo slovenski in svetovni mediji zagotovo še veliko pisali.

KLARA MRAK

Emma Klinec si je natrpnemu urniku navkljub vzela čas za pogovor za naš časopis.

Emma, čestitke za naziv častna občanka.

Hvala. V čast mi je in super se mi zdi, da sem priznanje lahko prevzela v živo, saj ravno takrat nisem imela tekem. Sem pa imela tremo, kaj naj povem prisotnim v dvorani, potem sem pa kar »iz glave« govorila. Zahvaljujem se, da so me občani prepoznali kot kandidatko za to priznanje, vsem, ki me podpirajo, trenerjem, družini, fantu, navijačem. Sezona se je ravno dobro začela, za mano pa je lepo in uspešno leto, ki ga še ni konec. Trudili se bomo, da bomo v Poljansko dolino prinesli čim več medalj. Veliko sem v Poljanah, ob večerih grem po navadi na sprehod, sosedi in vaščani me velikokrat ustavijo in mi zaželijo srečo na tekmah.

Živite torej v Poljanah. Kako se spominjate svojega otroštva?

Veliko sem v Poljanah, veliko tudi pri fantu v Dupljah. Vaščani me poznajo že od malega, vedo, kakšna sem bila, da sem bila večino časa s fanti, na rolerjih, brcali smo žogo. Bila sem »gavnar«, veliko je bilo vragolij. Spominjam se, ko sem z rolerji čez staro brv v Poljanah tako drvela, da se je zaslišalo. Vsi so vedeli, kdaj se peljem čez. Malo klančka je bilo in zadnja deska je bila obrnjena malce navzgor, pa me je kar odneslo, tam sem kar veliko preskakala. Imela pa sem še eno skakalnico, narejeno iz lesa. Tista se je dala postaviti na cesto in se je tudi kar precej slišalo. Pri treh letih sem za rojstni dan dobila rolerje, po hiši sem rolala in je bilo, kot bi imela obute čevlje.

Pe vedno radi igrate nogomet?

Kot otroci smo bili ves čas zunaj, ogromno smo igrali nogomet. Še vedno bi se rada preizkusila v kakšni ligi, ker se mi zdi, da bi mi kar šlo. Poleg tega mi je všeč, da si še bolj svoboden. Tudi v reprezentanci smo ga veliko preigrali za ogrevanje, zdaj pa igramo nožno odbojko, ki je tehnično še zahtevnejša, ampak je lepo videti. Veliko jo igramo, nikoli ni

Emma Klinec je minuli konec tedna v Engelbergu dvakrat stala na stopničkah. / Foto: Gorazd Kavčič

dolgočasno, žoga se vsakokrat drugače odbije.

Ste si po velikih uspehih prejšnje sezone kaj odpočili?

Po sezoni sem šla za tri dni smučat v Dolomite, ker med sezono nimamo časa za smučanje. Tam je bilo pravičljivo. Že četrtič sem bila tam, rada se vračam. Del poletne sezone sem namenoma izpustila, saj se mi je zdelo pomembno, da naredim dobro osnovo za zimo. Vsak uspeh bi človek rad ponovil oziroma presegele. Dokler ne zaključiš kariere, si vedno tak, da ko narediš dva ali tri slabe skoke, si živčen, a tudi neuspehi so del športa in te ženejo naprej, da si lahko še boljši. Ko je treba, se ozrem nazaj in se zavem, da sem veliko dosegla in da moram gledati naprej.

Ste zadovoljni z začetkom sezone?

Začetek sezone je bil po pričakovanjih, vedela sem, da potrebujem kdaj kakšno tekmo več, da se utečem. Vem, da na treningih dobro skačem, določene malenkosti skušamo popraviti pri tehnikah in opremljenosti, bomo videli, kako bo šlo v Engelbergu. Dobro se počutim, kar je dobra osnova, za vrhunski rezultat moraš pa biti v vrhunski formi in tudi vse se mora iziti. (Emma je v Engelbergu stopila na drugo in tretjo stopničko, op. a.)

Sezona se je torej šele dobro začela, pred vami je novoletna turneja, potem kmalu potujete na Japonsko. Kako naporno je menjavanje časovnih pasov?

Enkrat sem zamenjala tri časovne pasove v zelo kratkem času. Bila sem še mladinica, najprej smo bili v Ameriki, nato smo šli v Slovenijo in nekaj dni kasneje na Japonsko. Eden od novinarjev me je vprašal, ali sploh vem, koliko je ura. In sem mu rekla, da vem, če pogledam na uro. Ko si mlajši, to lažje preneseš. Nisem še stara, ampak sem pa starejša. Moram kar veliko gledati na regeneracijo, ko vem, da sem že dobro potrenirala. Velikokrat se pokaže, da telo potrebuje počitek, na tekmah na primer že korakov narediš 15 tisoč na dan.

Pri vrhunskih imenih na področju smučarskih skokov, kot sta recimo trenutno Stefan Kraft in tudi vi, mora veliko not delovati v sozvočju. Nadarjenost, trener, trdo delo. Vrhunski rezultat verjetno prinese le vrhunska podpora ...

Skoki so zelo zanimiv šport, saj vse stvari težko načrtuješ in jih tudi težko obrabla. Kot neka umetnost je dobro skakati, še večja pa potem te dobre skoke vzdrževati, kot na primer to trenutno dela Stefan Kraft. Sicer pa se to, kako pomembno je sozvočje več dejavnikov, lepo vidi pri slovenski ženski reprezentanci, ki od nekdanje velja za zelo močno ekipo, nikoli pa ni prišlo do preboja, kot se dogaja zadnja leta, ko je trener Zoran Zupančič. Postavil je določene temelje, ki držijo in jih iz leta v leto še nadgrajujemo. Vedno znova zna poskrbeti, da je med tekmovalkami dobro vzdušje, da smo med seboj povezane,

da rade pridemo na trening in damo vse od sebe. V ekipi vlaga ogromno energije in tudi svojega življenja, da smo lahko vse že pokazale res veliko in svoj potencial uresničujemo. Če kdaj povzdigne glas, ga upravičeno. Je pa zelo premišljen, stvari vidi zelo široko in ima ogromno znanja. Sodeloval je že z mnogimi tekmovalci in zato hitro opozori, če vidi, da grede stvari v napačno smer. Če si v tistem trenutku to priznaš, lahko hitro odreagiraš in ti na koncu ni žal.

V lepih spominih ostajata tudi vaša trenerja Miro Pivk in Jernej Kumer.

Res je, Miro me je treniral od šestega do desetega leta, do 60-metrskih skakalnic. Bila sem zelo živahna. Spominjam se, da mi je nekoč, preden me je v Poljanah pred hišo zložil iz kombija, rekel, da če se bom naslednjič tako obnašala, ne bom več smela trenirati. Od takrat ni imel več težav z mano, ker so mi treningi preveč pomenili. Ko je včasih snežilo in mi je ati rekel, da ne bomo šli v Žiri, sem toliko časa sitnarila, da smo šli. Mislim, da mi je nekoč zmagovalno miselnost dal prav Miro, malce sem je že imela v sebi, a imam občutek, da mi je že v otroštvu dal vedeti, kam naj ciljamo. V letih pod vodstvom Jerneja Kumra pa sem delala tako lepe skoke, da sem šla lahko pri 13 letih na 120-metrsko skakalnico, kar je bilo res zgodaj. A sem to lahko naredila, ker nisem imela težav. Šla sem daleč in tudi tiste priprave, ko sem prihajala v reprezentanco,

so bile vrhunske. Jernej mi je rekel, da mi je pustil, da sem se igrala na skakalnici, in za to sem mu še vedno hvaležna.

Vam je rekord iz Vikersunda prinesel največje veselje doslej?

Seveda sem ga bila neizmerno vesela, a težko ga je primerjati z naslovom svetovne prvakinje v Oberstdorfu. Za tekmo v Oberstdorfu sem živela. Nekdo, ki me ne pozna, bi mogoče vprašal, od kod sem zdaj to »privlekle«. Ampak natančno se spominjam, kako sem ta skok vizualizirala, spominjam se, da sva imeli s sestro Barbaro takrat »pinky promise« (zaklepanje mezinčkov dveh oseb, da se označi, da je bila obljuba dana, op. a.) in sva rekli, da se bo želja nekoč uresničila. Barbari sem poslala to fotografijo, ona nazaj rokici mojih nečakov, naslednji dan sem zmagala. Tisti dan je bila neka vsemogoca energija; če ti je nekaj namenjeno, se zgodi. Na olimpijskih igrah je bilo podobno, takrat nisem bila favoritinja, dobro sem skakala, ampak je pač nekaj zmanjkalo.

Znano je, da morajo skakalci paziti na prehrano. Kakšni so vaši dnevni obroki?

Za zajtrk denimo pojem dve jajci, za kosilo tuno, malce zelenjave in riža, za večerjo skuto z medom. Vmes pa kakšno kakovostno energijsko ploščico, kdaj tudi čips, pa kak sirov burger si na naših poteh s tekme na tekmo privoščim. Včasih bi lahko dali vanje kakšno kumarico več. (smeh)

Stari ste 25 let, pred vami je še veliko načrtov, svetovno prvenstvo v Trondheimu, olimpijske igre v Cortini?

Veselim se vseh nadaljnjih preizkušenj, me pa zanima, kako bom gledala nanje v prihodnjih letih. Zdaj smo kot v nekem majhnem mehurčku. Mislim, da zelo veliko doživimo, pa tega niti nimamo časa dojemati. Moj fokus so olimpijske igre v Cortini, v naslednji sezoni je svetovno prvenstvo v Trondheimu. Trenutno je vse podrejeno dobri treningom, regeneraciji, po teh prelomnicah pa bo odvisno, kako dobro bom telesno pripravljena, kakšni bodo interesi. Želim si, da bi kariero zaključila na vrhuncu.

»Rada imam slovensko serijo Ja, šef, navdušila me je serija Hiša denarja na Netflixu, berem biografije športnikov, nazadnje sem gledala film Orel Eddie o skakalcu Eddieju Edwardsu.«

Jaz, midva in mi

Zimski solsticij

MOJCA LOGAR

profesorica geografije
in zgodovine

Včeraj je sonce pri nas doseglo svojo najnižjo točko in sedaj se je že obrnilo. Torej najkrajši dan je za nami. Imam res veliko srečo, da lahko sonči vzhod opazujem iz domače kuhinje. Opazujem navidezno pot sonca na nebu, saj vemo, da se sonce ne premika, okrog sonca in okoli svoje osi se vrti zemlja. Ob solsticiju sonce vzide približno ob 7.45. Že pred sedmo se začne svitati in nastopi jutranja zarja, avrora. Če ni snega, vsaj slana na travi daje občutek beline. Po gozdni cesti že zjutraj hodijo

tri sprehajalke. Čelne lučke imajo na glavi, medtem ko jaz sedim pri mizi, običajno zajtrkujem in opazujem zarjo. Ne prižgem luči, sedaj mi svetijo sveče adventnega venca. Vedno znova se čudim sončnemu vzhodu, ki je morda pozimi najbolj dragocen. V moji vasi sonce vzide iznad gozda v vasi Visoko in zaide pri Joštu. Nizka je njegova višina, zato so sence dolge. Poleti sonce vzide za Zvohom in zaide za Ratitovcem. Veliko daljšo navidezno pot naredi sonce po nebu in veliko višje je na nebu. Okrog četrte ure popoldan so osvetljeni Grintavci. Nekaj čez četrto uro sonce zaide. Ko je že pod obzorjem, se venec Grintavcev začne redčiti. Meglice se dvigujejo iznad travnikov in njiv, in ko odsev sonca doseže najvišje dele gora, te za-

»Glej, dedek, gore gorijo.«

žarijo. Tudi Heidi je v knjigi rekla: »Glej, dedek, gore gorijo.« Ker živimo na ravnini, lahko opazujem te svetlobne trenutke in čez dan uživam sonce, ki je pozimi še kako dragoceno. V zaprtih dolinah na osojnih straneh ponekod pozimi nimajo sonca. Od novembra do februarja opazujejo le jutranjo in večerno zarjo na

obzorju, sonce pa morajo poiskati drugje. Jeseničnom pozimi Mežakla zakriva sonce. Neki gospod v dolini Radovne je dejal, takrat pač bolj kurimo, drv imamo pa dovolj. Od nekdaj so ljudje skrajne sončeve trenutke pospremili z ognjem in kresom. Ob zimskem solsticiju, da bi dan gor držali, ob poletnem, da bi naznanili sončevo moč, plodnost, žetev. Zimski solsticij je povezan s prazniki. Še malo, pa bo prišel božič. Saj veste, prazniki so lepi, če se nanje pripravimo. Če se v meni ne rodi, božiča ni in je vse zaman. Ali pripravim prostor za novorojeno dete, za ljudi, ne nazadnje zame ali pa ne. Voščimo si mir. Ali ga imam v sebi ali ga sevam v svojo družino, skupnost? V svetu je vse narobe, na to ne morem vplivati, lahko vplivam le nase in na svoje najbližje. V družini je pač tako, da so prazniki povezani tudi z delom, precej več dela imamo tedaj. Imam seznam del in opravil, ki jih moramo postoriti za božič, da ne bi tako hiteli. Vsa umetnost je delo porazdeliti in začeti z njim prej. Vse to vem, dejansko stanje pa je vedno tako, da je zadnji teden naporen. Danes je petek. Veliko je že narejenega. Poskrbimo zase in naredimo mir v sebi. Če bo mir v meni, bo povsod.

Nova rojstva

JANEZ LOGAR

zakonski in
družinski terapevt

V teh dneh se bomo posvečali praznikom. Najprej božiču, nato novemu letu. Leto se zaključuje, rojeva se novo. Tako božič kot novo leto nas spominjata na nekaj Novega. Hkrati moramo takoj zapisati, da nova rojstva ne pridejo kar sama. Če si jih ne želimo in če se ne potrudimo za nova rojstva, bomo obnavljali staro v sebi. Po krščanskem verskem nauku nas božič opominja na rojstvo Božjega v človeškem svetu. Kako osuplo velika novica? Božje vstopa v Človeški svet. Vstop Božjega v naše bivanje nas vsako leto

sproti spominja, da nismo sami. Drzno lahko tudi rečemo, da se Božje projecira v človeški svet. Ne vemo, zakaj je človek to pozabil. Mali človek je pozabil, da je pravzaprav Človek. Zato je moralo Stvarstvo (Bog) poslati samega sebe na svet. In to kar v človeški podobi, da se Človek spomni svojega izvora.

Ob vstopu v novo leto je prav, da se ves čas zavedamo, da nismo sami. In da smo poklicani rojevati novo v sebi. Tako se ohranjamo žive. Jasno, da izhajamo iz lastnih izkušenj. Ne smemo pa pozabiti vstopati v novo življenje. Moramo se rojevati od znotraj, pri tem imamo vedno pomoč Božjega. Novo rojstvo je začetek, smer je pa Novi Jeruzalem. To je religiozna retorika. V preprostem, vsakodnevnem jeziku pa to pomeni, da v sebi, pri svojih dejavnostih, v svoji okolici, v naših odnosih vidimo priložnosti, da naredimo nekaj novega ali da vsaj staro izboljšamo. Ni smiselno, da si zastavljamo velike spremembe, velike cilje, za katere bomo porabili ogromno energije. Začnimo z majhnimi koraki, ki bodo dali velike rezultate. Tako preprosto je to. Pokličimo varuško, ki nas je pazila, zahvalimo se sosedu, ki čisti naše listje, nasmehljivo se sodelavcu, s

katerim se ne marava, nadrejeni naj stopi do delavca, ki se ga boji, obiščimo strica v domu za ostarele, pohvalimo učitelje, ki učijo naše otroke ... Pokažimo spoštovanje do staršev, ki so nas vzgajali, in starši pokažimo občudovanje do dosežkov otrok, mož naj vsaj nekajkrat v letu pričaka ženo s kosilom in žena naj ga že končno pohvali za njegov trud, za tri dni nehajva kri-

Spustimo Božje vase.

tizirati drug drugega in se nasmehljivo svojim napakam, pokažimo prijaznost do neprijaznih ljudi, veselimo se, da smo zdravi, pohvalimo prodajalca za dobro storitev, bodimo prijazni do sebe, ne le do drugih, in se spomnimo, da si zaslužimo ljubezen in spoštovanje ... Tako Božje vstopa v naše odnose in tako se rojeva nekaj Novega v nas. To moč imamo, da rojevamo Božje v sebi in v naših odnosih. Božje se zagotovo ne kaže preko podarjenih steklenic in druge krame. Božje je milejše, poboža naše duše, naše odnose, želi se nam približati, le spustiti ga moramo k sebi. To izbiro imamo. Sami lahko združujemo Človeško in Božjo naravo. Koliko milosti nam je dano?

Gluha herojka (2)

MAJA BERTONCELJ

raznolikost
in vključevanje

Jelena Bolšedonova je gluha od rojstva, prav tako kot tudi eden od njenih dveh starejših bratov. »Sem gluha z minimalnim ostankom sluha. Pri trinajstih letih sem začela uporabljati slušni aparat, predvsem ker mi pomaga pri določanju zvokov iz okolice. Zelo rada poslušam tudi glasbo in s pomočjo slušnega aparata jo lahko delno slišim. Ne slišim pa govora,« je pojasnila.

Izobraževanje v Estoniji

Jelena prihaja iz Estonije, kjer je obiskovala vrtec in šolo. »Takrat je bila Estonija še del Sovjetske zveze. Vrtec je bil za slišče otroke, imeli pa so tudi posebno skupino, kjer smo bili združeni gluhi otroci in vzgojiteljica je uporabljala znakovni jezik. Ravno tako je bilo tudi v osnovni šoli, dokler se Estonija ni osamosvojila. Ker je bila to ruska šola, so jo ukinili, saj so želeli zmanjšati ruski vpliv. Od takrat naprej sem potem hodila v šolo za gluhe, kjer sem zaključila šolanje in ga potem

nadaljevala na srednji šoli. Pouk je delno potekal po oralni metodi, zraven pa so učitelji uporabljali tudi znakovni jezik ali pa je bil prisoten tolmač za znakovni jezik. V bistvu je zelo podobno kot tudi tukaj v Sloveniji,« pove. Obiskovala je logopeda, kot poučevala je logopeda, kot poučevala je, pa so se z njo zelo veliko ukvarjali starši, še posebno mama, za kar jim je zelo hvaležna. »Mama je bila moja najboljša logopedinja,« doda.

Iskanje zaposlitve

V Slovenijo je prišla leta 2012. Ni ji bilo lahko, sploh ne pri iskanju zaposlitve. »Bila sem tujka, gluha, takrat še s slabim znanjem slovensčine. To je delodajalce odbijalo. Raje so vzeli nekoga, ki je slišal, znal jezik in imel izkušnje. Moja prva zaposlitev je bila v kemični čistilnici. Tam skoraj ni bilo komunikacije, pomembno je bilo le, da je delo opravljeno. Nato sem nekaj časa delala v skladišču, postopoma začela z vzporednim dostavljanjem za Wolt, kasneje pa odprla

samostojno podjetje in se posvetila samo dostavi. Zdaj že nekaj časa za polovični delovni čas delam v pisarni podjetja Wolt Slovenija, delno pa še vedno dostavljam.« Vesela je, da je dobila priložnost in da so sodelavci dostopni in razumevajoči. »V pisarni veliko komuniciramo s sporočili. Sodelavci se trudijo celo z učenjem znakovnega jezika. Zame je zelo pomembna tudi mimika, če pa res ne gre, mi napišejo sporočilo. Za sestanke pokličem tolmača za znakovni jezik. Mislim, da nam gre kar dobro.«

Za bolj vključujočo družbo

Ljudi želi ozaveščati, da so tudi gluhi del družbe. »Smo nevidni invalidi. Na prvi pogled ne bi uganili, da smo gluhi, to se pokaže šele, ko stopimo v stik z ljudmi,« je povedala. Eden izmed ciljev akcije, v kateri je kolesarila po Sloveniji in dostavljala za Wolt, je bilo prav ozaveščanje, poleg tega pa tudi dobrodelnost. Prekolesarila je 504 kilometre, kar ji ni povzročalo večjih težav, saj je športnica. »Dolgo sem trenirala atletiko, sedmerboj, nato

Jelena Bolšedonova s partnerjem Janom. Ljubezen jo je iz Estonije pripeljala v Slovenijo. / Foto: osebni arhiv

odbojko na mivki, dvoransko odbojko, zdaj pa se ukvarjam z jadranjem. Kondicijo imam, a vseeno ni bilo vedno lahko – odvisno od mesta, kjer sem dostavljala. Vožila sem kolo pona in na primer na Jesenicah in v Celju je bilo veliko vožnje po ravnini, tako da ni bilo težko, v Trebnjem in še kje drugje je bilo veliko vzponov in zato težje.«

Z odzivi na akcijo pri ljudeh je zelo zadovoljna, ne glede na to pa si želi, da bi bila družba bolj vključujoča, odprta do vseh oseb

z različnimi invalidnostmi, ne samo do nekaterih. »Prepričana sem, da bomo vedno našli način, da se bomo lahko sporazumeli, le dajte nam priložnost. Želeli bi si tudi več priložnosti, da se dokažemo. Tudi mi smo kljub gluhoti zelo sposobni, in čeprav ne slišimo, smo lahko zelo uspešni. Želela bi si strpnost družbe, da bi v vsakdanji naglici večkrat našli čas za sočloveka in mu namenili lep, prijazen pogled, lepo besedo,« je zaključila. (Konec)

Iz sveta Petra Colnarja

Luna nagajiva (1. del)

PETER COLNAR

obvezen jezik srbohrvaščino, torej stvar, ki je več ni. Seveda ni pomembno, vendar pa je morda zanimivo. Da je bila tudi srbohrvaščina v starih časih pomembna, povejo življenjepisi nekaterih mojih sošolcev, ki jih verjetno ne boste prebirali. Zapisali so, da so se kot učitelji preživljali z jezikom, ki ga zdaj ni in ga tudi v resnici ni bilo ... Latinščina je seveda ostala, ne samo v medicini, filozofiji ali psihologiji, ampak sem jo opazil tudi ob vzdihu tekmovalca na TV kvizu, ko si prizadeji ni mogel pomagati pri ugibanju: »Oh ta moja latinščina.«

Ne prisegam, da je Luna kriva za vse, kar bo zapisano tudi v prihodnje, pa vendar

Čez nekaj let sem v reviji prebral, kakšne težave je imela mlada kolegica na televiziji, ker je na očitke, da je janšistka, odgovorila, da je v vsem življenju samo enkrat videla Janeza Janšo v živo, vendar so ji začeli pripisovati, da je janšistka. Po tem je »izginila« kot voditeljica prvega programa RTV. Očitno je bil zanj škodljiv izraz janšist, kar je nekaj časa veljalo kot očitjanje. Zdaj pa kaže (ne pri njej), da nekateri v tem predvidevajo že nekaj pozitivnega?

Pred dnevi mi je bil vsiljeno v pametni telefon dolgovezno pritoževanje istega človeka pred gostilno, ki je opozarjal sošolko, da sem janšist. Dolgovezno je zdaj

Zato pa še živimo

Politik in sociolog Jože Pučnik, »oče slovenske države«, se je rodil 9. marca 1932 v Češnjevcu pri Slovenski Bistrici. Že kot dijaku so mu na Gimnaziji Maribor zaradi kritičnega razmišljanja onemogočili opravljanje mature ...

Časi se spreminjajo in mi z njimi

Naslov nadaljevanke Ljubezem z Evo sem zamenjal za misli iz latinskega izreka Tempora mutantur ... (Časi se spreminjajo ...), zato, ker gre za zanimiv, morda tudi poučen zapis. S tem želim tudi povedati, da sem iz generacije, ki se je v gimnaziji še potila z latinščino. Ne samo to. Imeli smo tudi

... Časi se spreminjajo in mi z njimi. Se je tako zdaj spremenilo tudi vrednotenje nekdanje in sedanje »modrosti«?

Pred (precej) leti smo praznovali eno prvih obletnic mature. Pred vrati gostilne me je ustavila sošolka in mi ogorčena povedala, da jo je pravkar eden od sošolcev opozoril, da naj bo previdna, ker sem janšist ...

pojasnjeval, kako so mu v novinarstvu nagajali in da je zato očitno »postal janšist« ...

Je človek prišel do prepričanja, da se bo kmalu bolj izplačalo biti janšist? Kaj moremo – časi se spreminjajo in mi z njimi. Lahko se res spreminjamo, lahko pa se tudi samo ravnamo po vetru. Že včasih smo slišali, da ni malo takšnih.

Vaš razgled

Božič je pred vrati, s tem pa tudi darila, ki jih mnogi pridni otroci že nestrno pričakujejo. Glavni Božiček je letos po svetu poslal svoje pomočnike, saj je bilo dobrih del in prijaznih otrok očitno preveč, da bi vse postoril sam. Namesto klasičnih sani z jeleni so se na pot podali kar na motorjih, saj jim zaradi pomanjkanja snega služijo bolje kot tradicionalno prevozno sredstvo. Ujeli smo jih v Trziču, ko so spretno manevrirali po ulicah. N. T. / Foto: Tina Dokl

Starodobni šarmer na dveh kolesih je nekdanj še vijugal po naših cestah, dandanes pa je prava paša za oči nostalgичnega čara. Le kaj si bodo o motorističnem starcu mislile generacije, ki za zdaj še uživajo v vožnji z vozičkom in z 'osebnim šoferjem'? Čeprav še premladi, da bi se zavedali, pa bodo nekoč poslušali zgodbe svojih dedkov in babic, ki bodo zagotovo polne tudi dogodivščin s cest. N. T. / Foto: Tina Dokl

Gorenjski priimki

Sajovic – dimnikarski ali plemiški priimek? (1. del)

TINO MAMIČ

Gorenjski priimek Sajovic je zelo zanimiv in dokaj zagoneten. Jezikovno ga je Maks Pleteršnik razložil, da gre za pridevnik sajav. Sajav človek je bil umazan od saj. Kovaču so zato rekli, da

je sajav in postal je Sajovic. Jezikoslovec Janez Keber dodaja, da je lahko prvi Sajovic bil tudi človek temne polti in da sta podobno nastala tudi priimka Saje in Sajko. Za različice priimka pa navaja Sajavec, Sajevec, Sajevec in Sajovec.

A tu je še ena, bolj zanimiva razlaga od dimnikarske. Rodbina Sajovic izhaja, kot piše Hermann Hermann v knjigi Genealogie und Heraldik Buergerlicher Familien Oesterreich-Ungarns II, ki je izšla na Dunaju leta 1902, iz Ogrske. V 13.

stoletju so živeli ob reki Saj. Gre za reko Slana na današnjem osrednjem Slovaškem. Po bitki med ogrskim kraljem Belo IV. z Mongoli leta 1241 ob tej reki in ogrskem porazu se je rodbina preselila na Kranjsko in prevzela ime s slovansko končnico: Sajo+vic. V madžarsčini se sicer ime reke Saj izgovarja Šajo.

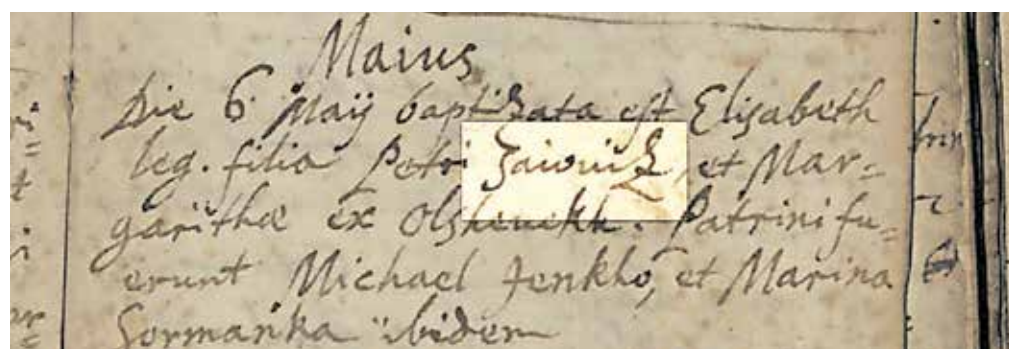
Čeprav se na internetu najde, da naj bi končnica -vitz izhajala iz madžarske besede vitez, ki pomeni isto kot v slovenščini, pa je treba opozoriti, da take razlage nimajo nobene osnove. Pri tovrstnih razlagah je treba paziti, da Slovenci zelo radi, kot pravi začetnik slovenskega rodoslovja Peter Hawlina, iščemo četrtino plemiča v sebi. Ali pa vsaj francosko

poreklo. Resnica pa je zelo daleč od tega, saj v vsej svoji karieri nisem našel še niti enega slovenskega priimka, ki bi bil v resnici francoskega izvora.

Potomec te rodbine je tudi novinar Bogo Sajovic, ki je sredi meseca prejel najvišje novinarsko priznanje Združenja novinarjev in publicistov (ZNP), meškovo priznanje. Bogdan Sajovic ali bolj znan kot Bogo Sajovic je bil rojen v Kranju (1938). Oče Marijan je bil strojni inženir in profesor, mama Lucija pa gospodinja. Domoљubna družina je bila v začetku druge svetovne vojne leta 1941 izgnana v Srbijo, vendar se jim je še istega leta uspelo vrniti nazaj, a v Ljubljano, ki je bila pod italijansko okupacijo. Tu so ostali.

Grb Sajovicev. Povezan je z vejo, ki je z Olševka šla v 19. stoletju v avstrijski Wolfsberg, kjer potomci živijo še danes. Imajo tudi trgovino in mesnico Sajovitz. / Foto: Tino Mamič

Prva doslej znana omemba priimka Sajovic v matičnih knjigah Župnije Šenčur je iz leta 1629. Nobene omembe plemiškega porekla pri krstu Elizabete, hčere Petra in Marjete Sajovic z Olševka. Knjigo hrani Nadškofijski arhiv Ljubljana (K 1628–1640 Šenčur, zv. 1, str. 4). / Foto: Tino Mamič

Sajovic je bil novinar in urednik vrste medijev ter zadnji glavni urednik Pavlihe, preden so ta satirični časnik ukinili. Novinarstvu sta se zapisala tudi njegov sin in vnuk.

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

V pričakovanju praznika boste hiteli, da postorite vse tisto, kar ste nameravali, pa vam je zmanjkalo časa. V delovnem okolju boste za nekaj časa obstali na mrtvi točki in ne bo se dogajalo nič posebnega, a naj vas nič ne skrbi.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Najbolje bi bilo, da si za vsak dan v naslednjem tednu napišete urnik, saj se vam bo sicer težko izšlo vse, kar imate v načrtu. Povsod boste zaželeni, a kaj, ko ne morete biti na dveh koncih hkrati. Vsekakor ne bo dolgčas.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Čeprav ste bili celo leto pridni in vestni, tako do sebe kot do drugih, boste vseeno premišljevali, ali je res vse na svojem mestu. Ne smete pozabiti, da nihče ni brez napak, tudi vi ne. In tudi napake so včasih dovoljene. Vse bo v redu.

Rak (22. 6.–22. 7.)

V prazničnem duhu se boste sprehajali skozi spomine in prebudile se bodo ideje, na katere ste pozabili. Obudili boste vse tisto, kar ste v preteklosti zamudili, in vsekakor vas čakajo lepa presenečenja. V obliki daril ali pa dejanj.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Kot po navadi je zaključek leta za vas najbolj naporno obdobje. Vedno bolj se boste spraševali, ali je to res potrebno. Vse boste naredili, da to spremenite. Ne spreglejte nasvetov ljudi, ki vam stojijo ob strani in vas podpirajo.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Zagata, v kateri se boste kmalu znašli, ne bo dolgo trajala. A še vedno dovolj, da se boste zamislili in prišli do zaključka, da je končno prišel čas, da se bolj posvetite sebi, ne toliko drugim, ki tega ne znajo ceniti. Presenečeni boste.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Še dobro, da imate veliko dela in zato nimate časa premišljevat o stvarih, ki niti niso tako pomembne, kot se prepričujete. Vedno se tako zgodi in vse se postavi na takšno mesto, kot je prav. Za to poskrbi vesolje. Upočasnite ritem.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Božični čas vam bo prinesel harmonijo in na splošno se boste počutili dobro kot že dolgo ne. Prekipevali boste od energije in deležni je bodo vsi, ki vas bodo obkrožali. Poslovnemu svetu se boste za nekaj časa umaknili, kar je prav.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Naredili ste več kot dovolj, a še vedno vas bo preganjala misel, da ste kaj pozabili oziroma česa niste naredili. Umirite se in globoko zadihajte, kajti vse je v redu in vse boste dobro izpeljali. Presenečenje, ki ga imate v načrtu, zagotovo uspe.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Dobro poznate besede deklica za vse. Seveda jih poznate, saj točno to ste, ampak ne boste več dolgo. Na stečaj boste odprli vrata, pogumno stopili iz svojih okvirov in se svetu pokazali v vsem svojem blišču in sijaju, ki je popoln.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Na vse možne načine iščete izgovore, da se lahko oklepate stvari, ki bi jih že zdavnaj morali oddati na odpad. S tem niso mišljene materialne stvari, ampak čustvene, tiste, ki vas ovirajo, da ne stopite koraka naprej. Ne odlašajte več.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Za vas ni osamljen, umirjen in ustaljen ritem, saj se v tem primeru počutite kot riba na suhem. A žal riba brez vode ne more živeti. Pred vami so zelo razgibani dnevi, tako na poslovnem področju kot tudi na področju ljubezni.

TA JE DOBRA

Maček, ki praska

Mož pride domov od ljubice s prasko na vratu. Pred vrati stanovanja brčne domačega mačka. »Kaj je s tabo, zakaj brcaš mačka?« »Prekleti maček, opraskal me je po vratu.« »Potem je pa prav, da si ga brnil. Tudi mene je opraskal po zadnjici in ugriznil za levo joško.«

Pustil je alkohol

Srečata se dva vinska brata in eden reče: »Pustil sem alkohol!« »Kje pa?« ga vpraša drugi.

Navihana babica

»Lucek, kaj pa počneš?« »Nič babi ... malo visim na Facebooku. Ampak nima smisla, da ti razlagam, tako ali tako ne boš razumela, za kaj gre.« »Kako to misliš, da ne bom razumela? Saj imaš med prijateljicami tudi Malo pohotno srnico, kajne?« »Imam. Kako pa to veš?« »To sem jaz.«

Črnogorska ljudska modrost

Ko se pije, pijem.
Ko se je, tudi jaz jem.
Ko se dela, ne motim.

Ljubezenska zveza

Vsaka ljubezenska zveza je čudovita, dokler gre za fiziko, kemijo, biologijo ... Potem pa pride matematika in vse uniči.

LAŽJI SUDOKU

3			5			8	7
7	2	6	9			1	5
		4		3			6
	8	3			7		4
	9		1		8		3
4			2			5	6
9				7		8	
5	3				6	2	7
1	4				9		

Rešitev:

6	9	8	2	8	7	1	1
6	7	2	1	7	8	6	5
1	7	5	7	2	9	6	6
8	9	5	6	2	1	7	7
2	6	7	7	1	5	6	9
7	6	1	2	5	8	8	2
9	5	1	6	7	4	7	7
5	1	6	7	8	9	2	2
4	7	2	9	5	6	1	6

TEŽJI SUDOKU

9				6	1	3	
8			2			9	
	1		3				5
2			7	8			
	5						7
				1	2		4
	2				9		1
		6			7		5
		9	1	3			7

Rešitev:

2	9	2	7	5	1	6	8
5	6	7	2	8	9	6	1
6	1	8	6	9	7	2	7
7	9	7	1	5	7	4	6
2	1	6	7	8	5	9	9
6	6	9	8	1	1	7	2
9	5	1	6	6	2	1	7
1	7	6	2	2	6	9	8
8	2	1	9	7	5	1	6

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

AVTO LUSINA d.o.o., Gostče 8, SKOFJA LOKA

ŽELIMO VAM ČAROBNO NOVO LETO 2024!

VABLJENI NA TESTNO VOŽNJO!

04 50 22 015, 041 630 754

www.avto-lusina.si

SESTAVIL: KALAN	SUHA ROŽA	SOBNO GRELNO TELO	LIK IZ GR. MITOLOGJE: AIGISTHOS	LETOVIŠKO MESTO NA AZURNI OBALI	POLOŽAJ V JOGI	PAUL TURNER	STAROGRŠKA GORSKA VILA	PREMAZ ZA LES	DEL MOLEKULE	REDOVNICA	EROTIČNOST	ORGANIZATOR SVATBE (NAREČNO)	GORENJSKI GLAS	GLAVNO MESTO KAZAHSTANA	GREGOR TOZON	JUDOVSKI TEOLOG	PISATELJ HANSSON	SKAND. MOŠKO IME	KRAJ PRI KOČEVJU	PISATELJICA MIHELIC	ŠPORTNI REZULTAT	MESTO V NEMCIJI	NOGOMETAŠ DEDIC
NAŠA SLIKARKA (I. P.)				20							17	VEDA O KMETIJSTVU IN POLJEDELSTVU					10						
TRETJA ŠTOPNJA STUDIJA							2					STALINOVA DIKTATURA GRŠKI JUNAK									4		
TRNEK (KNJIŽNO)						EKONOMOV URAD SPLET LAS				22					8			27					
ANIMIRANI FILM	7				12			NEMŠKA VOHUNKA (M.H.) GL. MESTO GANE									MESTO V ALBANIJI				14		
ZMIKAVT				VERDIJEVA OPERA				IRANA PO RUŠKO MUSLIM. TEOLOG						13									
EVA TERČELJ			PONOVI TISK EDICIJE	ANATOLJ (KRAJŠE)	STRATEG	28						ROVČ. KRČEVINA MESTO V ČRNI GORI											
VRTNO ORODJE		23		19			NOVA IZVEDBA FILMA KMEČKI KOLEDAR					6		TROJNOST	PALEC. COLA								
MODEL VOZILA SEAT						PRITOK SAVINJE VZKLIK NA BIKOBORBI						RIBIŠKE VILICE POLITIČAR-KA PERON											
ASANA AVILA NUNATAK OREADA SKADAR	NAJVEČJE MESTO NA SKOTSKEM	REKRUTACIJA POVRATNA TEKMA			1			DELEC NESNAGE VRH LEDENE GORE		16			RAFAEL NADAL VRSTA KAMNINE										
VOŠČILEC								9				29											
365 DNI	3					TOČ ZA OČALA GLASBENIK COOPER						AZIJSKA DRŽAVA PEVEC FLISER										POLŽ BREZ HISICE	
MESTO V ŠPANJI						TKANINA ZA BLAZINE RJAVORUMENA BARVA				26			STEBLO, BILKA DRŽAVA V KARIBIH										
PRIPADNIK SASOV	15				TRAVNIK OB VODI OKRAJŠAVA ZA TOLAR	21						IGRALKA FANNING SPIKERKA BAŠ										25	
GREGOR NOVAK			BARVNO SUŠILO PETRA LESJAK	5						24		RANA Z REZILOM ANGELINA JOLIE											
OTROŠKA BOLEZEN, OSEPNICE							FIZIKALNA KRIVULJA																
IGRALEC MATTHAU							ROPARSKA PTICA				18		ANDREJ ROZMAN										

SUZUKI

1.500 € POPUSTA **1.000 € POPUSTA**

S-CROSS **HYBRID** **VITARA**

3+7 JAMSTVO

OBA Z VKLJUČENIM 10-LETNIM JAMSTVOM

Mali veliki SUV + SUV²

Popolnoma nova KONA + TUCSON

+ 4 zimske pnevmatike za 1 €

HYUNDAI

5 Garancija 3 Garancija

Povprečna poraba goriva: 1,383 - 7,616 l/100 km, emisije CO₂: 31,40 - 171,66 g/km.

NAGRADE: 1 nagrada – POKRIVALO ZA PREDNJE STEKLO, 2. nagrada – KOMPLET PRVE POMOČI, 3. nagrada - KAPA

Rešitev križanke – geslo na kuponu – lahko pošljete po pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj, ali jo oddate v nabiralnik na tem naslovu. **Rešitve pa lahko pošljete tudi po e-pošti.** To storite tako, da z mobilnim telefonom slikate kupon z geslom in ga pošljete na naslov **krizanke@g-glas.si**. V elektronsko sporočilo ne pozabite napisati svojih osebnih podatkov. Zadnji rok za oddajo je petek, 5. januar 2024.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29			

Peter Pavel Glavar

Dodatek k članku »Po sledeh Petra Pavla Glavarja« z 12. decembra 2023

Rojen 1721. Najden v Komendi. Duhovnik ga je prinesel v Vopovlje, ki so takrat spadale pod faro Komenda. Obrulkova dekla ga je vzela k sebi. Živel je v Obrulkovi bajti na vrtu. Tako so govorili stari Vopovci, kot Lovrenc Galjot in sedaj Stane Vrhovnik. V otroštvu

se je družil z Jernejem Busejem, ki mu je bil blizu po letih, rojen 1719. Bili so sosedi, samo pot je bila vmes. Po domače se je reklo pri Jerasu. Sedaj se to ime ne sliši, ker že davno ni potomcev, in je ta domačija Španova bajta, ker so oni lastniki.

Jernej Basej, in ne Basaj, je bil general Vojne krajine v Karlovcu. Imel je nezakonskega sina Nandeta, ki ga Jurčič opisuje v Rokovnjačih, in enega v zakonu. Peter Pavel in Jernej sta bila dosmrtna prijatelja. Januarja 1784 ga je general Jernej obiskal

na Lanšprežu. V tistih časih sta bila že prej v letih, stara 65 in 63 let. Veselila sta se srečanje in od veselja pomrla kakih 14 dni narazen, v januarju in februarju.

V Lahovčah je tudi domačija pri Jerasu in nekateri mislijo, da je mišljeno tam, ker za to ime v Vopovljah ljudje že davno ne vedo. Stari Jeras je bil tudi čebelar in se je Glavar že pri njem naučil čebelariti, kar ga je v življenju zelo veselilo.

JOŽEF LAMPE,
SPODNJI BRNIK

Dobrodelni turnir v malem nogometu

Kranj – V okviru dobrodelne akcije V Kranju dobro v srcu mislimo bo v nedeljo, 24. decembra, od 8. ure naprej v Športni dvorani Planina v Kranju potekal celodnevni dobrodelni turnir v malem nogometu. Vstop bo prost, prosijo pa za prostovoljne prispevke za pomoč občanom in družinam v stiski. Licitirali bodo tudi tri drese slovenskih nogometnih reprezentantov.

dek Štefanovo. Program vključuje srečelov, dražbo, dunajski zrezek s praženim krompirjem ... Obvezne so prijave do 24. decembra v Dub baru.

KONCERTI

Božično-novoletni koncert

Šenčur – Pihalni orkester občine Šenčur v torek, 26. decembra, ob 19.30 v Športni dvorani Šenčur prireja božično-novoletni koncert z naslovom Pod šenčursko marelo. Program Avsenikovih in drugih nepozabnih melodij, ki ga bodo dopolnili Prebrisani muzikanti, bo povezoval Klemen Bučan.

Veselo po domače

Bled – Člani Folklornega društva Bled v petek, 29. decembra, ob 19. uri vabijo na 22. prireditev Veselo po domače. V Festivalni dvorani na Bledu bodo nastopili Štirje kovači, ansambel Svizci, trio Denisa Novata, dame narodnozabavne glasbe, Jerneja in orgličarja, Duo Nota, humorist, otroška folklorna skupina Voše, folklorna skupina Faaker See iz Avstrije ter člani domačega folklornega društva.

PREDSTAVE

Iznenada Salome

Visoko – Kulturno-umetniško društvo Valentin Kokalj Visoko vabi na predstavo Iznenada Salome. Avtorski standup kabaret bo na ogled v petek, 29. decembra, ob 19.30 v Domu krajanov Visoko.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630, www.rozmanbus.si

TRST: 10. 1., CVETLIČNI SEJEM PORDENONE: 2. 3., BERNARDIN: 10.–13. 3., ŠMARJEŠKE TOPLICE: 17.–22. 3., MORAVSKE TOPLICE: 20.–24. 5., RADENCI: 20.–24. 5., MADŽARSKE TOPLICE: 1.–5. 4., MEDŽUGORJE: 20.–22. 4., 11.–13. 5.,

AKCIJA 2024: BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI, JANUAR: 10.–17. 1., 12.–19. 1., 19.–26. 1., 20.–27. 1., FEBRUAR: 4.–11. 2., 5.–12. 2., 22.–29. 2., MAREC: 9.–16. 3., 13.–20. 3., 20.–27. 3., BANJA VRUČICA S SARAJEVOM: 22.–25. 2.,

MORJE: DUGI OTOK, KORČULA, OREBIČ – VEČ TERMINOV

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE, V LETU 2024 NAJ BODO POTI POLNE DOBRE VOLJE, LJUBEZNI IN ZDRAVJA.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

IZLETI

Pohod z baklami

Kokrica – Turistično društvo Kokrica in Zavod za turizem Kranj v torek, 26. decembra, ob 17. uri vabita na domovinski pohod z baklami v počastitev dneva samostojnosti in enotnosti. Zbirno mesto bo pred Mercatorjem na Kokrici, kjer bodo pohodniki tudi prejeli bakle.

Letovanje v Izoli

Kranj – Pokrajinska zveza društev upokojencev Gorenjske vabi člane gorenjskih upokojenskih društev na letovanje v hotel Delfin v Izoli v terminu od 15. februarja do 22. februarja 2024 z

možnostjo brezplačnega prevoza z avtobusne postaje v Škofji Loki in postankom v Kranju. Prijave zbirajo do 12. januarja oziroma do zapolnitve prostih sob na naslovu lidija.malovrh@gmail.com in z navadno pošto, poslano na naslov Lidija Malovrh, Zlato polje 2d, 4000 Kranj. Dodatne informacije so na voljo na 031 547 712 (Lidija).

OBVESTILA

Blagoslov jasic

Bukovica – V soboto, 23. decembra, ob 18. uri bo pred vaškim znamenjem v Bukovici pri Vodichah blagoslov jasic s kulturnim programom. Vse figure je v naravni velikosti izdelal rezbar Franc Kubelj. Jaslice, ki izžarevajo domačnost in toplino, bo blagoslovil vodiški župnik in dekan Franc Mervar.

Druženje na štefanovo

Begunje – Društvo upokojencev Begunje v torek, 26. decembra, ob 17. uri v svojih prostorih prireja tradicionalni dogo-

PETKOVA PRIREDITEV
Izvajatelj: Lutkovno gledališče Tri
EGON IN DEDEK MRAZ
Petek, 22. december 2023, ob 17.30
OKC Krice Krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izvajatelj: Kaličopkovo gledališče
ZIMA JE PRIMA
Sobota, 23. december 2023, ob 10.00
Prešernovo gledališče Kranj

www.pgk.si

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE MESTNA OBČINA KRANJ Gorenjski Glas triglav

OBVESTILO NAROČNIKOM

Račune lahko prejmete tudi po elektronski pošti

- Če želite račune prejmati po e-pošti, nam na e-naslov narocnine@g-glas.si sporočite točno ime in priimek ter naslov, da vas bomo našli na seznamu.
- Na e-naslov, s katerega nam boste poslali osebne podatke, bomo poslali račun v obliki pdf, ki bo povsem enak položnici v tiskani izdaji.
- Sodobna tehnologija omogoča tudi hitro in preprosto plačevanje računov s pomočjo mobilnega telefona in QR kode.

Prepričani smo, da boste zadovoljni.

Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

Alpe, Provansa in Azurna obala, 3. del

PO FRANCIJI

NEŽA MARKELJ

V vasico Beaucueil vodi dolg drevored, ki se tik pod vznožjem gore Sainte-Victoire, najvišje v južnem delu Provanse, razcepi na dva kraka. Levemu sledijo

Ulična umetnost v najstarejši četrti Marseille – La Panier / Foto: Neža Markelj

pohodniki, ki želijo osvojiti tisoč metrov visoki vrh, desni je bil namenjen nama in naju je mimo mogočnega dvorca pripeljal do bele vile z modrimi polkni, kjer domuje Sabine. Upokojena učiteljica nemščine ter žena nekdanjega veleposlanika naju je sprejela kot stara prijateljca: posedla naju je za mizo v veliki rustikalni kuhinji in še dolgo v popoldne smo klepetali o gorah, Sloveniji, potovanjih in francoski hrani ter na razgrnjem zemljevidu Marseille obkrožali znamenitosti, ki jih ne gre izpustiti.

Marseille

Naslednje jutro so naju na mizi pričakali rogljički, hrustljava bageta ter domača figova marmelada. Zapodila sva se v dobre to, jim pridala še malo mehkega sira

Calanque d'En-vau, ki se zaključuje z majhno skrito plažo. Strme pečine so tisti dan premagovale številne plezalske naveze. / Foto: Neža Markelj

tome, črnih oliv ter sočnih paradižnikov. Polna energije in zadovoljstva sva bila po nepričakovanem gurmanškem zajtrku pripravljena za ogled drugega največjega mesta v Franciji – Marseille.

Široka hitra cesta naju je izpljunilavstarozgodovinsko pristanišče Vieux-Port, ki je ena najbolj znanih znamenitosti mesta. Od tam sva se sprehodila mimo muzeja evropskih in sredozemskih

civilizacij MuCEM do najstarejše mestne četrti La Panier, ki me s svojimi ozkimi uličicami ter živahno ulično umetnostjo spominja na Berlinsko okrožje Mitte. Potikala sva se po starinarnicah in trgovinah z oblačili iz druge roke ter si v majhni pekarni privoščila gnezda z rozinami in čokolado. Ko se je dež le malo umiril, sva si ogledala še stare okrašene zgradbe in elegantne hotele na aveni-ji La Canebière in raziskovanje Marseille zaključila s panoramskim razgledom iz veličastne bazilike Notre-Dame de la Garde.

Naravne lepote južno od Marseille

Med Marseillem in manjšim ribiškim mestom Cassis je morje v apnenčasto obalo vrezalo vrsto dolgih ozkih zalivov, ki z mogočnimi

skalnatimi pečinami tvorijo prav posebno geološko formacijo – calanque oz. kalanka. Prepadne pečine so v toplejših mesecih raj za avanturiste in plezalce, majhne skrite plaže pa v poletnih mesecih v zalive privabljajo množice dopustnikov. Midva sva si jih ogledala le od daleč, saj nama je presenetljivo hladen prvi november vzel veselje do čofotanja. Dan sva tako raje izkoristila za sprehod do treh najbolj impresivnih – Calanque de Port Miou, de Port Pin ter d'En-vau. Popoldan ter s tem tudi potovanje sva zaključila na skalnatem zidu nedaleč od Cassisa, kjer so nama vlažni morski piši mršili lase, midva pa sva kot začarana opazovala zaletavanje visokih penečih se valov v razbrzdano sivo obalo.

(Se nadaljuje)

Nagrajenci križanke z geslom **DOBRO V SRCU MISLIMO**, katere sponzor je Zavod za turizem in kulturo Kranj in je bila objavljena v Gorenjskem glasu 12. decembra, so: **Miloš Zavadlav** iz Preddvora in **Mateja Mencinger** iz Bohinjske Bistrice, ki prejmeta vsak po dve vstopnici za ogled centra SOS Proteus in dva bona za kuhano vino na Glavnem trgu, ter **Marjan Petek** z Visokega, ki prejme vstopnico za ogled centra SOS Proteus in bon za kuhano vino na Glavnem trgu. Nagrajencem čestitamo!

ZA upanje

Prinesimo upanje družinam in posameznikom v večjih stiskah.

UPANJE₅ na 1919
UPANJE₁₀ na 1919

S poslanim SMS sporočilom boste darovali 5 ali 10 EUR.

Prispevajo lahko uporabniki Telekom Slovenije, A1, Telemacha, T-2 in Bob.

Karitas
www.karitas.si

Belega božiča spet ne bo

ANA ŠUBIČ

Kranj – »Božič bo po nižinah zeleno-rjav,« je napovedal meteorolog Branko Gregorčič z Agencije RS za okolje. Vremensko dogajanje je bilo v ponedeljek in torek v znamenju zelo izrazitega toplotnega obrata. »To se sicer pozimi dogaja dokaj pogosto,« je pojasnil Gregorčič. Na nadmorski

višini nad 500 metrov so se temperature povzpelle nad 15 stopinj Celzija. Izmerili so tudi nekaj decembrskih temperaturnih rekordov, med drugim v Zgornji Sorici (16,8 stopinje) in na Blegošu (15,9), najbolj pa se je segrelo na Krasu, kjer so v Godnjah izmerili kar 19 stopinj. Na Kredarici, kjer decembrski rekord znaša 10,4 stopinje Celzija,

se je segrelo do 7,5 stopinje, je pa tam po podatkih Gregorčiča trenutno dobra dva metra snega, kar je pol metra več od dolgoletnega povprečja.

Medtem pa lahko v nižinah o snegu le sanjamo. Po napovedi Gregorčiča lahko danes na Gorenjskem pade kakšna kaplja dežja ali kakšna snežinka nad okoli 1300 metri, a

bo količina padavin zelo majhna. »Zasnežilo bo kakšnih 100 kilometrov severno od Slovenije. Pri nas bo božič po nižinah zeleno-rjav, kot smo zdaj že kar navajeni. Kot kaže, se bo verjetnost padavin sicer v dneh po 28. decembru nekoliko povečala, a to seveda še ne pomeni, da lahko upamo na sneg. Precej bolj verjetno je, da bo po nižinah padlo nekaj malega dežja, se pa te napovedi še spreminjajo,« je napovedal Gregorčič.

LOTO

Loto rezultati –
žrebanje 20. 12. 2023
9, 26, 30, 35, 38, 41
in 1

Loto PLUS:
2, 4, 5, 24, 26, 37 in 31
Joker 6: **9 7 0 0 5 0**

Predvideni sklad
24. 12. 2023 za Šestico:
660.000 EUR

Predvideni sklad
24. 12. 2023 za 6 plus:
310.000 EUR

Največji dobitek za
Joker 6: **300.000 EUR**

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

KUPIM

STANOVANJE v Škofji Loki ali okolici, tel.: 041/220-387 23003233

ODDAM

GARSONJERO v pritličju, primerno za starejšo osebo (žensko) in male živali (muca, kuža), tel.: 041/935-949 23003261

LOKA NEPREMIČNINE
LOKA NEPREMIČNINE d.o.o.
Kapucinski trg 13, 4220 Škofja Loka
gsm: 041 675 123, tel.: 04 506 03 00
e-mail: info@loka-nepremicnine.si

LEPO, svetlo, opremljeno stanovanje na Ul. Jaka Platiše, Kranj, oddamo za daljši čas, tel.: 031/275-186 23003216

GARAŽE

ODDAM

GARAŽO na Kidričevi cesti v Kranju, tel.: 031/549-008 23003240

FESST, d.o.o.,
nepremičninska družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

OPEL Corsa 1.4, 16 V, letnik 2013, srebrna, 5 vrat, enyoi, cena 4.990, cena 4.990 EUR, tel.: 040/567-544 23003205

PEUGEOT 207, karavan, let. 2008, drugi lastnik, reg. 9/24, servisiran, tel.: 041/996-789 23003244

ROVER, bencin 75/2.0, letnik 2000, registriran do 2024, ugodno, tel.: 068/177-277 23003165

ŠKODA Octavia, I. 07/12, 2.0 bencin, 4 x 4, 230.000 km, v odličnem stanju, 3.700 EUR, tel.: 031/374-706 23003243

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

AVTOMOBILSKO prikolico dim. 180 x 100 cm, tel.: 041/776-684 23003248

LETNO-zimске gume, Vredestein 205 x 50 x 15 in letne Fulda 195 x 60 x 14, tel.: 041/360-079 23003260

STROJI IN ORODJA

PRODAM

2 šivalna stroja, na elektriko in nožni pogon, za simbolično ceno, tel.: 040/332-590 23003249

GRAFIČNO prešo za visoki tisk, tiskanje 38 x 28 cm, cena 390 EUR, tel.: 068/152-924 23003239

MANJŠO motorko in vidia kline fi 600 in 400, kline so za sekular, tel.: 041/364-504 23003236

MOČNE namizne škarje za pločevino 3 mm, na podstavku, tel.: 068/193-960 23003254

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

430 kromiranih snegolovov za kritino špičak, tel.: 031/300-274 23003224

KUPIM

ODKUPUJEMO kostanjeve drogeve (za elektrogospodarstvo), dolžine 9–11 m (tudi neobeljene). SES, d.o.o., Opekarska ul. 22, Maribor, tel.: 041/865-596 23003165

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 23003049

DRVA, jesen - oreh, jesen in bukev, tel.: 040/699-955 23003253

SUHA bukova in mešana drva, bukove butare ter rajkelje - okroglice, tel.: 031/826-621 23003040

SUHA bukova, razžagana drva in posipalec soli, Gorje, tel.: 031/561-707 23003238

STANOVANJSKA OPREMA

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM

GORILEC za peč CTC in starejšo leseno tehtnico 200 kg na uteži, tel.: 040/522-329 23003215

PLINSKI gorilec De Dietrich, okna Jelovica in hruškove plohe, cena po dogovoru, tel.: 031/676-447 23003234

ŠPORT, REKREACIJA

IŠČEM

MOŠKO kolo Rog senior, za rezervne dele, tel.: 064/239-773 23003218

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

EZOTERIKA, knjige v besedi in sliki iz mističnih (pre)-izkušenj avtorja. Lepo darilo, tel.: 040/567-544 23003145

VELIKI DOBRODELNI KONCERT LIONS KLUBA ŠKOFJA LOKA

BIG BAND BLEED DIRIGENT PRIMOŽ GRAŠIČ

UROŠ PERIČ **ALENKA GODEC** **OTO PESTNER**

Vstopnina 15 €

Nakup vstopnic:

EVENTIM: prodajna mesta
TIC ŠKOFJA LOKA, Cankarjev trg
GORENJSKI GLAS, Kranj

sobota,
27. januar 2024,
ob 19. uri

Športna dvorana TRATA
ŠKOFJA LOKA

Generalni pokrovitelj

Brezplačna objava

LIONS KLUB ŠKOFJA LOKA, POLJANSKA CESTA 7, GORENJA VAS

NOVO

Knjiga »Še enkrat, prosim!« je namenjena glasbenim učiteljem, učencem in staršem. Jasmina Pogačnik, izvrstna učiteljica klavirja na Glasbeni šoli Kranj, jo je napisala srčno, duhovito in navihano, zato vam knjigo toplo priporočamo.

Ob obhajanju petdesetletnice poučevanja klavirja se spodobi, da kaj zapišem!

21 EUR * Poštnina

148 STRANI, TRDA VEZAVA

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

CG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

STARINE

KUPIM
STARINE: mizarški ponk, poslikane skrinje, manjšo kaščo, drobnarije, kipe ..., tel.: 051/258-936 23003052

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM
ŽENSKÉ kvalitetne usnjene italijanske škornje, št. 38, cena 60 EUR, tel.: 04/51-46-136, 068/170-938 23003237

OTROŠKA OPREMA

PRODAM
OTROŠKO posteljico š. 65 x d. 125, tel.: 04/53-33-223 23003217

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OČALA kot na napotnico s popustom do 101 EUR. Qlandia Kranj, Qlandia Kamnik, Deteljica Tržič, Spar center Jesenice. Kličite brezplačno 080 1331, www.optika-aleksandra.si 23003054

PRODAM

PLENICE, velikost M, tip Tena in ID Slip, dnevne in nočne, več originalno zaprtih paketov, tel.: 041/426-951 23003258

ŽIVALI IN RASTLINE

PODARIM
4 črne mucke, stare dva meseca, tel.: 04/51-20-289 23003232

KMETIJSKI STROJI

PRODAM
NAKLADALEC čelni Sip, z vilami in kablo z vpjetjem, cena 750 EUR, tel.: 041/526-832 23003256

KUPIM

FREZO za zemljo Tomo Vinkovič ali Pasquali, lahko tudi v slabem stanju, tel.: 041/677-605 23003247

KOSILNICO

Bucher, original, lahko v okvari, tel.: 041/827-940 23003241

ODKUP traktorjev in kmetijske mehanizacije, v kakršnekoli stanju, tel.: 041/255-834 23003104

TRAKTOR

s priključki in motokultivator Gorenje Muta, tel.: 041/540-364 23003259

PRIDELKI

VINO cviček in dolensko belo, možna dostava, tel.: 041/830-461 23003173

PRODAM

KRMNI krompir in piro v zrnju, tel.: 031/311-417 23003227

SONČNICE ZA PTICE, PAKIRANE PO 20 KG, CENA 22 €/VREČO. Tel.: 041 787 995

PEČENICE, krvavice in meso prašiča, krmljenega s kuho, žiti, in smrekove suhe plohe, tel.: 031/696-944 23003226

VINO teran, odličen, pred prazniki dostavim na dom, tudi manjše količine, tel.: 041/614-862 23003048

VINO cviček, letnik 2023, cena 1,5 EUR/l, možna dostava, tel.: 040/612-414 23003222

VZREJNE ŽIVALI

VISOKO breje telice simentalke, pašne, tel.: 040/610-958 23003230

PRODAM

2 bikca simentalca, stara 6 in 7 mesecev, tel.: 031/576-908 23003228

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 23003051

BIKCA ČB, starega 14 dni, tel.: 040/903-069 23003213

BIKCA simentalca, starega 10 dni, tel.: 04/53-38-193, 031/611-147 23003251

BIKCE simentalce, stare 14 dni, tel.: 040/610-958 23003231

TELICO, staro dve leti LS/BBP/BAQ, in telico, staro eno leto LS/BAQ, tel.: 041/571-150 23003246

TELIČKO ciko, staro šest mesecev, primerno za nadaljnjo rejo, tel.: 041/566-429 23003242

KUPIM

BIKA simentalca, težkega od 300 do 500 kg, tel.: 041/265-020 23003255

ODKUP ŽIVINE – KOGLER. Plačilo v treh dneh, eko plus. V rejo oddamo pitance – teličke, bikce. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, naročila na tel.: 064/130-081 23002977

ZAPOSLOTITVE (M/Ž)

NUDIM

V našo ekipo želimo povabiti osebo, ki bi občasno, ampak z veseljem pomagala pri pripravi zajtrkov ter čiščenju apartmajev. Eko glamping resort Kristof, Kristof Bolka, s.p., Šmartno 22, Cerklje na Gorenjskem 23003223

IŠČEM

IŠČEM DELO – učna pomoč matematike in fizike na vašem domu, 30 let uspešnih instrukcij, tel.: 031/534-061 23003214

IŠČEM DELO – prijeten duo vam z živo glasbo naredi pravi žur na vaši zabavi ali praznovanju, tel.: 031/325-654 23003219

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 23003050

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, tesarstvo – po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 23003053

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636 23001982

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 23001983

ZASEBNI STIKI

DRUŽINSKI fant, 180 cm, modre oči, kostanjevo rjave lase, urejen, kulturn, išče njo za resno zvezo. Oglasi se, bodi resna, tel.: 051/320-470, dhrvatic@gmail.com 23003252

IŠČEM

IŠČEM partnerico za resno zvezo, staro do 45 let, bodi iz Cerkna ali okolice, tel.: 030/738-587 23003221

RAZNO

PRODAM
ABOUND pomaranča, 58 kosov, in Ensure vanilija 220 ml, 62 kosov, tel.: 040/351-342 23003229

ALUMINIJASTO lestev, 3 x 7 prečk, nova, cena 100 EUR, in kamp kuhinjo 150 x 200 cm, cena 100 EUR, tel.: 051/435-699 23003257

LIPOVE deske, debeline 32, za čebelarje, za izdelavo okvirjev, tel.: 041/692-775 23003250

TRI vibrirne mize, modele za izdelavo umetnega kamna, tel.: 041/321-206 23003245

ZRAČNO puško in zračno pištolo z metki in tarčami, tel.: 041/364-504 23003235

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih. Vaše želje sprejemamo po e-pošti na malioglas@g-glas.si ali po navadni pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Gorenjski Glas www.gorenjskiglas.si

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

radio GORENC

Širim veselje!
Osrednje slovenska 93,8 MHz | Jesenice 92,1 MHz | Tržič 95,1 MHz

RADIO KRANJ 97.3

pisan kot jesen
radio-kranj.si

Radio Triglav

Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Irena Stopar LUNINE BUKVE 2024

Lunin koledar s setvenimi podatki v skladu z luno, vrtni koledar, strokovnjakinje za zelenjadarstvo in horoskop za leto 2024. Prihodnje leto bo v znamenju Sonca.

Število strani: 52 strani
Mere: 23,5 x 32 cm

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

990 EUR + poštnina

Gorenjski Glas www.gorenjskiglas.si

IDEJA ZA DARILO

1000 odkritij!
5 zbirank in 1000 stvari

VELIKA KNJIGA UGANK IN POISKANK

Pet slikovitih pokrajin lahko raztegnete v panoramska doživetja, polna ustvarjalnih iger. Izgubite se na podeželju, v mestu, ob morju, v živalskem vrtu in domišljijki deželi sanj. Ogromne slike za brezmejno zabavo!

Primerne za otroke od 3 do 8 let.

12 strani, trda vezava. Redna cena knjige je 16,90 EUR, če jo kupite na Gorenjskem glasu je cena 1290 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas www.gorenjskiglas.si

V SPOMIN

Mineva leto dni, odkar nas je zapustila naša draga žena, mama, babica in prababica

VIDA JAGODIC

rojena Oman, iz Dupelj

Hvala vsem, ki ji v spomin prižigate svečke in z lepimi mislimi stojite ob njenem grobu.

Vsi njeni

V SPOMIN

Tisti, ki jih imamo radi, so vedno z nami. Podnevi v mislih, ponoči v sanjah.

Te dni mineva deset let, odkar nas je zapustil dragi mož, oče, stari ata, brat, stric

PETER KARLIN

Hvala vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov grob.

Vsi njegovi
Virlog, december 2023

ZAHVALA

In v srcu vedno tlel spomin bo, ki ga sapa smrti ne upihne. Radost, v večnost nežno vtkana, naj ob misli nate vselej vznikne.

Za vedno se je od nas poslovila draga mami, babica in prababica

ANA BREZAR

iz Kranja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, besede tolažbe, podarjene sveče in cvetje. Hvala vsem, ki ste jo pospremili ob njenem zadnjem slovesu, prav tako pa tudi pogrebni službi Navček, pevkama Petri Zarnik in Zali Ribnikar ter gospodu župniku Pavlu Okolišu za lep pogrebni obred. Posebna zahvala tudi vnukinji za besede ob slovesu. Za ves trud in skrb, posebej ob njenih zadnjih urah, se zahvaljujemo osebju Doma Taber. Hvala vsem, ki jo boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoci vsi njeni

Najstnica spekla petdeset potic

Anamarija Kalan je šestnajstletnica gorenjskih korenin, ki bo nepozabne božične praznike z vonjem po pravi slovenski potici pričarala 51 družinam v Pittsburghu v Kansasu, v zvezni državi ZDA.

KLARA MRAK

Pittsburgh – Časovna razlika med Kansasom, kjer Anamarija Kalan živi, in Slovenijo je sedem ur. Ko se je v Kansasu ob najinem pogovoru ravno dobro naredil dan, je v Sloveniji sonce začelo padati pod obzorje. »Zdajle sva z očijem ravno začela delati testo. Naenkrat narediva dvanajst potic, zamesiva trikrat po štiri hlebčke. On me je usmeril v to, da se preizkusim v peki potice. Prej je nisem znala speči, pa sem se naučila. Oči mi sicer še ves čas pomaga, ampak jo znam narediti skoraj že čisto sama.« Od kod ideja njenega očeta Grega, ki z družino že skoraj dvajset let živi v Kansasu? »Starši smo precej alergični na to, da so otroci ves čas na telefonih. Anamariji sem rekel, glej, poleg šole nimaš nekih velikih obveznosti, in prišli smo na idejo o peki potic, jo dali na splet in hitro je zaokrožila med prebivalci Pittsburgha. Tu živi precej Slovencev, ki skoraj ne poznajo svojih korenin, vedo pa, denimo, da je njihova stara mama pekla potico. Na to gledajo z nostalgijo in z veseljem sprejemajo domačnost, to, da se peka potice spet dogaja tu, v Ameriki.« Grega sicer prihaja

Anamarija Kalan ima v predprazničnih dneh ob šoli in službi polne roke dela s peko potic.

/ Foto: osebni arhiv

iz Seničnega, mami Jasna, ki je rojena v ZDA, pa ima škofjeloške korenine – njena mati je iz Škofje Loke.

Peka traja dolgo

»Domačini tu ne znajo speči potice. Nekateri so me vprašali, kako jo naredim, a so rekli, da je postopek predolg, pa tudi da se bojijo, da je ne bi prav naredili. Potico delava po očetovem receptu, brez rozin. Ko sem bila majhna, se spominim, da sem očetu pomagala pri peki kruha in tudi nasploh sem ves čas pomagala

pri kuhi,« razlaga Anamarija, medtem ko mesi testo za slastne potice. Pred letošnjo »božično akcijo« jih ni znala narediti. »Zato sem gledala očija, kako jih izdeluje, in zdaj jih znam. Prva runda, pred enim tednom, se nama je malce izneverila, dodala sva malce preveč mleka. Zdaj imamo te potice v skrinji in jih bomo sami pojedli.«

Enainpetdeset naročil

Do 23. decembra je prejela naročila za 51 potic. »Po šoli pridem domov in začnem izdelovati potice. Včasih se to zgodi tudi po službi, saj ob šoli delam še v trgovini z oblačili,« razlaga Anamarija, ki ima dva brata in sestro Polono, ki ji pri peki z veseljem priskoči na pomoč. Za vsako potico bo prejela 25 dolarjev. »Kakih 1400 dolarjev bo skupnega izkupička, vsekakor pa moram plačati sestavine. Okrog 1000 dolarjev bom lahko shranila. Vse predbožične dni jih bom pekla. Glavne sestavine so: jajca, maslo, mleko, sladkor, rum, tudi med dam noter.

Moja potica je bolj bogata, ni tako suha.«

Želi si biti pilotka

Anamarijin brat Janko obiskuje univerzo, kjer dela oče Grega. Janko je sicer trenutno v Sloveniji, brat Matevž, marinec, ki popravlja letala in helikopterje, pa se je pred dnevi po letu odsotnosti vrnil domov. Kako Anamarijin izziv sprejemajo sošolci in prijatelji? »V večini niso vedeli, kaj potica sploh je. Ko sem jim prvič povedala, kaj nameravam, so rekli, da je dobro videti, da bodo tudi oni poskusili in pri tem še nekaj zaslužili. A so kmalu obupali, saj so videli, da je peka potice vseeno kar velik zalogaj. Dober občutek je, ker vidim, da je veliko ljudi, ki bi me radi nagradili, ker sem se tako mlada tega lotila. Oči je rekel: 'Narediva to, pa boš imela nekaj denarja zase, če ne za drugo, pa za bencin ali sladolej.' Zdaj želim ta denar prihraniti za fakulteto. Ko končam gimnazijo, se želim šolati za pilotko,« svojih sanj ne skriva Anamarija.

Skrbno pripravljene potice bodo praznike posladkale 51 družinam v Pittsburghu. / Foto: osebni arhiv

Božič je pravzaprav čas za najbližje

Praznične luči osvetlujejo ulice, božična drevesca so postavljena in vse je v pričakovanju božiča, ki je tik za vogalom. Takole ga bodo praznovali Kranjčani ...

Taj Djukić, Kranj:

»Za božič načrtujemo smučanje v Kranjski Gori in pa praznovanje v krogu družine ter družinskih prijateljev. Pomagal sem tudi postaviti božično drevo in zame božič pomeni zabavo, druženje ter dobro hrano. Letos, če se ne motim, bodo za božično večerjo kar pečenice.«

Nataša Robežnik, Kranj:

»Božič praznujemo tradicionalno. Spečemo potico, na božični večer postavimo tudi jelko in majhne jaslice, vsekakor pa je v ospredju pomen družine. Mislim, da je od družine do družine odvisno, kako praznujemo. Kjer je božič del vrednot, ostaja tradicionalen, drugod pa bi rekla, da je bolj tržno naravnano.«

Zlatko Kobal, Kranj:

»Letos se za božič odpravljamo v Litvo. Zet gre tja skupaj s košarkarsko ekipo, tako da smo se odločili, da mu tudi preostala družina sledi. Gledali bomo košarko in praznovali. Vseeno pa doma že stoji smrečica, jaslice – urejeno je, kot je treba. Bomo pa darila odpirali že v nedeljo, nekaj jih že stoji pod drevescem.«

Matej Kovič, Kranj:

»Zame je božič predvsem to, da smo z družino in se imamo lepo. Smrečico smo postavili že 12. novembra, saj želimo, da praznični čas traja čim dlje. Zagotovo bo stala do svečnice. Ko sem bil mlajši, se spominjam, da so bile pod smrečico še jaslice in pa mah, tega zdaj ni več toliko.«

Katarina Čarman, Kranj:

»Božič vedno praznujemo v družinskem krogu pri tašči. Včasih sem praznovala doma s svojo družino in je bilo morda res malo bolj versko naravnano, smo šli vedno tudi k polnočnici, zdaj pa praznujem s svojimi otroki in tega ne počnemo več. Dom smo skupaj že okrasili, daril pa Božiček še ni prinesel.« N. T. / Foto: Tina Dokl

vremenska napoved

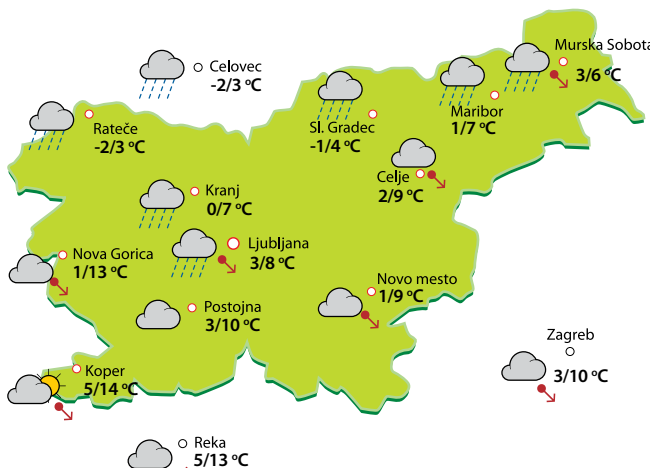
Danes bo pretežno oblačno, občasno je možen rahel dež. Po zatišjih legah je zjutraj lahko nekaj poredice. Jutri in v nedeljo bo razmeroma sončno z občasno zmerno oblačnostjo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK
☁️🌧️
-1/5 °C

SOBOTA
☁️☀️
1/10 °C

NEDELJA
☀️
-1/9 °C

NA GLAS

aforizem

Kot skromen realist sem letos Božička prosil samo za rabljene smučke, Dedka Mraza pa le za četrto košo novega snega.

Milan Fridauer - Fredi